

Sunt un bun?

e.

10 calități ale unui tată care își ajută copiii să ia decizii corecte în viață **osh McDowell**

Descoperă rolul de tată!

A

„Ca tânăr tată, eram foarte temător. Mă simțeam atât de nepregătit și îmi era teamă că vremurile și cultura lor îmi vor răpi copiii. Știam că nu există garanții, dar m-am gândit că dacă aș putea găsi un model perfect de tată și m-aș lua după acesta, aș avea o șansă de izbândă”.

— **Josh McDowhil**

M

ulți recunosc că bâjbâie în încercarea de a îndeplini toate cerințele impuse de căsnicie, carieră și rolul de tată. Majoritatea dintre ei se simt prinși în capcana programelor de muncă încărcate și a stresului generat de acestea. Mulți se simt limitați datorită lipsei deprinderilor practice care țin de rolul de tată, datorită unei căsnicii dificile sau a modelelor nesănătoase din propriile lor vieți. Mai mult decât atât, provocările rolului de tată sunt astăzi mai mari ca oricând. Trăim într-o societate care a respins în mare măsură noțiunile de adevăr și moralitate, o societate care a pierdut fără să-și dea seama abilitatea de a decide ce este adevărat și ce este bine, o societate în care adevărul a devenit o chestiune de gust, iar moralitatea a fost înlocuită de preferințe individuale, ridicând în slăvi sexualitatea și violența și care se amuză de beție și vulgaritate.

În cartea de față, fiecare capitol se concentrează pe câte o calitate diferită a Tatălui ceresc și sugerează moduri specifice de abordare a rolului de tată. Printr-o viziune biblică și ilustrații clare, vei descoperi cum să devii tatăl care le transmite copiilor săi valori solide și care îi ajută să ia decizii morale corecte în viață.

Josh McDowell, născut în 1939 în USA, și-a propus inițial o carieră în politică înscriindu-se la o facultate de

profil. Ca ateu, provenind dintr-o familie cu un tată bețiv și violent, și-a propus să pregătească un eseu în care să examineze evidențele istorice ale credinței creștine cu scopul de a combate creștinismul. În urma acestor studii a devenit creștin și a absolvit mai apoi renumitele universități creștine *Wheaton Collège* și *Talbot Theological Seminary*.

Cunoscut la nivel internațional ca vorbitor, autor și fondator al organizației *Campus Crusade for Christ*, Josh este autorul sau coautorul a mai mult de cincizeci de cărți, printre care și cartea care l-a consacrat: *Mărturii care cer un verdict*.

Josh și soția sa, Dottie, au patru copii și locuiesc în Dallas, Texas.

ISBN c173-fl737: 1 - 4-X

EDITURA
SCRIPTUM

Sunt un tată bun?

C-u mai bine de douăzeci de ani în urmă, mi-am finut în brațe primul născut. C7 mi amintesc cu exactitate gândurile și emoțiile cané m-an încercat în acele momente. JV [-am uitat la ckipul fiicei mele/ Kelly. Gra înfășată într-o păturică galbenă și moale/ iar eu i-am numărat degetele și m-am minunat de frumusețea și complexitatea lor, Gra complet neajutorată. Gra neprefuita. Și era a mea.

Un timp ce o priveam cu dragoste și încântare/ m-a încercat un nou sentiment care și-a făcut loc în pieptul meu/ un sentiment pe care l-am identificat imediat; A fost groază.

— *Ce mă fac? mi-am spus. Jiu știu cum să fiu tată.*

Un copilăria mea nu am cunoscut dragostea unui

tată. Alu am avut parte de exemplul unui tata, Alumi amintesc nici o singură *ocazie* în care să fi ieșit undeva doar cu tatăl meu pentru a petrece un timpăm *preună cu* el. A) nu-mi amintesc să fi fost vreodată *mândru de* tatăl meu sau să-i fi călcat pe urme...

Sunt un tată bun?

10 calități ale unui tată care își ajută copiii să ia decizii corecte în viața

Josh McDowell

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Josh McDowell

Sunt un tată bun? / Josh McDowell; trad.: Daniel Mănăstireanu.

— Oradea: Scriptum, 2005 ISBN 973 - 87379 - 4-X

I. Mănăstireanu, Daniel (trad.)

**Originally published in U.S.A. under the title
Father Connection by Broadman & Holman Publishers
127 Ninth Avenue North
Nashville, TN 37234**

**ISBN 080546094 - 2
© 11996 by Josh McDowell
Translated in Romanian language with
permission from
Josh McDowell Ministry
EO. Box 131.000
Dallas, TX 75313 - 1.000
USA**

**Campus Crusade for Christ în România:
Aleea Lacul Morii nr. 3 sector 6, București
Tel: 031 - 405.76.04, 031 - 405.76.05; Fax: 031 -
405.76.06**

Ediția în limba română, publicată sub titlul
Sunt un tată bun?

de Josh McDowell

**2005 Editura Scriptum str. Lăpușului nr. 28,
410264 Oradea - Bihor**

**Tel. /Fax/Robot: 0259 - 457.428; E-mail:
scriptumscriptum.ro.**

Pagina web: WWWSCRIPTUM.RO

Prima ediție în limba română

**Toate drepturile rezervate asupra prezentei
ediții în limba română**

*Orice reproducere sau selecție de texte din această
carte este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii
Scriptum, Oradea.*

Traducerea: Daniel Mănăstireanu
Editarea: Alina Scânteie

Coperta și tehnoredactarea: Olimpiu G. Filip

ISBN 973 - 87379 - 4-X

Tiparul executat în U.E.

Mulțumiri 7

1. Cum să fii tată în vremuri grele 9
2. Un tată apropiat 23
3. Iubirea și acceptarea necondiționată a tatălui 35
4. Puritatea tatălui 49
5. Adevărul unui tată 65
6. Tatăl demn de încredere 81
7. Tatăl care mângâie și susține 91
8. Un tată la care te poți refugia 103
9. Tatăl ca prieten 119
10. Tatăl care disciplinează 135
11. Tatăl și iertarea. - 155
12. Tatăl și respectul 167
13. Un tată după inima lui Dumnezeu 177

**Anexa A: Activități distractive pe care tații le pot face
împreună cu copiii lor 191**

Note 195

Mulțumiri

*

V

reau să mulțumesc unei echipe neprețuite de oameni care m-au ajutat ca această carte să devină realitate:

Norm Wakefield, care a avut o influență profundă asupra mea ca tată, perspectiva lui (într-o carte pe care am scris-o împreună, cu titlul *The Dad Difference*) mi-a ascuțit în mod semnificativ propria perspectivă cu privire la rolul Tatălui ceresc în viața mea ca tată. Angajamentul serios al lui Norm de a trăi după chipul lui Dumnezeu este reflectat în multele ilustrații din viața lui pe care le-am folosit în această carte;

Larry Keefauver, pentru ajutorul său în dezvoltarea primei versiuni a acestui manuscris;

Bob Hostetler, pentru ajutorul său în a da o formă finală acestui manuscris;

Janis Whipple de la Broadman & Holman pentru susținerea și sfaturile ei în trecerea acestui proiect prin procesul editorial;

Dave Bellis, de 19 ani asociatul meu, pentru realizarea împreună a cuprinsului și a structurii creative a acestei cărți și pentru facilitarea cizelării fiecărui detaliu al acestui proiect până în stadiul finalizării;

Și/ în final soției mele Dottie și copiilor mei, Sean, Kelly, Katie și Heather, pentru răbdarea, dragostea și susținerea pe care mi-au oferit-o de-a lungul procesului de a deveni un tată mai bun.

acelui oraș se cunoșteau între ei și, bineînțeles, toți știau că tatăl meu era bețiv. Prietenii mei din adolescență spuneau bancuri pe seama lui, la care râdeam bineînțeles și eu, sperând că râsul îmi va ascunde durerea.

Îl uram pentru rușinea pe care o înduram din cauza lui, dar și pentru modul în care o trata pe mama. Uneori mergeam în hambar și îmi găseam mama zăcând în balegă în spatele vitelor, bătută în așa hal, încât nu putea să se mai scoale de jos. Uneori, când se întorcea beat acasă, trebuia să-l târăsc în hambar, să-l leg de un staul și să îl las

acolo să se trezească din starea de mahmureală. Adolescent fiind, îi legam picioarele cu un laț de gât, sperând că se va sufoca încercând să se elibereze. Când mama a murit în luna în care am absolvit liceul, am dat vina pe tata.

Deși Dumnezeu a realizat o împăcare totală între mine și tatăl meu după ce m-am convertit și chiar mi-a permis să-l ajut să se încreadă în Dumnezeu pentru mântuirea lui (cu paisprezece luni înainte de a muri de un atac de cord), când am devenit tată am avut sentimentul acut că sunt absolut nepregătit pentru aceasta.

Cea mai înspăimântătoare slujbă din lume

S-ar putea să nu fi avut o relație atât de defectuoasă cu tatăl vostru, și totuși să îmi împărtășiți părerea că rolul de părinte este cea mai înspăimântătoare sarcină din lume. Mai rău decât atât, nu se poate obține niciunde o licență de tată. Pentru a obține această slujbă, nu este nevoie de prea multe cunoștințe. Iar majoritatea dintre noi trebuie să învățăm din mers, prin încercări și greșeli – majoritatea greșeli! De fapt, cineva a observat că majoritatea oamenilor nu devin de fapt părinți buni decât atunci când propriii lor copii au devenit la rândul lor părinți!

În ultimii ani, am întâlnit și am sfătuit mulți frați de suferință – tați bine intenționați, care se simt copleșiți de sarcina de a deveni părinți eficienți. Mulți recunosc că bătăie în încercarea de a îndeplini toate cerințele impuse de căsnicie, carieră și rolul de tată. Majoritatea dintre ei se simt prinși în capcana programelor de muncă încărcate și a stresului generat de acestea. Mulți se simt limitați datorită lipsei deprinderilor practice care țin de rolul de tată, datorită unei căsnicii dificile sau a modelelor nesănătoase din propriile lor vieți.

Mai mult decât atât, provocările rolului de tată sunt astăzi mai mari ca oricând.

Noi – și copiii noștri – trăim într-o cultură care de multe ori ne amenință căsniciile, familiile și copiii. Trăim într-o lume care respinge adevărul Bibliei, care-și bate joc de moralitatea Bibliei, care ridică în slăvi sexualitatea și

violența și care se amuză de beție și vulgaritate. Trăim într-o societate care a respins în mare măsură noțiunile de adevăr și moralitate, o societate care a pierdut într-un fel oarecare abilitatea de a decide ce este adevărat și ce este bine, o societate în care adevărul a devenit o chestiune de gust, iar moralitatea a fost înlocuită de preferințe individuale.

Ne confruntăm cu sarcina grea de a ne crește copiii în mijlocul unei culturi aflate în criză. Cercetările ne spun o poveste de groază despre ceea ce se întâmplă *în fiecare zi* în America:

X 1.000 de adolescente necăsătorite devin mame;

X 1.106 de adolescente avortează;

X 4.219 de adolescenți contractează o boală cu transmitere sexuală;

X 500 de adolescenți încep să consume droguri;

X 1.000 de adolescenți încep să consume alcool;

X 135.000 de copii vin la școală cu arme de diferite feluri;

X 3.610 adolescenți sunt atacați; 80 sunt violați;

X 2.200 de adolescenți abandonează studiile liceale;

X 7 copii (10 – 19 ani) sunt uciși;

X 7 minori (sub 17 ani) sunt arestați pentru crimă;

X 6 adolescenți se sinucid.¹

Nu este de mirare faptul că mulți bărbați își asumă rolul de tată cu multă frică și cutremur. Însă rolul de tată nu este numai cel mai înspăimântător din lume – în multe privințe – ci este și unul din cele mai necesare din lume.

Cea mai importantă slujba din lume

Rolul de tată este de o importanță capitală și nu a fost niciodată mai important ca în vremurile noastre. Relația unui copil cu tatăl lui este un factor decisiv pentru sănătatea, dezvoltarea și fericirea tânărului sau a tinerei. Analizați următoarele rezultate ale unei cercetări bine documentate:

X Dr. Loren Moshen, de la Institutul Național de Sănătate Mentală, a analizat datele recensământului din Statele Unite și a descoperit că absența unui tată este un

factor care contribuie mai mult decât sărăcia la fenomenul delincvenței juvenile.

X Un grup de oameni de știință de la Universitatea Yale, specializați în studiul comportamentului, a analizat delincvența în patruzeci și opt de culturi din toată lumea și a descoperit că rata criminalității era mai mare printre adulții care în copilărie au fost crescuți doar de către femei.

X Dr. Martin Deutsch a descoperit că prezența și conversația cu un tată, în special la ora cinei, stimulează copilul să obțină rezultate mai bune la școală.²

X Un studiu efectuat printre 1.337 de medici care au absolvit Universitatea John's Hopkins între anii 1948 și 1964 a arătat că lipsa apropierei de părinți reprezintă un factor comun pentru hipertensiune arterială, bolile de inimă, tumorile maligne, bolile psihice și suicid.³

X Un studiu a treizeci și nouă de adolescente care sufereau de o formă sau alta de *anorexia nervosa* - o tulburare de alimentație - a arătat că treizeci și șase dintre ele aveau un lucru în comun: lipsa unei relații apropiate cu tatăl lor.

X Cercetătorii de la Universitatea John's Hopkins au descoperit că „pentru adolescentele tinere, albe, care trăiesc în familii în care tatăl lipsește... probabilitatea de a avea relații sexuale înainte de căsătorie este cu șaiszeci la sută mai mare decât pentru cele care trăiesc în familii cu ambii părinți”.⁴

X Cercetările doctorului Armand Nicholi a arătat că, pentru copil, absența emoțională sau fizică a tatălui contribuie la (1) o motivație slabă pentru performanță; (2) incapacitatea de a renunța la gratificații imediate pentru recompense ulterioare; (3) o stimă de sine inferioară; și (4) susceptibilitatea la influența grupului și la delincvența juvenilă.⁵

Pe baza interacțiunii mele cu sute de mame, tați și copii, tind să fiu de acord cu aceste cercetări. Mai mult decât atât, rezultatele acestor studii corespund îndeaproape și cu cercetările recente realizate în rândul

tinerilor din bisericile creștine evanghelice.

Cu puțin timp în urmă, am comandat un sondaj printre aproximativ 3.700 de adolescenți din bisericile evanghelice - cel mai amplu sondaj efectuat în rândul tinerilor evanghelici. Studiul realizat de către Barna Research Group, a subliniat importanța unei legături strânse dintre tată și copil.

Dintre cei 3.795 de tineri care au participat la sondaj, 82 la sută frecventau săptămânal o biserică evanghelică, iar 86 la sută au spus că luaseră hotărârea de a se încrede în Cristos ca Domn și Mântuitor personal. Cu toate acestea, studiul a arătat că 54 la sută dintre adolescenții și preadolescenții din familiile evanghelice spun că discută foarte rar sau chiar niciodată cu tatăl lor despre preocupările lor personale (comparativ cu 26 la sută care spun că discută foarte rar sau chiar niciodată cu mama lor despre astfel de lucruri). Unul din patru tineri din respectivul sondaj au afirmat că nu au *niciodată* o conversație semnificativă cu tatăl lor. Mai mult de doi din cinci (42 la sută) spun că nu au făcut niciodată (sau au făcut extrem de rar) ceva special împreună cu tatăl lor, care să-i fi implicat doar pe cei doi. Unul din cinci spun că tatăl lor își manifestă dragostea față de ei foarte rar sau chiar niciodată.6

În același timp, studiul arată că tinerii care sunt „foarte apropiați” de părinții lor este mai probabil:

- X să simtă că sunt „foarte mulțumiți” de viața lor;

- X să se abțină de la relații sexuale;

- X să adopte standardele biblie de adevăr și moralitate;

- X să frecventeze biserica;

- X să citească Biblia zilnic;

- X să se roage zilnic.

Studiul - nu doar printre tinerii creștini, ci printre toți tinerii - arată foarte clar că relația copilului cu tatăl său este un factor crucial pentru sănătatea, dezvoltarea și fericirea copilului. Aceasta nu înseamnă că mamele nu sunt importante; cu toate acestea, studiul subliniază faptul

că, în majoritatea cazurilor, mama a fost prezentă și a petrecut timp cu ei. Ca rezultat al acestui fapt, se pare că copiii *au ajuns să se aștepte* ca mama să fie accesibilă, iubitoare, comunicativă și tolerantă.

În ce-l privește pe tatăl, pe de altă parte, intră în vigoare legea cererii și a ofertei. În multe cazuri el este *mai puțin* accesibil, *mai puțin* implicat sau *mai puțin* comunicativ. De vreme ce atenția și timpul acordat de tată sunt rare, în jurul acestei relații se creează o aură a semnificației sporite. La fel ca noi toți, copiii noștri își doresc ceea ce nu au și în prea multe cazuri ei nu au o relație apropiată cu tații lor.

Acesta este motivul datorită căruia *relația cu tatăl* este factorul cel mai important în viața copiilor voștri, indiferent de vârsta lor. Dacă ești tată, relația ta de acum cu fiii tăi și cu fiecele tale este un factor critic verificat pentru creșterea lor în înțelepciune, în statură și în relația cu Dumnezeu și cu ceilalți oameni. Tu poți avea un impact decisiv asupra stimei de sine a copilului tău, a modului în care se raportează la ceilalți și a sentimentului lui de scop în viață.

Cea mai împlinitoare slujbă din lume

Deși mi-am preluat rolul de tată având un exemplu mai puțin decât perfect în persoana tatălui meu, am fost binecuvântat să cunosc și să învăț de la mai multe persoane pe care le-am avut drept modele și mentori de-a lungul anilor. Cel mai important printre aceștia a fost soția mea, Dottie, cea mai extraordinară soție pe care o poate avea un bărbat, precum și o mamă înțeleaptă și iubitoare pentru cei patru copii ai noștri. De asemenea, am învățat foarte multe de la Dick Day, care este (după fiul meu, Sean) cel mai apropiat prieten pe care l-am avut vreodată. Iar Norm Wakefield, alături de care sunt coautorul mai multor cărți, mi-a fost și el un exemplu de tată creștin eficient.

Norm și soția sa, Winnie, sunt părinții a cinci copii, toți adulți în prezent. Unul dintre momentele cele mai împlinitoare din viața lui Norm a fost când Joel, fiul lui, a

împlinit douăzeci și patru de ani.

„Nunta lui Joel a fost un eveniment special pentru mine”, spune Norm, „pentru că mi-a cerut să fiu cavalerul lui de onoare. Când mi-am ocupat locul lângă acest tânăr, mintea mea s-a întors în urmă cu mai mulți ani. Mi-am amintit când Joel era un preșcolar mărunțel și eu lucram la o teză de doctorat în Louisville, Kentucky. Am ajuns acasă într-o zi și l-am găsit pe fiul meu lovit la cap într-un accident nefericit... L-am dus repede pe Joel la secția de urgențe a spitalului. În timp ce echipa de doctori îi evaluau trauma, eu am rămas singur cu teama și neputința mea. Am început să suspin, dându-mi seama cât de prețios este fiul meu pentru mine și cât de mult îl iubeam”.

Nu după mult timp, Norm a aflat că rana lui Joel nu avea să-i cauzeze neplăceri serioase sau de durată, iar el avea să-și revină complet. „Însă am descoperit în ziua aceea”, spune Norm, „cât de mult însemna fiul meu pentru mine”.

În următorii douăzeci de ani, Norm s-a străduit să fie un tată iubitor, implicat și eficient pentru Joel și ceilalți patru copii, un efort care a părut să culmineze în multe feluri cu ziua nunții lui Joel.

- în timp ce stăteam alături de fiul meu de douăzeci și patru de ani pe care îl iubesc și îl respect, spune el, eram plin de bucurie. Știam că el, ca și surorile lui, se angajase să-L onoreze și să-L slujească pe Cristos [și] știam că era hotărât să fie un soț iubitor pentru mireasa lui, Lisa.

- I-am fost cu adevărat recunoscător lui Dumnezeu pentru credincioșia Sa. El a onorat angajamentul meu și al lui Winnie de a-i iubi, de a ne bucura și de a-i crește pe copiii noștri. În acest proces, ei au devenit prietenii noștri cei mai buni.

Ce răsplată a primit Norm de la Joel! Dintre toți prietenii din care Joel ar fi putut să-și aleagă un cavaler de onoare - colegi de școală, de echipă, prieteni din copilărie - el l-a ales pe tata!

Rolul de tată poate să fie cea mai înspăimântătoare slujbă din lume, dar ea este și cea mai importantă și mai

împlinitoare slujbă pe care o poate avea un om. În pofida limitărilor și a defectelor, tu poți să devii un tată eficient. Poți să depășești obstacolele. Poți să treci peste dificultățile care se ridică în fața ta. Poți să devii tatăl de care au nevoie copiii tăi.

Vreau să vă provoc, să vă încurajez și să vă motivez la acțiune prin ideile din această carte. Nu am pretenția că sunt un tată expert. Am avut un început fără strălucire. De multe ori m-am luptat, poate în aceleași lucruri ca și voi. Am eșuat de multe ori. Însă am învățat mult de la alții despre ce înseamnă să fii un tată și sper ca și voi să fiți ajutați de acele lucruri care au fost o mare binecuvântare pentru mine în relația cu copiii mei.

Îmi dau seama, desigur, că ați putea fi puțin tulburați de această carte, dându-vă seama că nu ați fost un tată pe atât de eficient pe cât ați fi putut fi. Acesta este un lucru normal; toți avem domenii în care este loc de mai bine. Cu toate acestea, nu vreau să cădeți în capcana vinovăției. Eu trăiesc zi de zi presiunea cu care se confruntă un tată. Pentru a putea evita capcana vinovăției, am încercat să parcurg niște pași simpli care pot să dea rezultate și în cazul vostru.

În primul rând, *abordați rolul de tată dintr-o perspectivă pozitivă, optimistă*. Priviți rolul de tată ca pe o influență pozitivă, plină de iubire, care nu doar va îmbogăți viața copilului vostru, ci care este și un instrument pe care îl va folosi Dumnezeu pentru a vă lărgi orizonturile din punct de vedere mental, emoțional și spiritual. Considerați acest rol drept o ocazie importantă de a vă investi viața în cineva, având credința că timpul investit va rodi în anii – și poate chiar în generațiile – care vor urma.

În al doilea rând, *considerați creșterea ca o serie de pași mici, făcuți pe parcursul întregii vieți*. Nu vă lăsați copleșit de ceea ce nu faceți; concentrați-vă mai degrabă asupra unor noi pași mici pe care ați vrea să-i faceți astăzi (la sfârșitul fiecărui capitol vom sugera câteva întrebări și planuri de acțiune pentru a vă ajuta să vă stabiliți prioritățile ideilor acumulate și să progresați). În foarte

scurt timp, aceste mici schimbări vor avea un impact semnificativ asupra relațiilor cu copiii voștri. De asemenea, nu uitați că oricât de mult ne-am strădui, majoritatea dintre noi nu ne vom simți niciodată complet satisfăcuți de priceperea noastră ca părinți. Așadar, faceți un efort conștient pentru a transforma insatisfacția într-o serie de pași îndreptați spre un progres real, în loc să fie ocazii de descurajare sau depresie.

În al treilea rând, *hotărâți-vă să vă dedicați privilegiului și responsabilității rolului de tată*. Psalmistul ne-a dat o perspectivă corectă asupra provocării care ne stă înaintea:

Fiii sunt o moștenire de la Domnul, rodul pântecelui este o răsplată dată de El.

Desigur, există momente în care ne întrebăm dacă copiii noștri sunt într-adevăr o răsplată de la Domnul! Dar când ne gândim că Dumnezeu Cel Atotputernic ne-a încredințat slujba de a pregăti vieți tinere ca să ajungă la o maturitate responsabilă și care să fi meritat într-adevăr osteneala, misiunea noastră dobândește o semnificație eternă. Rolul de tată este într-adevăr un privilegiu dat de Domnul – o ocazie unică de a ne pune viața la dispoziția celor pe care îi iubim atât de mult.

Încă de la începutul călătoriei noastre împreună vă invit să vă luați angajamentul împreună cu mine că, indiferent cât de greu va fi, indiferent cât de nereceptivi vor fi copiii voștri, indiferent unde va duce acest drum în viitor – noi ne dedicăm privilegiului și responsabilității rolului de a fi un tată conștiincios, iubitor, implicat și comunicativ.

În paginile care vor urma, veți descoperi zece calități care vă vor ajuta să deveniți genul de tată care doriți să fiți, genul de tată de care au nevoie copiii voștri, genul de tată pe care Dumnezeu vă cheamă să fiți. Veți descoperi o nouă sursă de energie și o înțelegere nouă a rolului și responsabilității unui tată. Astfel, citind cartea *sunt un tată bun?* veți începe să culegeți roadele celei mai împlinitoare slujbe din lume.

Un cuvânt special pentru mame

Bănuiesc că multe mame vor citi această carte - și acesta este un lucru minunat! Știu că veți dobândi cunoștințe valoroase despre rolul unui tată eficient, dar nu trebuie să vă opriți aici. Vă încurajez să preluați această inițiativă: îndemnați-vă soțul să citească această carte și fiți o încurajare pentru el în timp ce o citește.

Vreau să știți că dorința și scopul meu nu este să subestimez rolul vostru important în viețile copiilor voștri, prin faptul că le adresez această carte taților. Cred cu fermitate în munca de echipă a părinților în familie: mama și tata care lucrează împreună ca să-și crească copiii. Din nefericire, văd prea mulți tați care se eschivează de la responsabilitatea lor de părinți. Prea mulți bărbați nu-și asumă o parte activă în viețile copiilor lor, lăsând greul pe umerii mamelor.

Așadar, am scris această carte pentru a ne ajuta pe noi, cei care suntem tați, să înțelegem rolul pe care ni l-a dat Dumnezeu și să devenim adevărați co-echipieri ai soțiilor noastre în slujba de a-i iubi, a-i educa, a-i forma, a-i prețui și a-i încuraja pe copiii noștri.

Dacă ești o mamă care-și crește singură copiii, s-ar putea să te îngrijorezi de modul în care vor fi afectați copiii tăi de lipsa unui tată (fizic și/sau emoțional). Dacă este posibil, dă această carte și tatălui copiilor tăi. Dacă ai în vedere binele copiilor tăi, ajută-l pe fostul tău soț să devină un tată cât se poate de bun. Acest lucru este în interesul tuturor, iar copiii tăi te vor aprecia pentru acest gest.

Dacă tatăl copiilor tăi nu este disponibil sau nu este potrivit pentru acest rol, caută un bărbat matur și credincios din biserica ta, care poate să fie un model pozitiv de bărbat după voia lui Dumnezeu pentru copiii tăi. Poate că un alt tată ar fi dispus să-i includă și pe copiii tăi în ieșirile cu familia lui sau să depună eforturi speciale pentru a se împrieteni și a discuta cu copiii tăi. Citind această carte, vei vedea ce influență extraordinară are prezența unui tată asupra vieții unui copil. În familiile în care tatăl este absent, este înțelept să se încerce umplerea

acestui gol cu un prieten care poate să fie un model masculin pozitiv pentru copiii tăi.

Pentru toate mamele: Voi, mai mult decât oricine, veți determina modul în care copiii voștri își văd tatăl. Aveți o putere enormă fie să-l susțineți pe tatăl lor în misiunea pe care o are față de copiii lui, fie să-l subminați și să-l faceți să pară incompetent în ochii lor. Încurajați-vă soțul în încercările lui de a fi tată. El are nevoie de aceasta. Susțineți-l prin ceea ce-i spuneți lui și copiilor. Confrunțați-i acțiunile (sau lipsa acestora) într-un mod iubitor.

Mamelor, sunteți importante! Mă voi ruga pentru voi, ca Dumnezeu să vă susțină în eforturile de a-l ajuta pe tatăl copiilor voștri să fie ceea ce L-a creat Dumnezeu să fie.

Pentru meditație, discuție și acțiune

1. Ești un tată cu normă întreagă atunci când ești acasă sau ai tendința de a rămâne preocupat cu gândurile de la serviciu sau cu alte lucruri?
2. În ce feluri ai observat că te eschivezi de la rolul ce-ți revine ca părinte? Care sarcini importante ale acestui rol le lași pentru mama lor, pentru profesorii sau liderii de tineret ai copiilor, sarcini care ar trebui să fie de fapt responsabilitatea ta?
3. Te-au surprins rezultatele sondajelor prezentate în acest capitol? De ce da sau de ce nu?
4. Care ar spune copiii tăi că este sursa lor primară de informații despre adevăr și valori morale?
5. Se bucură copiii tăi de o relație personală apropiată cu tine ca tată, relație care este esențială pentru dezvoltarea sănătoasă a copilului? De ce da sau de ce nu?

*6. Dedică-te cu toată inima privilegiului și *responsabilității* rolului de tată creștin. Studiază această carte cu un creion în mână, subliniind gândurile și acțiunile cheie. Gândește-te la posibilitatea de a forma un grup mic de tați devotați cu care să studiați și să discutați aceste principii.

*7. Cel mai important lucru pe care l-am învățat

citind acest capitol este:

NOTĂ: ¹La sfârșitul fiecărui capitol am inclus întrebări și acțiuni pentru a vă ajuta să puneți în practică principiile din capitolul respectiv. Dacă aveți timp suficient pentru a reflecta asupra acestor lucruri sau dacă studiați această carte în cadrul unui grup, vă recomand cu tărie să acordați timpul necesar pentru a răspunde la fiecare întrebare în mod conștiincios. Totuși, dacă dispuneți de un timp limitat, răspundeți doar la întrebările marcate cu un asterisc (*).

Capitolul

2

Un tată apropiat

D

acă ești ca marea majoritate a bărbaților – chiar ca și cei care au avut experiențe neplăcute sau chiar dăunătoare cu tatăl lor, atunci ai o idee generală despre ce fel de tată vrei să fii. Ai o imagine în minte, chiar dacă este doar schițată, despre cum trebuie să arate un tată model:

X Vrei să fii un tată ai cărui copii se simt în siguranță și au încredere în ei înșiși, care se simt iubiți și acceptați.

X Vrei să fii un tată ai cărui copii păstrează relațiile sexuale pentru viața de căsnicie și le rămân credincioși soților și soțiilor lor.

X Vrei să fii un tată ai cărui fii și ale cărui fice își formează o reputație oameni integri – cinstiți, etici și muncitori.

X Vrei să fii un tată al cărui copil ar putea spune: „Tatăl meu își ține promisiunile”.

X Vrei să fii un tată ai cărui copii iau poziție împotriva presiunii nesănătoase de grup, copii care dezvoltă relații de prietenie sănătoase, copii care câștigă respectul și admirația celor de vârsta lor.

X Vrei să fii un tată ai cărui copii pot spune „nu” drogurilor și abuzului de alcool, precum și comportamentelor riscante.

X Vrei să fii un tată a cărui fiică ajunsă la maturitate

18. în relația cu copilul meu, trebuie să încep să

trimite o carte poștală doar pentru a spune: „Tată, îți mulțumesc că ești lângă mine când am nevoie de tine”, un tată al cărui fiu îl roagă să-i fie cavalier de onoare la nunta sa.

X Vrei să fii un tată al cărui fiu poate să se așeze lângă tine și să spună: „Tată, mă confrunt cu unele probleme și am nevoie de sfatul tău”.

X Vrei să fii un tată ai cărui copii își recunosc repede păcatele și greșelile, care sunt iertători și răbdători față de ceilalți și care au o stimă de sine sănătoasă și încredere în forțele proprii.

X Vrei să fii un tată care ar putea să o audă pe fiica sa spunându-i unei prietene: „Vreau să mă căsătoresc cu cineva care să fie exact ca tatăl meu, cineva pe care să-l pot admira și respecta”.

Acesta este tatăl care ne dorim cu toții să fim. Acesta este tatăl care am vrut să fiu și eu când am fost tânăr. *Dar nu am știut cum*. Știam că în copilăria mea tatăl meu nu s-a potrivit deloc cu această descriere și mă temeam că voi ajunge să semăn mai mult cu el, decât cu tatăl care voiam să fiu. Știam că unul dintre lucrurile de care aveam nevoie era un model, un tată de la care puteam să învăț și pe care puteam să-l imit. Așa că am început să caut bărbați care semănau cu descrierea tatălui care voiam să fiu. Și i-am găsit.

În căutarea unui model

Unul din primele – și cele mai pozitive – modele de tată a fost Dick Day, pe care l-am menționat mai devreme. L-am cunoscut pe Dick pe când eram studenți la seminar în anii 1960. Dick era cu câțiva ani mai mare decât mine, era deja căsătorit și avea patru copii. Ca și mine, și el era fiul unui tată alcoolic și era produsul unui cămin disfuncțional. Se întorsese la Cristos aproape la treizeci de ani și se înscrisese la seminar ca răspuns la chemarea lui Dumnezeu în slujire.

M-am întâlnit cu Dick în timp ce ne înscrim la cursurile din seminar și ne-am înțeles de minune din prima clipă. Ne-am împrietenit imediat și am devenit în scurt

timp un membru de fapt al familiei Day, vizitându-i de multe ori la ore nepotrivite, cum ar fi 6: 30 dimineața sau după ora 11: 00 seara, pentru a discuta despre ceva care, credeam eu, nu suferea amânare. Dick era întotdeauna răbdător, înțelegător și iubitor – calități pe care nu le prea întâlnisem în copilăria mea.

Am fost impresionat imediat de modul în care Dick și Charlotte își tratau copiii și la modul în care se raportau unul la altul. Ei aveau o relație bogată și plină de împliniri cu fiecare dintre copiii lor. Priveam cu uimire bucuria evidentă pe care o împărtășeau unii cu alții prin felul în care zâmbeau, râdeau și se îmbrățișau (de fapt, ați putea spune că am învățat să îmbrățișez petrecându-mi timpul alături de familia Day). Am văzut în Dick genul de tată care voiam să fiu și eu într-o bună zi. Am văzut un model clar și concret a ceea ce-mi doream să devin.

Mai târziu, când împreună cu Dick am devenit membri ai conducerii organizației Campus Crusade for Christ, ne-am implicat un timp în lucruri diferite. Eu am început să predau la diferite colegii din Statele Unite și Canada, după care am cunoscut-o pe Dottie. În timp ce-i făceam curte, am fost intrigat de frecvența cu care ea amintea de familia ei și de cât de mult însemnau pentru ea mama, tatăl, fratele și sora ei. Câteva luni mai târziu, în vacanța de Crăciun, am făcut cunoștință cu familia lui Dottie.

Îmi este greu să spun ce anume m-a atras mai mult în acele zile de început ale relației noastre – s-o cunosc mai bine pe Dottie sau să-l cunosc pe tatăl ei. Am început să înțeleg de ce-l admira Dottie atât de mult pe tatăl ei. El era un om obișnuit, fără strălucire (destul de „îngust”, de fapt), dar motivul pentru care ea îl iubea și îl respecta atât de mult era evident. Încă de la început, am învățat de la el ce înseamnă să fii un soț și un tată iubitor. Am descoperit în el un bărbat care își câștigase dragostea și respectul copiilor săi, un bărbat ai cărui copii aveau încredere în el, un bărbat ai cărui copii erau atât de bine crescuți, încât el se putea bucura sincer de compania lor și se putea desfăta

cu prietenia lor.

Ani la rândul, exemplul acestor bărbați mi-a împlinit nevoia de un model pentru genul de tată care voiam să fiu. Ei au arătat calitățile unui tată după care tânjisem toată viața, acele calități pe care doream cu disperare să le manifest cândva în propria mea familie. Am câștigat enorm de la exemplul acestor bărbați, dar abia după mai mulți ani am cunoscut un model mult mai bun, o cale mult mai bună de a deveni tatăl care voiam să fiu.

Tatăl model

Norm Wakefield, prietenul și co-autorul pe care l-am menționat în primul capitol este unul dintre oamenii care m-au ajutat să ajung la o înțelegere semnificativă și puternică a rolului meu și a resurselor mele ca tată plin de întrebări. Deși copilăria și adolescența lui Norm au fost diferite de ale mele, și el se lupta cu unele din întrebările mele de a forma un model sănătos de tată. Iată cum explică Norm aceste lucruri:

Abia când am ajuns la vârsta medie am reușit să stabilesc o relație caldă, prietenoasă cu tatăl meu.

Cariera tatălui meu a fost plină de presiuni și descurajări. I-a fost greu să se bucure de copiii lui și nouă ne-a fost foarte dificil să-l abordăm.

Îmi amintesc de momentul în care am crezut în Iisus Cristos, la vârsta de doisprezece ani - fiind primul membru al familiei mele care a devenit creștin. Însă în timp ce-mi construiam o imagine mentală a iubirii Tatălui meu ceresc pentru mine, nu m-am putut abține să nu compar această relație cu cea pe care o aveam cu tatăl meu pământesc.

De vreme ce tatăl meu nu părea niciodată mulțumit de mine, am crezut că și Dumnezeu trebuie să simtă la fel.

Era de parcă ar fi spus: „Norm, de ce nu îți revizuiești comportamentul? De ce trebuie oare să te suport? Ori îți revii, ori am să te...”

Vă puteți imagina impactul pe care l-a avut acest lucru asupra respectului de sine al acestui

adolescent, că să nu mai vorbim de înțelegerea mea greșită a dragostei lui Dumnezeu! Este un lucru obișnuit ca copiii să creadă că ei valorează în ochii lui Dumnezeu la fel de mult ca în ochii tatălui lor. Dacă tatăl este iubitor, cald și atent, ei au tendința să și-L imagineze pe Dumnezeu în același fel.

Dar dacă tatăl este perceput ca fiind rece, distant și) ocupat cu «lucruri mai importante», atunci copiii tind să *Y I* creadă că Dumnezeu nu este abordabil și nu este interesat I de ei ca indivizi.

Am avut această imagine greșită despre Dumnezeu în mintea mea până la vârsta de patruzeci de ani, atunci când El a adus anumite împrejurări în viața mea care mi-au transformat cu adevărat relația cu El. Am descoperit un Dumnezeu iubitor, implicat și pe deplin interesat de viața mea! Și în mod extrem de surprinzător, aceleași împrejurări au făcut să se dărâme zidurile dintre mine și tatăl meu, și au reușit să ne apropie unul de altul mai mult ca oricând.

Ca o parte a redescoperirii lui Dumnezeu, citesc Psalmii cu un creion în mână, notând fiecare afirmație despre *Domnul*. Studiind aceste versete, mi-am dat seama că aproape fiecare referire dă o descriere fie directă, fie indirectă a Tatălui nostru ceresc. Curând am ajuns să am pagini întregi pline de aceste atribute și din ele am realizat un profil a ceea ce majoritatea dintre noi ar considera că este tatăl „ideal”. Concluzia mea? Calitățile 1 fundamentale ale unui tată care se văd la Domnul nostru **r** sunt calitățile pe care El vrea să le formeze în tații creștini J de astăzi.

Descoperisem o teologie a calității de tată - cu Dumnezeu însuși ca model de urmat!

Dumnezeu este *tatăl modell* în căutarea mea de modele de tată, am avut șansa de a găsi doi dintre cei mai buni. Însă Norm m-a ajutat să înțeleg că neglijasem cel mai minunat model dintre toate, cel original, standardul pentru ceea ce înseamnă să fii un tată eficient - Dumnezeu însuși.

Imaginea mea mentală a tatălui care voiam să fiu - poate doar schițată, dar care totuși existaera de fapt o imagine a Tatălui meu ceresc, care este originea tuturor lucrurilor bune (Iacov 1: 17).

El este „Tatăl, de la care vin toate lucrurile” (1 Corinteni 8: bb). El a dat suflare de viață în primul om și Adam a devenit primul „fiu al lui Dumnezeu” (Luca 3: 37). Din acel moment, fiecare dintre noi am fost făcuți în asemănarea cu „Tatăl tău, care te-a făcut, te-a întocmit și ți-a dat ființă” (Deuteronom 32: 6). Chiar din „prima zi”, Dumnezeu nu doar a dorit o relație Tată - fiu cu fiecare dintre noi, ci El a fost și un model pozitiv de tată.

El este un Tată bun, care ne invită să îl numim „Ava”, echivalentul aramaic pentru „Tăticule” sau „Tați” (Romani 8: 15, Galateni 4: 6). El este un Tată care ne ascultă, care ne îndeamnă să venim la El cu încredere ca la „Tatăl nostru din ceruri” (Matei 6: 9). El este un Tată iubitor, care și-a demonstrat în mod liber și cu putere dragostea de Tată la botezul Fiului Său, Iisus, cu o voce ca de tunet care a spus: „Acesta este Fiul meu preaiubit în care îmi găsesc plăcerea” (Matei 3: 17). El este un Tată generos, care dă daruri bune copiilor Săi (Matei 7: 11). El este Tatăl tuturor (Efeseni 4: 6), este însăși definiția calității de tată, izvorul a tot ce este bun, moral și demn de imitat.

Așadar, dacă cineva vrea să fie un tată bun și eficient, atunci standardul, modelul este Dumnezeu Tatăl. Calitățile pe care am dorit să le văd în tatăl meu - și pe care nu le-am văzut - erau de fapt calitățile lui Dumnezeu. Calitățile pe care le-am admirat la Dick Day și la tatăl lui Dottie au fost atât de atrăgătoare pentru mine, pentru că reflectau atributele Tatălui meu ceresc. Calitățile pe care tânjeam să le manifest față de copiii mei erau calitățile care semănau cu natura Tatălui meu ceresc.

Această înțelegere, această pricepere m-a transformat și mi-a dat putere. Nu mai trebuia să mă simt dezavantajat de exemplul tatălui meu pământesc. Nu mai trebuia să caut modele pe care să le imit (deși puteam încă să beneficiaz de exemplul lor și să învăț din succesele lor).

Nu mai trebuia să lupt ca să-mi formez o imagine clară despre ceea ce trebuie să fie un tată, despre tatăl care voiam să fiu *eu*. Toate nevoile mele ca și tată puteau fi împlinite în Dumnezeu, Tatăl Model!

Resursele unui tata

Oricât de transformatoare a fost această înțelegere, aveam încă multe de învățat. Din acel moment mă aflu într-o călătorie palpitantă de descoperire, fiind hotărât să înțeleg cât pot de mult despre calitățile de Tată ale lui Dumnezeu, știind că aceste cunoștințe nu mă vor face doar mai conștient de prezența Lui, ci mă vor și învăța ceea ce trebuie să știu și să fiu ca tată pentru copiii mei. Întărindu-mi legătura cu Dumnezeu, eu îmi întăresc legătura cu copiii mei și îmi îmbunătățesc eficiența relațiilor și a interacțiunilor cu ei.

Cheia pentru aceasta legătură dublă dintre tată și copii este înțelegerea faptului că Dumnezeu Tatăl nu este numai *modelul* incomparabil de tată eficient, ci și *resursa* indispensabilă pentru a deveni tatăl care vrei să fii. *Sunt un tată bun?* nu este doar imitație sau emulație; ea este *asociere*. Ea nu implică să știi *cum* să ai relația, ci implică să-L cunoști pe El! *Sunt un tată bun?* nu este doar o serie de *reguli* pentru tați; există o mulțime de cărți care nu fac altceva decât să adauge alte lucruri la agenda ta zilnică de lucruri „de făcut” și care-ți spun ce *ar trebui* să faci sau ce *ai face* dacă ai fi un tată decent. *Sunt un tată bun?* se referă la o relație; o relație care, aplicată la rolul tău de tată, te poate transforma pe tine, copiii tăi, familia ta și viitorul tău.

Am descoperit următorul lucru: cu cât relațiile mele cu cei patru copii ai mei sunt mai puternice, cu atât ei par mai capabili să reziste la presiunea de erup. să ia decizii înțelepte, să respecte dorințele tatălui lor și să se supună regulilor lui. O relație puternică, apropiată de tatăl lor pare nu doar să-i facă mai *dispuși* să trăiască o viață sănătoasă, fericită și după voia lui Dumnezeu; ci pare să-i facă mai *capabili* pentru aceasta, încrederea, siguranța și satisfacția care decurge din relația lor cu părinții îi

întărește împotriva capcanelor și tentațiilor pe care le întâlnesc la școală sau când sunt cu prietenii.

Un lucru similar se întâmplă la un nivel mult mai profund în relația mea cu Dumnezeu Tatăl. Când relația mea cu El este puternică și „la zi”, nu sunt doar mai *dispus* să fiu tatăl care vreau să fiu, ci sunt literalmente *împuternicit* să fiu așa prin Duhul Său, prin prezența Sa cu mine și în mine. În acest mod important, El nu este doar un model pentru mine ca tată, ci El este și resursa mea. Aș putea să parafralez Psalmul 28: 7: „Domnul este tăria și scutul meu ca și tată; în El mi se încrede inima și sunt ajutat”.

Realizarea legăturii

Unul din prietenii mei mi-a povestit experiența pe care a trăit-o ca adolescent, fiind *disk jockey* al postului de radio din liceul unde studia. Postul de radio emitea pe parcursul întregii veri, astfel încât intra în sarcina lui Bob să vină la post în jurul orei 7: 30 dimineața și să pornească transmițătorul (un dispozitiv butucănos și depășit, preluat de la un post de radio comercial, care trimitea semnalul către un turn, care la rândul lui transmitea semnalul pe o rază extraordinară de cca. treisprezece sau șaisprezece kilometri!). După câteva minute, transmițătorul intra în funcțiune, iar Bob intra în emisie la ora 8 dimineața pentru un program de patru ore.

În acea dimineață anume, Bob s-a simțit neobișnuit de abil. Muzica aleasă părea a fi inspirată. Tranzițiile de la o piesă la alta erau realizate cu mult simț artistic. Glumele lui dintre piese erau pline de duh și de înțelepciune. A început să se simtă încrezător în forțele proprii, poate chiar prea încrezător. Totul a fost bine până când s-a dus să facă verificarea regulată a indicatoarelor de pe transmițător.

Transmițătorul era mort. Bob a lovit în ceasurile de măsură și a mișcat firele de diferite culori care intrau și ieșeau din transmițător. După aceea, s-a uitat la perete.

Ștecherul electric se bălăngănea pe lângă priza din perete. Dispozitivul respectiv ieșise cumva din priză.

Aparatul fusese deconectat de la curentul electric toată dimineața! Reprezentația pătrunzătoare și deșteaptă a lui Bob fusese ascultată de o singură persoană – el însuși! Și toate acestea din cauză că transmitătorul nu a fost conectat la sursa de curent.

Capitolele care urmează scot în evidență zece calități ale lui Dumnezeu Tatăl – sursa de putere a fiecărui creștin – care caracterizează interacțiunea Sa cu copiii Săi și care oferă un model pentru rolul și responsabilitatea ta ca tată. Fiecare capitol nu va revela doar un atribut specific al Tatălui, ci te va ajuta să aplici și să cultivi acea calitate, cu ajutorul Duhului Sfânt al lui Dumnezeu, în viața și în familia ta.

Luați-vă angajamentul împreună cu mine de a trăi după caracterul Tatălui nostru ceresc pentru copiii noștri. Sunt încredințat că va fi un angajament care va merita fiecare minut și fiecare strop de energie necesar, pentru că nu le veți da copiilor voștri numai o imagine frumoasă a lui Dumnezeu ca și Tată; ci le veți da și un tată care este demn dragostea și respectul copiilor săi, un bărbat ai cărui copii au încredere în el, un bărbat care se poate bucura cu adevărat de compania copiilor săi, care se poate mândri cu ei și care se poate desfăta cu prietenia lor.

Pentru meditație, discuție și acțiune

1. Gândește-te pentru câteva momente la felul de tată care vrei să fii. Apoi, completează următoarea listă de câte ori este necesar, până când vei avea o declarație completă a speranțelor și scopurilor pe care ți le propui ca tată (folosește o foaie separată dacă este nevoie).

Vreau să fiu un tată care
Vreau să fiu un tată care
Vreau să fiu un tată care
Vreau să fiu un tată care
Vreau să fiu un tată care
Vreau să fiu un tată care
Vreau să fiu un tată care

2. Cine au fost modelele tale cele mai pozitive pentru rolul de tată? Fă o listă cu numele lor mai jos și, în dreptul

fiecărui nume, menționează ce ai învățat de la ei.

***3.** Cum îți poți îmbunătăți relația cu Tatăl ceresc?
Bifează răspunsurile valabile:

- ☐ Îmi voi forma un obicei regulat de rugăciune și citire a Bibliei
- ☐ Voi relua obiceiul regulat de rugăciune și citire a Bibliei
- ☐ Voi continua obiceiul regulat de rugăciune și citire a Bibliei
- ☐ Mă voi întâlni în mod regulat cu alte persoane care îl iubesc pe Tatăl, pentru închinare și comuniune

Mă voi înscrie într-un grup de rugăciune, studiu biblic și / sau un grup față de care să dau socoteală pentru comportamentul meu.

4. Dacă nu ai făcut-o deja, caută doi sau trei tați care se vor angaja să formeze un grup în care să dați unul altuia socoteală. Studiați această carte și parcurgeți întrebările împreună. Angajați-vă să vă rugați unii pentru alții și să vă încurajați reciproc pentru a atinge excelența în rolul de tată creștin.

Capitolul

3

Iubirea și acceptarea necondiționată a tatălui

C

u câțiva ani în urmă am acceptat să țin un discurs în fața elevilor dintr-un liceu din Phoenix, Arizona. Din cauza programului și a problemelor de spațiu, a trebui să le vorbesc tuturor elevilor în același timp, unei mulțimi prea mari pentru a încăpea în amfiteatrul școlii. Așa că adunarea a avut loc afară și eu am stat pe o stâncă mare pentru a vorbi unei mulțimi formată din aproximativ o mie de elevi, care ședea pe iarbă în curtea școlii.

De cum am început să vorbesc, un grup de punk rockeri, cu părul vopsit în culori fluorescente și purtând metri întregi de lanțuri, s-au apropiat cam la șase metri de locul unde stăteam eu. Unii profesori și elevi i-au supravegheat cu atenție pe cei din grupul colorat, așteptându-se probabil ca aceștia să creeze unele

probleme, însă eu mi-am continuat discursul și am reușit să îl duc până la capăt, fără nicio întrerupere.

După ce am terminat însă de vorbit și am coborât de pe stânca respectivă, cel care părea a fi conducătorul grupului de *rockeri* a fugit spre mine și s-a postat la mai puțin de jumătate de metru în fața mea. Mulțimea a tresărit și o mie de perechi de ochi s-au ațintiții asupra mea și a tânărului respectiv.

Marea parte a mulțimii nu putea însă să vadă șiroaiele de lacrimi care curgeau pe fața *rockerului* și nici nu au auzit când acesta mi-a cerut să-l îmbrățișez. Însă mulțimea a fremătat în momentul în care l-am îmbrățișat pe tânăr, iar acesta și-a îngropat capul în umărul meu și a început să plângă.

Îmbrățișarea a durat aproximativ un minut - o îmbrățișare foarte lungă pentru un *punk rocker*! După ce, în sfârșit, mi-a dat drumul, mi-a spus printre lacrimi: „Tatăl meu nu m-a îmbrățișat și nu mi-a spus niciodată că mă iubește”.

Acel tânăr striga de disperare după dragostea unui tată.

Dorea să simtă dragostea și acceptarea pe care i le putea da doar 1 tată lui. Înfățișarea lui bizară și comportamentul lui sălbatic erau I de fapt strigăte care cereau atenție - ceea ce nu primea de la tatăl veau.

Nevoia fundamentală a unui copil

Am auzit sau am trăit sute, poate chiar mii, de astfel de întâmplări. Am văzut durerea și dezastrul care se produc în viețile tinerilor ai căror tați nu sunt dispuși sau capabili să le comunice copiilor lor dragoste și acceptare.

Am vorbit în fața unui număr mare de adolescenți Fishnet, un mare festival de muzică cu conferințe de învățătură ținut în aer liber la o fermă din Virginia. Într-o dimineață, în timp ce vorbeam despre importanța și valoarea păstrării relațiilor sexuale pentru căsătorie, le-am spus tinerilor din mulțimea de aproximativ douăsprezece mii de suflete că sunt speciali și să nu uite niciodată că au o valoare incomensurabilă și că cineva care-i va iubi cu

adevărat va recunoaște aceasta valoare și o va onora, prin faptul că va păstra relația sexuală pentru căsătorie.

Puțin mai târziu, am observat o tânără blondă, de vreo doisprezece ani, care mă urmărea. M-am oprit și am întrebat-o:

- Dorești să vorbești cu mine?

Ea mi-a răspuns cu sfială:

- Chiar crezi că sunt specială?

- Da! i-am răspuns ferm. Dumnezeu te-a făcut specială și să nu uiți asta niciodată.

I-am cuprins atent umerii cu brațele mele și am îmbrățișat-o părintește. Fata a izbucnit brusc în lacrimi.

— Nici nu știi de când aștept asta, mi-a spus. Mama și tata au divorțat acum cinci ani, iar tata nu m-a îmbrățișat niciodată și nici nu mi-a spus vreodată că sunt specială.

Cinci zile mai târziu, când am plecat la aeroport, am primit un bilețel de la un agent de pază, care mi-a spus că o fetiță a dorit să primesc acel bilet. Bilețelul împăturit cu grijă conținea doar șase cuvinte scrise cu roșu:

Îți mulțumesc pentru dragostea ta... Koreen

Acea tânără striga după dragoste și acceptare, cum numai un tată putea să-i dea, acea dragoste și acceptare de care nu avusese; parte niciodată.

Nici nu vă pot spune de câte ori mi s-a rupt inima atunci când mi-am dat seama cât de comună este experiența lui Koreen. Foarte mulți tineri mi-au spus: „Tatăl meu nu mi-a arătat niciodată afecțiune” sau „tatăl meu nu-mi dă atenție decât atunci când fac ceva nu trebuie”.

Am auzit mulți tați strigându-i pe copiii lor cu expresii de genul „idiotule”, „prostule” sau chiar mai rău.

I-am auzit pe tați urlând în bătaie de joc la copiii lor pe terenul de baseball sau de baschet.

Am luat cina cu tați care nu le-au spus o vorbă fiilor lor și care nu i-au inclus în conversație pe toată durata mesei.

Am cunoscut tați care petreceau extrem de puțin

timp cu fiicele lor, exceptând doar pentru a critica modul în care se îmbrăcau sau prietenii cu care ieșeau.

Am observat tați care discută cu nonșalanță cu alții despre defectele și neajunsurile copiilor lor, chiar și atunci când copiii sunt în preajmă și-i pot auzi.

Și, în mod tragic, am văzut dezastrul emoțional pe care îl creează acești tați în copiii lor prin acțiunile sau lipsa lor de acțiune. Copiii – indiferent de vârstă – au o nevoie profundă de semnificație, de a se simți acceptați și iubiți. Dumnezeu vrea ca această nevoie normală și sănătoasă să fie Împlinită în primul *FYXUL*

*

— *wd/W* «Wifl –

Sunt un tertă bun?

rînd în cadrul căminului, de către mama și tata. Dacă ambii părinți nu satisfac această foame după dragoste și acceptare, tânărul sau tînăra va căuta să umple acest gol emoțional cu altceva sau cu altcineva, iar această căutare duce la comportamente care pot să distrugă copilul – sau să-l marcheze *f* pe viață. Un tată care nu-i comunică copilului său dragoste și. / acceptare nu este o influență neutră în viața acestuia, ci una, negativă.

Eu nu vreau să fiu un astfel de tată. Vreau să fiu un tată al cărui copil se simte acceptat și iubit, al cărui copil devine în timp un tânăr sau o tînără sigură pe sine, al cărui copil este capabil să iubească și să fie generos față de alții.

Vreau să fiu un tată asemenea Tatălui meu ceresc.

mi-a vulvei m

Mai întâi, mai înainte de toate și veștic dragostea

Vorbesc cu mulți oameni, tineri și bătrâni, care nu-și dau seama că Dumnezeu i-a iubit chiar mai dinainte de a deveni creștini. Pe când eram în întuneric, pe când eram dușmani ai lui Dumnezeu, El ne-a iubit și a murit pentru noi (vezi Efeseni 5: 8, Romani 5: 8). El ne-a iubit *mai întâi* (1 Ioan 4: 19). El nu a așteptat 1 ca noi să „devenim buni”

mai întâi; El nu a așteptat ca noi să-l împlinim așteptările; El nu a așteptat „să-L facem să fie mândru de noi”. El ne-a iubit pur și simplu.

Mai mult decât atât, El Și-a *arătat* dragostea față de noi. El nu este acel tată căruia îi vine greu să-și îmbrățișeze copilul sau să-i spună „te iubesc”. El nu este acel tată care „are lucruri mai importante de făcut”. El ne iubește *mai înainte de toate* (Romani 8: 32). Și-a arătat dragostea pentru noi prin Cuvânt (Ioan 1: 14); Și-a arătat dragostea față de noi pe cruce; Și-a scris dragostea pentru noi în sânge.

Tatăl nu doar ne iubește mai întâi și mai înainte de toate, El ne iubește de asemenea cu o iubire *veșnică* (Ieremia 31: 3). Dragostea Tatălui pentru noi este completă, constantă și necondiționată. Nu o putem câștiga. Nu putem scăpa de ea. Nu o putem șterge. El ar putea fi dezamăgit când nu îl ascultăm, ori întristat când ne îndepărtăm de El, ori mâhnit când păcătuim.

Iubirea și acceptarea necondiționată a tatălui însă El nu va înceta *niciodată, niciodată, niciodată* să nu iuhpasră. Iubirea necondiționată a Tatălui pentru noi este așa, încât...

...nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncimea, nicio altă faptură, nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Iisus Cristos.

Domnul nostru.

Romani 8: 38 - 39

Așa un tată vreau să fiu! Vreau ca toți copiii mei să știe că îi accept și îi iubesc. Vreau să știe că i-am iubit înainte ca și ei să mă poată iubi. Vreau să știe că i-am iubit când principala lor interacțiune cu mine implica biberoane, râgâieli și scutece murdare. Vreau să știe că dragostea mea pentru ei este? necondiționată - nu se bazează pe ceea ce fac ei, ci pe cine sunj ei.

Vreau de asemenea ca toți copiii mei să știe că dragostea mea pentru ei este prioritară. Slujba mea nu

este mai importantă decât sunt ei. Prietenii mei nu sunt mai importanți decât sunt ei. Poziția mea în biserică sau în comunitate nu este mai importantă decât sunt ei. Dragostea mea pentru ei este pe primul loc.

În fine, vreau să le comunic copiilor mei că îi iubesc pentru totdeauna. Vreau să știe că îi accept și îi iubesc indiferent de circumstanțe. Ei nu trebuie să-mi câștige dragostea. Ei nu pot să scape de dragostea mea. Ei nu pot să anuleze dragostea mea.

Acesta este genul de tată care vreau să fiu. Însă, desigur, pentru puțini bărbați este natural să fie acest gen de tată, poate cu atât mai puțin mie. Este ceva ce a trebuit să învăț.

Crează un climat de dragoste și acceptare necondiționată

Nu există *nimic* mai important ce trebuie să învețe un tată ca dragostea și acceptarea necondiționată. Dacă copilul tău nu simte dragostea și acceptarea ta necondiționate, el nu se va simți în siguranță. Un copil nesigur pe el este rar (sau chiar niciodată)

dispus să fie vulnerabil. Copilul nesigur pe el nu va fi niciodată transparent. Nu va vorbi în mod deschis despre ce se întâmplă la școală. Tânăra nu va dezvălui de bunăvoie modul în care s-a purtat prietenul ei cu ea. Cu cât le poți comunica mai mult această acceptare necondiționată copiilor tăi, cu atât mai mult se vor simți îndemnați să comunice cu tine, să fie cinstiți, să-și împărtășească gândurile, preocupările și îngrijorările.

Desigur, cum am mai spus, acceptarea necondiționată nu este ușoară. De fapt, ca să fiu sincer, nici nu este posibilă în totalitate. Doar Dumnezeu poate să ne accepte în întregime. Ca păcătoși, noi suntem limitați în capacitatea de a ne accepta proprii copii, însă slăbiciunile noastre pot fi depășite prin puterea Duhului Sfânt, care ne dă abilități pe care s-ar putea să nu știm că le avem.

Așadar, cum facem aceasta? Cum le comunicăm copiilor noștri dragoste și acceptare necondiționată – o dragoste întocmai ca cea pe care Tatăl o arată față de noi?

Totul începe, desigur, cu rugăciune sinceră și cu încredere constantă în Dumnezeu. Dacă suntem în legătură cu Dumnezeu prin Duhul Sfânt, vom putea să împlinim nevoile copiilor noștri, implementând conștient și perseverent cele șapte elemente esențiale ale dragostei și acceptării necondiționate.

Demonstrează afecțiune

Una din modalitățile fundamentale de a împlini nevoia unui copil de dragoste necondiționată este de a arăta afecțiune. O simplă îmbrățișare, un sărut, câteva cuvinte calde sau o privire plină de dragoste au o putere imensă.

În cartea sa, *The Total Man*, Dan Benson își amintește de valoarea acestor momente din propria sa copilărie:

Nu voi uita niciodată îmbrățișările de familie care aveau loc în bucătăria noastră, în vremea copilăriei mele. Strecurându-mă de-a bușilea pe ușă, îl vedeam pe tata cum o cuprindea pe mama în brațele lui (o imagine deloc neobișnuită în casa noastră). Asta mă făcea să mă simt foarte bine în interior. Atât de bine, încât nu putem rezista tentației de a mă alătura lor... Așa că porneam cu viteză pe linoleul bucătăriei și mă prindeam cu amândouă brațele de picioarele lor. Tata și mama erau întotdeauna bucuroși să mă includă și pe mine. Dacă alți frați de-ai mei erau prin preajmă, ei se alăturau câteodată în această îmbrățișare de familie, aceasta devenind tot mai mare.

Mama și tata au făcut din casa noastră o casă plină de dragoste, mai mult prin forța exemplului decât prin cuvinte. Noi ne simțeam în siguranță ca și copii, din cauză că tatăl meu avea inițiativa de a crea o atmosferă de dragoste și bucurie în casa noastră.7

Desigur, acțiunile demonstrative nu înseamnă neapărat dragoste și acceptare necondiționată. Unii părinți care-și îmbrățișează și-și sărută copiii nu arată dragoste și acceptare necondiționată. Totuși, îmbrățișările și sărutările

pot să-l ajute pe un tată să le comunice copiilor lui: „Vă accept și vă iubesc așa cum sunteți”.

Bucură-te de unicitatea fiecărui copil

Dumnezeu ne-a creat indivizi unici. Gândește-te la aceasta: din cele peste cinci miliarde de oameni care trăiesc acum pe planeta noastră, nu există niciun om exact ca și tine. Și nu există nimeni care să fie exact ca fiul sau fiica ta.

Tatăl lui Dottie, pe care l-am menționat în capitolul 2, avea modalități simple de a recunoaște unicitatea fiecărui copil. Obişnuia să-i spună lui Dottie: „Tu ești fata mea preferată”. Apoi el îi spunea surorii ei mai mici: „Tu ești fetița mea preferată”. Și fratelui ei îi spunea: „Tu ești băiatul meu preferat”. Aceste lucruri ar putea părea simple, poate chiar naive, dar ele au efect și sunt un mod prin care tatăl poate să-i facă pe copiii lui să se simtă speciali.

Este o tragedie să auzi un tată spunându-i unui copil: „De ce nu poți să fii mai mult ca fratele tău?” sau „Sora ta nu a avut niciodată probleme la matematică!” Este cu mult mai bine să ne bucurăm de unicitatea fiecărui copil, recunoscându-l pe fiecare ca persoană cu trăsături, talente și daruri specifice. Dacă începi să-ți studiezi proprii copii, vei găsi multe lucruri prin care fiecare este unic: un râs contagios, un talent de a-și face prieteni, un duh plin de compasiune, o voce bună, un zâmbet luminos, o dragoste pentru animale. Asigură-te că-i vei comunica copilului tău în moduri pozitive această minune extraordinară a unicității.

Lauda valoarea personală a copilului

Copilul tău are nevoie de un sentiment de valoare. O persoană trebuie să câștige încrederea și să aibă sentimentul că este o persoană de valoare.

Tații pot să comunice valoarea personală a unui copil în multe feluri. Unul din cele mai importante moduri este să petreacă timp cu copilul. Timpul comunică importanță. De fapt, am spus de multe ori că, pentru copii, dragostea se scrie altfel decât pentru părinți. Copii scriu dragostea

cu patru litere - „T-I-M-ți”. Aceasta este o provocare specială pentru mine, deoarece sunt plecat de acasă cam jumătate din timp. Cu toate acestea, încerc din răspuțeri să compensez lipsa mea, luându-i pe copii cu mine în călătorii ori de câte ori acest lucru este posibil, sunând în fiecare zi acasă și ieșind cu copiii la un mic dejun în oraș când mă întorc dintr-o călătorie.

Într-o duminică am fost invitat să vorbesc în fața echipei de fotbal San Diego Chargers, la ora de capelă dinaintea unui meci. L-am luat cu mine pe fiul meu Sean și, după capelă, ne-am ocupat locurile în stadion. Echipa ne rezervase locuri în față, aproape de linia de 50 de iarzi! Stadionul s-a umplut cu cincizeci de mii de spectatori și zgomotul era infernal.

Mi-am pus brațul în jurul umărului fiului meu și i-am spus:

- Uite-te la toți oamenii ăștia, prietene.

Sean și-a rotit privirea peste tot stadionul pentru a-i vedea pe toți, în special pe cei care aveau locuri sus de tot. Pentru ochii unui puști de zece ani, părea că toți oamenii de pe pământ veniseră la acel meci.

- Extraordinar, tată, a exclamat Sean, sunt o mulțime de oameni!

- Așa este. Dar știi ceva? Pentru mine tu ești mai important decât toți acești oameni la un loc. Fiule, ceea ce crezi tu despre mine ca tată înseamnă mai mult pentru mine decât ceea ce cred toți acești cincizeci de mii de oameni!

Sean a făcut ochii mari. S-a uitat din nou la toți oamenii din stadion. Apoi, cu o bucurie copilărească a exclamat:

- Vorbești serios, tată? Mai mult decât toți acești oameni?

Mi-a sărit în brațe, cu un sentiment profund de siguranță și semnificație. În acel moment, Sean a știut că este important pentru mine.

Cultiva un sentiment al apartenenței

Dacă copiii noștri nu simt că fac parte din familie, ei

vor căuta un alt loc de care să aparțină. Unii, ca și *punk-rockerul* pe care l-am întâlnit în Phoenix, se identifică cu un grup (de multe ori bizar) de tineri de aceeași vârstă. Alții se alătură bandelor de cartier pentru sentimentul de apartenență ce li se oferă. Iar alții încearcă să-și satisfacă nevoia de acceptare prin intermediul relațiilor sexuale. Sue, o elevă din primii ani de liceu, și-a explicat relațiile sexuale: „Mă simțeam atât de singură. Tata și mama erau mereu prea ocupați pentru a avea timp și pentru mine. Când Ted a devenit prietenul meu, am fost în culmea fericirii. El mă asculta. Mă ținea în brațe și mă consola. Părea că îi pasă de mine cu adevărat”.

Prietenul meu, Dick Day, și soția lui Charlotte, pe care i-am menționat în capitolul precedent, au adoptat un orfan din Coreea, pe care l-au numit Timothy. După ce Timmy a ajuns în America și a devenit o parte a familiei Day, a petrecut mai multe luni de zile încercând să se adapteze noii sale familii și culturii americane. Într-o zi, când Timmy se chinuia încă să se adapteze, Dick l-a întrebat:

- Timmy, ai dori vreodată să te întorci în Coreea?
- O, nu, a răspuns Timmy.
- De ce nu? a întrebat Dick.
- Pentru că aici, a spus Timmy, sunt cineva special.

Puteți să le dați copiilor voștri acel sentiment de apartenență, sentimentul că sunt o parte importantă a familiei. Cu acest adăpost emoțional, copiii vor avea puterea să reziste împotriva sentimentelor de nesiguranță, a presiunii negative de grup și a presiunilor de natură sexuală. Dragostea și acceptarea voastră le va spune: „Aparții de noi, ești valoros” și le va da o bază pentru valoarea și stima lor de sine.

Recunoaște valoarea mai mult decât performanța

Când fiul meu Sean avea doisprezece ani, el a jucat într-o echipă de *baseball* de juniori. Cu o săptămână înainte de începutul sezonului, mi-a venit o idee cum să-i arăt lui - și colegilor lui - acceptarea. Am cumpărat

douăsprezece cupoane pentru înghețată de la un restaurant local și le-am dat antrenorului lor.

- Domnule antrenor, i-am spus, astea sunt pentru copii.

- Mulțumesc, a spus antrenorul cu un zâmbet larg. Este extraordinar. Mi-aș dori ca mai mulți tați să fie la fel de interesați de copiii lor. Îi voi duce la înghețată după ce câștigă primul meci.

- Nu, domnule antrenor, am spus imediat. Vreau să îi duceți - la înghețată după ce pierd primul meci.

El s-a uitat la mine în mod ciudat. Mi-am dat seama că ceea ce am spus nu se potrivea cu conceptul lui despre victorie, pierdere și răsplata pentru un meci bun. Așa că i-am explicat.

- Domnule antrenor, nu știu cum stă situația în cazul dumneavoastră, am spus, dar în timp ce-mi cresc copiii, nu vreau să le apreciez mai mult succesul decât efortul depus. Și nu vreau să le apreciez efortul mai mult decât faptul că sunt creați după chipul lui Dumnezeu. Eu cred că fiul meu a fost creat după chipul lui Dumnezeu și că are o valoare, o demnitate și o semnificație infinită, iar toate acestea nu au nicio legătură cu meciul de baseball. Chiar dacă n-ar juca niciun minut de baseball în viața lui, eu l-aș iubi și l-aș accepta la fel de mult.

Antrenorul lui Sean m-a măsurat cu atenție din priviri. În cele din urmă, tot ce a putut să spună a fost:

- Ei bine, așa ceva n-am mai auzit.

Antrenorul s-a ținut de cuvânt. După ce echipa a pierdut primul meci, el a dat fiecărui jucător un cupon și au ieșit la o înghețată cu întreaga echipă.

Cred Sean mi-a mulțumit pentru înghețată de vreo cinci ori. În plus, în următoarele două săptămâni, trei dintre copiii din echipa sa mi-au mulțumit pentru tratația specială. Îmi amintesc în mod special de un băiat, pe nume Jessie, care mi-a spus:

— Vă mulțumesc foarte mult pentru înghețată, domnule McDowell. Extraordinar! Nu vă pasă dacă noi câștigăm sau nu - ne iubiți oricum!

Aceasta a fost, desigur, ideea. Am vrut să-i comunic lui Sean și colegilor lui faptul că-i iubesc, îi accept și îi apreciez indiferent de performanțele lor. Aceasta se bazează pe faptul că fiecare dintre ei este creat după chipul lui Dumnezeu și, în consecință, fiecare are o valoare și o demnitate infinită.

Cultivă un sentiment de competență

Copiii au nevoie de un sentiment crescând de competență pentru a se simți iubiți și acceptați în familia lor și în societate. Toți copii au o dorință naturală de a avea rezultate bune. Ca și părinți, noi putem să ne încurajăm copiii în încercările lor și să-i felicităm pentru reușitele lor. Din nefericire, există mai multe motive datorită cărora un copil nu poate să ajungă ușor la acest sentiment al competenței.

Adulții au tendința de a evalua capacitatea unui copil pe baza standardelor pentru adulți. Nu ne putem aștepta ca un copil să funcționeze la un nivel al competenței specific adulților. Nu pot avea așteptarea ca fiica mea să poată spăla mașina la fel de bine ca mine. Când fiul meu a fost mic, nu puteam avea așteptarea ca el să-și facă patul la fel de bine ca mine. Eu trebuie să țin cont de cunoștințele și de înțelegerea lor limitată.

De asemenea, nu ne putem aștepta ca copiii noștri să fie competenți fără a fi învățați. Cât de multe lucruri trebuie învățate pentru a face patul, a spăla mașina sau a tunde iarba! Cu toate acestea, mulți părinți le trasează copiilor lor sarcini fără a le da și învățătura necesară:

— Ești destul de mare să-ți faci curat în cameră. Fă-o! Și fă-o cum trebuie!

Atunci când îi învățăm pe copiii noștri cum să facă un anumit lucru, trebuie să le dăm și libertatea de a greși. Dacă vor greși, trebuie să-i încurajăm să ducă însărcinarea la bun sfârșit, poate chiar cu ajutorul nostru. *Lăudați-i* pentru ce au făcut bine și *motivați-i* să termine ce au început.

— Mașina arată foarte bine pe dinafară! Ai făcut o treabă excelentă. Însă interiorul mai are nevoie de finisare.

Ce-ai zice dacă te-aș ajuta aspiri interiorul?

Există și influențe din afara familiei care afectează sentimentul competenței copiilor. Trăim într-o societate competitivă. Suntem comparați mereu cu alții și cu calitățile lor la serviciu, la școală, pe terenul de sport. Din nefericire, va exista întotdeauna cineva care va face lucrurile puțin mai bine decât noi. Mulți dintre noi se află la baza scării de competență în unele domenii ale vieții, astfel încât, atunci când suntem evaluați după cei care au rezultate mai bune, încrederea noastră de sine se erodează cu ușurință.

Mentținerea unui sentiment de competență în copiii noștri este un efort pe termen lung, care cere multă planificare și gândire. Acest lucru cere și implicarea noastră activă în viețile copiilor noștri ca și *modele pozitive* care nu se grăbesc să găsească greșeli și care laudă cu promptitudine noile nivele ale creșterii. Trebuie să-i ajutăm să ajungă la o evaluare realistă a punctelor forte și la o acceptare a propriilor limite, fără a se autocondamna. Un tată are o ocazie unică de a crea un mediu pozitiv în familie; un mediu care să pună în evidență punctele forte ale copiilor săi, le dezvoltă și le întărește, întipărint în copiii săi un sentiment acut al propriei identități și a valorii, demnității și importanței lor infinite.

Acești copii vor fi mai puțin înclinați spre a deveni activi din punct de vedere sexual înaintea căsătoriei. Ei vor fi mai puțin înclinați să se implice în relații nesănătoase în căutarea dragostei și acceptării. Vor fi mai puțin predispuși să se răzvrătească. Vor fi mai puțin predispuși să cedeze în fața presiunii de grup.

Din același motiv, acești copii vor fi mai predispuși să aibă standarde sexuale sănătoase. Vor fi mai înclinați să dezvolte relații sănătoase. Vor fi mai apti să aibă succes la școală și, mai târziu, în afacerile lor.

Aceste lucruri sunt visul oricărui tată, desigur. Dar ele nu apar la întâmplare. Ele nu se întâmplă nici măcar ca urmare a efortului uman. Ele se pot întâmpla numai atunci când suntem apropiați - prin încrederea deplină în Duhul

Sfânt - de Tatăl care ne iubește și ne acceptă și care ne ajută, printr-un efort susținut și plin de sensibilitate, să fim acei tați care vrem să fim, asemenea Tatălui ceresc.

Pentru meditație, discuție și acțiune

1. După ce Josh a povestit întâmplarea cu fetița de doisprezece ani pe nume Koreen, el menționează mai multe lucruri negative și distructive pe care le-a văzut, le-a auzit sau le-a întâlnit la diferiți tați. Uită-te din nou la lista de la pagina 37. Te identifici cu vreunul din acele comportamente sau tendințe? Dacă da, fă-ți timp și gândește-te cum ar putea afecta acele comportamente modul în care copilul tău va percepe dragostea și acceptarea ta.
2. De ce sunt copiii tăi speciali în ochii lui Dumnezeu? Gândește-te la fiecare copil pe nume și fă o listă cu cel puțin cinci motive specifice pentru care fiecare este special pentru Dumnezeu și pentru tine. Apoi, gândește-te la modalități prin care să-i comunici aceste lucruri fiecărui copil.
- *3. Gândește-te la fiecare dintre copiii tăi și pune-ți următoarele întrebări: *Știe* copilul tău că îl accepți și îl iubești? De unde știi?
- *4. Gândește-te la două lucruri pe care le poți face pentru fiecare dintre copiii tăi în această săptămână, care le vor comunica faptul că îi accepți și îi iubești pe baza a *cine este el sau ea*, nu pe ceea ce face. Când și cum vei implementa aceste idei?

Puritatea tatălui

C

u puțin timp în urmă, am primit o scrisoare de la un tată creștin care îmi ascultase o prelegere. Mi-a spus că el și soția lui au încercat întotdeauna să fie părinți buni. Ei erau membri într-o biserică bună și au fost întotdeauna mândri de copiii lor. Dar mi-a spus că au descoperit de

curând ceva despre fiica lor mai mare, ceva care a făcut ca lumea dimprejurul lor să se ruineze.

Acest tată a descris-o pe fiica lui adolescentă ca pe o domnișoară drăguță, dar a spus că ea nu a avut niciodată trecere la băieți. Până de curând. A început să se întâlnească cu un băiat din echipa de fotbal și – acest tată tocmai aflate – chiar de la începutul prieteniei lor a avut relații sexuale cu el. Apoi a trecut de la acel fotbalist la altul. În scurt timp, mi-a spus tatăl ei, s-a culcat cu toată echipa de fotbal.

— Josh, a scris tatăl ei chinuit, acești băieți și-o pasau pe fiica mea de parcă ar fi fost „fata echipei”!

Acesta este coșmarul unui tată. Niciun tată nu vrea să fie în locul acestui bărbat. Niciun tată nu vrea ca fiul sau fiica lui să fie vulnerabili din punct de vedere sexual. Niciun tată nu vrea ca fiul sau fiica lui să fie activi din punct de vedere sexual înainte de căsătorie. Niciun tată nu vrea ca fiul sau fiica lui să fie infideli în căsnicia lor.

Însă ce putem face pentru a reduce șansele ca astfel de coșmaruri să se întâmple în viețile *noastre*? Cum putem mări probabilitatea ca fii și fiicele *noastre* să facă alegeri înțelepte în domeniul sexualității? Ce putem face noi? La cine apelăm? Cum putem fi noi de folos?

Factorii care depind de tată

Tații au prima și cea mai mare ocazie de a modela convingerile și comportamentele sexuale ale copilului. Conform unui studiu, influența tatălui este simțită în trei puncte:

Prezența unui tată. Jerry Adler afirmă: „Mai mult de jumătate din copiii americani născuți în anii 1970 și 1980 se preconizează că își vor petrece o parte a copilăriei doar în prezența mamelor lor. Un studiu al Biroului pentru recensământ a arătat că 16, 3 de milioane de copii americani locuiau doar cu mama lor în 1994 – și 40 la sută din aceștia nu-și văzuseră tații de cel puțin un an”. 8 Absența sau prezența unui tată în familie este un factor determinant pentru atitudinile și acțiunile sexuale ale unui copil. După cum am menționat în primul capitol,

cercetătorii de la Universitatea John's Hopkins au arătat că „adolescentele tinere, albe, care trăiesc în familii în care tatăl lipsește... sunt cu șaizeci la sută mai predispuse să aibă relații sexuale înainte de căsătorie decât cele care trăiesc în familii cu ambii părinți”.⁹ Efectele absenței tatălui din cadrul familiei sunt simțite și de băieți; cercetătorul Robert Billingham de la Universitatea Indiana sugerează că băieții care cresc într-o familie fără un tată prezent „se poate să ia ca model exemplele stereotipice culturale pentru felul în care trebuie să se comporte un bărbat, conform cu amăgirile trecătoare de la televizor sau din filme”.¹⁰

Atenția unui tată. În cartea sa, *Father: the Figure and the Force*, Christopher Andersen citează un studiu efectuat printre 7.000 de femei care lucrează în baruri și cluburi de striptease. Deși considerațiile de ordin economic au stat probabil la baza alegerii meseriei lor, Andersen a scris: „majoritatea acestor femei au recunoscut că ele căutau cel mai probabil atenția unor bărbați, atenție pe care nu au primit-o în copilărie”.¹¹ Andersen continuă sugerând o legătură între absența atenției paterne și comportamentul sexual al acelor femei.

Apropierea unui tată. Două studii comandate de Misiunea Josh McDowell, în 1987 și 1994, au arătat cu fermitate că activitatea sexuală și promiscuitatea era mai puțin probabilă printre adolescenții (băieți și fete) care au raportat o relație apropiată cu tații lor. Aceste studii (și multe altele) sugerează că o relație sănătoasă cu tatăl este un factor critic în alegerea pe care o fac tinerii sau tinerele cu privire la activitatea sexuală dinaintea căsătoriei.

A treia influență majoră

Dacă oricare din aceste trei elemente este absent, tatăl va deveni un al treilea factor îndepărtat printre factorii care concurează pentru a influența standardele sexuale ale tinerilor.

Presiunea de grup. Presiunea de grup are, desigur, o influență formidabilă asupra tinerilor. Cultura tinerilor noștri își comunică propriul mesaj în ce privește valoarea

personală, sexualitatea, identitatea și acceptarea. În cartea sa, *The Kid-Friendly Dad*, autorul Frank Martin relatează o întâmplare pe care a auzit-o de la un consilier familial renumit:

O fată de șaisprezece ani a fost trimisă la el pentru consiliere și, în timpul acestor sesiuni, ea și-a descris prima experiență sexuală avută la vârsta de treisprezece ani. „Mă săturasem atât de mult să-mi aud prietenii vorbind despre sex, încât am vrut să aflu mai multe pe propria-mi piele”, a început ea. „Așa că, la o petrecere, am mers la cel mai simpatic băiat pe care l-am putut găsi și l-am întrebat dacă vrea să o facem”. Cei doi s-au dus într-un dormitor și, în câteva momente, această fată inocentă și-a pierdut virginitatea. „Nu a fost cum m-am așteptat”, i-a spus ea consilierului. „Dar măcar am aflat cum este și am putut să vorbesc despre asta cu prietenii mei”. 12

Puterea presiunii de grup este un factor determinant major pentru activitatea sexuală a adolescenților, mai ales dacă adolescentul nu are parte de unul sau mai multe din cele trei elemente pe care le-am menționat mai sus. Un studiu efectuat printre o mie de adolescenți a arătat că 76 la sută ar merge destul de departe în relația sexuală pentru a câștiga experiență și a nu se simți excluși.¹³ În multe din comunitățile copiilor noștri, în școli și în grupurile de prieteni, presiunea de a participa la acest „derby sexual” este formidabilă.

Mesajele media. Studiul național din 1987 efectuat printre adolescenți, studiu care a fost punctul de plecare pentru campania „WHY WAIT?” a arătat că presiunea de grup este factorul principal de influență asupra atitudinilor și comportamentelor sexuale ale copiilor noștri. Însă ce anume îi influențează pe membrii acestui „grup”? Majoritatea acestora nu au învățat despre sex și sexualitate de la părinții lor, de la biserică sau de la școală, ci de la televizor, din filme, din muzica rock și din revistele care sunt mai vulgare și mai explicite astăzi decât oricând.

1. *Televizorul*. Mas media este probabil cea mai mare influență pentru sexualitatea adolescenților evanghelici.

De ce are media o putere atât de mare asupra tinerilor? Luați în considerare următoarele aspecte: în medie, preșcolarul își petrece mai mult timp uitându-se la televizor decât petrece un student de universitate în sala de curs studiind pentru o licență. Un studiu a arătat că preșcolarii se uită la televizor douăzeci de ore pe săptămâna, iar cei din școala primară se uită douăzeci și două de ore. „Doar somnul le ocupă mai mult timp. Până la vârsta de optsprezece ani ei vor fi petrecut mai mult timp în fața televizoarelor decât oriunde altundeva, inclusiv la școală”. 14 Un alt studiu estimează că până la absolvire, elevul de liceu a petrecut în medie 22.000 de ore uitându-se la televizor, ceea ce reprezintă dublul timpului petrecut în sălile de clasă în cei doisprezece ani de școală.

2. *Muzica*. Din clasa a șaptea până în clasa a douăsprezecea, copiii ascultă în medie 10.500 de ore de muzică rock. Timpul total petrecut în școală în cei doisprezece ani depășește doar cu 500 de ore timpul petrecut ascultând muzică rock.¹⁵ „Tinerii sunt influențați nespus de mult de media. Ei interacționează mult mai puțin cu adulții adevărați decât oricând în istorie, astfel încât prietenii lor și modelele prezentate în media au un impact chiar și mai puternic”. 16

3. *Filmele și video-clipurile*. Majoritatea tinerilor noștri și-au dezvoltat concepția despre sexualitate pe baza unor ficțiuni din mas media, fără să-și dea seama de prețul care trebuie plătit pentru dragostea liberă și pentru relațiile sexuale ocazionale. Dacă nu sunt capabili să-și revizuiască convingerile, mai devreme sau mai târziu ei vor plăti un preț mare. O tânără povestește despre acest preț:

Un lucru pe care telenovelele și filmele nu ni-l spun este devastarea și inima frântă care rezultă din relațiile sexuale dinaintea căsătoriei. Eu nu iau în ușor consecințele comportamentului sexual greșit. Fără îndoială, cel mai greu și mai dureros lucru prin care am trecut... chiar decât o operație complicată, analizele pentru cancer, o familie dezbinată și numeroase respingeri la angajare... a fost să-mi revin

după o relație sexuală cu un bărbat căsătorit.17

Aceste cuvinte îmi frâng inima. Aceste cuvinte mă sperie. Aceste cuvinte mă fac să vreau să-mi ajut copiii să se împotrivească presiunii de grup și mesajelor transmise de mas media. Aceste cuvinte mă fac să fiu hotărât în a deveni și în a rămâne nu a treia mare influență ca impact, ci cea mai mare influență în formarea concepțiilor copiilor mei despre sex și sexualitate.

Vreau să fiu acel tată ai cărui copii cunosc perspectiva lui Dumnezeu despre sexualitate. Vreau să fiu acel tată ai cărui copii au atitudini sănătoase și integre despre sexualitate. Vreau să fiu acel tată care discută cu copiii lui despre sex și puritate și care îi pregătește pentru presiunile și tentațiile cu care se vor confrunta în mod sigur ca adolescenți și tineri adulți. Vreau să fiu acel tată ai cărui copii au puterea de a păstra relațiile sexuale pentru căsătorie. Vreau să fiu acel tată ai cărui copii rămân credincioși soților și soțiilor lor în viața de căsnicie.

Vreau să fiu un tată așa cum este Tatăl meu.

Modelul purității

Legea lui Dumnezeu din întreaga Scriptură îndeamnă poporul Lui la puritate. Dumnezeu a vorbit prin Lege și și-a revelat cu claritatea standardul: impuritatea sexuală (adică orice activitatea sexuală din afara căsătoriei) este greșită:

Să vă feriți de... curvie.

Faptele Apostolilor 15: 29

Fugiți de curvie!

1 Corinteni 6: 18

Să nu curvăm.

1 Corinteni 10: 8

Curvia, sau orice altfel de necurăție... nici să nu fie pomenite între voi, așa cum se cuvine unor sfinți.

Efesenii 5: 3

Omorâți mădulele voastre care sunt pe pământ: curvia, necurăția...

Colosenii 3: 5

Voia lui Dumnezeu este sfințirea voastră: să vă feriți de curvie.

1 Tesaloniceni 4: 3

Este greu să trecem cu vederea preocuparea lui Dumnezeu pentru puritate. Cu toate acestea, adesea trecem cu vederea faptul că această preocupare nu revelează numai ceea ce poruncește Dumnezeu, ci revelează și ceea ce prețuiește El. Dumnezeu prețuiește puritatea. El S-a străduit încontinuu să comunice această valoare poporului Său: a poruncit să se folosească aur purificat pentru construirea Cortului întâlnirii; a poruncit să se folosească tămâie pură pentru închinare; a cerut animale fără cusur ca jertfe; a poruncit să avem inimi curate (Matei 5: 8), o religie curată (Iacov 1: 27) și relații curate (1 Timotei 5: 2).

Dar mai mult decât atât, aceste porunci revelează ceva despre Dumnezeu însuși; ele revelează faptul că Tatăl Model este El însuși curat. „Oricine are nădejdea aceasta în El, se curățește, după cum El [Dumnezeu] este curat” (1 Ioan 3: 3). Thomas Treverthan descrie puritatea lui Dumnezeu în termeni memorabili:

Dumnezeul adevărat este diferit, pus deoparte de orice este rău. Perfecțiunea Sa morală este absolută. Caracterul Său, așa cum este exprimat în voia Sa, alcătuiește standardul absolut de excelență morală. Dumnezeu este sfânt, punctul de referință absolut pentru tot ce există și este bun. În toate lucrurile, El trebuie pus în contrast cu creațiile Sale. În esență, El este un centru de un alb orbitor, de puritate absolută.¹⁸

Pentru că Dumnezeu este curat, necurăția sexuală este o ofensă împotriva Lui. Regele David, care a păcătuit cu Batșeba, mai târziu s-a pocăit; el l-a mărturisit lui Dumnezeu: „Împotriva Ta, numai împotriva Ta, am păcătuit și am făcut ce este rău înaintea Ta” (Psalmul 51: 4). A ignorat David faptul că păcatul lui i-a afectat pe alți oameni, având ca rezultat moartea soțului Batșebe, Urie, și a copilului pe care i l-a născut Batșeba lui David? Nu, el a recunoscut faptul fundamental că atunci când a păcătuit cu Batșeba, el a păcătuit împotriva Celui care a dat legea.

Fapta lui a fost reprobabilă pentru că a ofensat curăția lui Dumnezeu.

Cu alte cuvinte, Tatăl Model ne comunică - spre deosebire de cultura modernă, de presiunea de grup și de mesajele mass-mediei - că *puritatea este bună*. Tatăl Model poruncește curăția pentru că aceasta este o valoare pentru El. Iar curăția este o valoare pentru El pentru că El însuși este curat.

Acesta este genul de tată care vreau să fiu. Vreau ca toți copiii mei să știe că puritatea este bună. Vreau ca copiii mei să înțeleagă că puritatea nu este ceva de care să ne fie rușine sau de care să ne jenăm. Vreau ca ei să respingă fascinația pentru imoralitate și rătăcire, pe care cultura lor, prietenii lor și mass-media le afișează cu atâta ostentație. Vreau ca ei să știe că eu prețuiesc puritatea, la fel ca Tatăl pe care îl slujesc și pe care caut să-L imit. Vreau ca ei să vadă avantajele curăției. Și vreau ca ei să vadă un standard divin de puritate sexuală *în mine*.

Desigur, aceasta este mai ușor de zis decât de făcut. Oricum, eu nu pot reuși de unul singur. Este nevoie de rugăciune și de încredere în Duhul Sfânt, care poate lucra apoi în și prin eforturile mele, în timp ce aplic unele din strategiile următoare:

Manifestați atenție și afecțiune

Am ținut odată o conferință de o săptămână la una din cele mai mari și mai bogate biserici evanghelice din Statele Unite. Aveam stabilite sesiuni de consiliere cu patruzeci și doi de elevi de liceu. Întrebarea lor principală a fost: „Josh, ce pot să fac cu tatăl meu?” Când i-am întrebat ce vor să spună cu asta, ei au răspuns ceva de genul: „Nu are niciodată timp pentru mine”, „Nu mă duce niciodată nicăieri”, „Nu-mi vorbește niciodată” și „Nu face niciodată ceva împreună cu mine”. I-am întrebat pe toți cei patruzeci și doi de copii: „Puteți comunica cu tatăl vostru?” Doar unul a zis da.

Acei tineri, ca mulți alții din zilele noastre, erau înfometați după atenție și afecțiune de la tații lor. Acest gen de „foamete de dragoste” îi poate afecta și pe părinți,

și pe copii, creând un cerc vicios, în care părinții care sunt înfometați după dragoste cresc copii care sunt și mai înfometați după dragoste. Iar rezultatele sunt devastatoare.

Copilul tău are nevoie de atenția ta. Câteodată îmi iau copiii de la școală și îi duc în oraș să luăm masa împreună. O plimbare de treizeci de minute în jurul casei sau o scurtă ieșire la cofetărie pentru o înghețată poate să ofere ocazii pentru a le da atenție copiilor tăi și de a le comunica faptul că sunt importanți pentru tine. Prietenul meu, Norm Wakefield, vorbește despre una din experiențele trăite atunci când copiii lui erau mici:

Odată, când familia mea lua masa împreună într-o duminică după biserică, le-am spus copiilor: „Astăzi o să vă dau la fiecare câte un dar”. Ochii lor s-au luminat de anticipație: „O să vă dau la fiecare treizeci de minute. O să facem orice vreți voi să facem în acel timp”. Răspunsul lor a fost un strigăt de bucurie atât de puternic, de parcă le-aș fi dat darul cel mai frumos împachetat.

Am întrebat-o pe Amy ce ar vrea să facem. „Vreau să mergem împreună la plimbare, tată”. Așa că ne-am plimbat prin împrejurimi, mână în mână, și ne-am oprit pentru o înghețată.

Când ne-am întors acasă, Joel a spus că el vrea să ne luăm la trântă pe peluza din fața casei. Așa că ne-am luat la trântă timp de treizeci de minute.

Apoi am întrebat-o pe Jill, care urma să înceapă primul an la grădiniță, ce ar vrea să facă. „Aș vrea să stau pe genunchii tăi și să-mi citești o poveste”. Așa că i-am citit.

În acea după-amiază am aflat cât de semnificativ este darul timpului pentru copiii noștri. Atunci când este dăruit cu bucurie și cu generozitate, profitul este extraordinar.

Copiii tăi - indiferent de vârstă - au și ei nevoie de afecțiunea ta. Cred cu tărie că îmbrățișările dintre tați și copiii adolescenți ar putea să facă mai mult pentru a

încuraja dezvoltarea purității lor sexuale decât oricare alt factor. Pur și simplu, nu poți să exagerezi niciodată îmbrățișându-ți copiii. Nu contează cât sunt de mari sau câți ani au; nimeni nu este prea mare pentru a depăși nevoia de afecțiune. Există o putere nemaipomenită într-un lucru atât de simplu ca o îmbrățișare, un zâmbet, o șoaptă sau o expresie care să comunice „te iubesc!”

Discuta sincer despre sexualitate

Procesul de comunicare dintre tine și fiul sau fiica ta este esențial, dacă vrei ca aceștia să învețe de la tine să aibă atitudini și comportamente sexuale sănătoase pe parcursul vieții lor.

Tu și soția ta aveți prima și cea mai bună ocazie de a vă îndruma copilul spre împlinire personală. Dacă mențineți deschise canalele de comunicare pozitive și sincere, bogăția propriei voastre siguranțe sexuale vor colora relația. Fiul tău va învăța de la tine ce înseamnă să fi bărbat și cum trebuie să se poarte cu o femeie. El va avea o părere bună despre sine, pentru că a avut cel mai bun îndrumător posibil. Fiica ta va câștiga în respectul de sine și se va bucura de propria-i feminitate când te va auzi că ești încântat de ea. Când va crește, va avea o bază solidă după care să-i măsoare pe ceilalți bărbați cu care va avea de-a face. Va fi mai puțin vulnerabilă să fie exploatată de bărbați, pentru că autoritatea vieții și iubirii tale o va proteja. Ea va învăța cum să se raporteze la cei de sex opus.

Capacitatea ta de a exprima și de a discuta despre aspectele sexuale ale vieții este un element vital în relația cu copiii tăi. Putem învăța chiar din Biblie o lecție despre cum să discutăm cu copiii noștri despre moralitate sexuală și puritate personală. În Proverbe 3 până la 7, copiii sunt învățați să asculte de înțelepciunea părinților lor în domeniul sexualității. Părinții nu sunt îndemnați și nu li se poruncește nicăieri să discute cu copiii lor despre sex. Se presupune că părinții *vor discuta* efectiv cu copiii lor despre aceste lucruri. Ați comunicat în mod consecvent cu copiii voștri despre această parte foarte importantă a vieții

lor?

Există mai multe resurse excelente care vă pot ajuta în acest sens. O carte pe care o recomandăm cu căldură este *Talking With Your Kids About Love, Sex and Dating*, de Barry și Carol St. Clair, care dau indicații pas cu pas pentru mame și tați ca să discute aceste subiecte cu copiii lor de diferite vârste. O altă resursă folositoare este setul atrăgător de trei cărți - un cadou - pe care l-am editat pentru adolescenți: *Dating: Picking (and Being) a Winner*, *Sex: Desiring the Best* și *Love: Making It Last*, scrise de Barry St. Clair și Bill Jones, lideri de tineret cu multă experiență. Există și o casetă video cu titlul *Let's Talk About Love and Sex*. Această casetă este însoțită de o carte pe care să i-o dai copilului tău adolescent după ce urmăriți împreună caseta. Cartea *Love, Dad* este o colecție de scrisori adresate fiului meu și fiicei mele despre modul în care să se raporteze la presiunile și tentațiile sexuale cu care se vor confrunta în curând.

Importanța comunicării în domeniul sexualității ridică o problemă cu care se vor confrunta toți tații. Dacă nu suntem siguri sau confortabili cu propria noastră sexualitate, noi le vom comunica aceasta copiilor noștri. Dacă un bărbat a fost crescut într-un mediu în care femeile au fost disprețuite, el ar putea să-i comunice fiicelor lui atitudini și sentimente care să le facă să fie vulnerabile în fața bărbaților. Dacă ai fost învățat că bărbații trebuie să fie puternici, tăcuți, rezistenți și insensibili, fiii tăi s-ar putea să învețe aceste tendințe observându-te.

Cu toate acestea, țineți minte că nu trebuie să ne lăsăm prinși în capcanele acestor tipare de comunicare distructive și negative. Prin puterea Duhului Sfânt, noi putem efectiv să ne formăm atitudini și acțiuni noi, eliberatoare, care să le comunice copiilor noștri un mod de viață plin de bucurie și iubire.

Fii un model pentru standardul lui Dumnezeu de curăție

Copiii tăi își vor dezvolta mult mai ușor standarde divine de curăție dacă își vor vedea tatăl trăind după

standardele lui Dumnezeu de curăție. Un tată care își tratează mereu soția cu blândete, îi laudă statutul de femeie și se bucură de ea ca partener de viață va construi o temelie solidă de stabilitate emoțională în copiii săi. Un tată care se separă de valorile sexuale ale lumii - în modul în care se comportă, în ideile lui și în muzica pe care o ascultă - va arăta copiilor săi un model de curăție divină.

Una din căile cele mai eficiente de a forma standarde divine de curăție în copiii tăi este să le oferi o imagine sănătoasă a vieții sexuale în familie. Mulți părinți sunt atât de rezervați și de jenați cu privire la sexualitate, încât le transmit copiilor ideea că relațiile sexuale - chiar și în cadrul căsătoriei - sunt murdare (sau măcar „ceva despre care nu discutăm”). Însă dacă îi învățați pe copii că relația sexuală este o parte curată și frumoasă a relației de care te bucuri împreună cu soția ta, ei vor fi încurajați să-și formeze atitudini sănătoase față de sexualitate, așa cum a menit-o

Dumnezeu. În cartea noastră *How to Be a Hero to Your Kids*, Dick Day și cu mine am scris următoarea întâmplare:

Dick își amintește de vremea când Charlotte a ținut o prelegere la o conferință pentru femei la Colegiul Wheaton. Fusese plecată cam de o săptămână și avionul ei urma să aterizeze în San Diego la ora șase. În timp ce se pregătea să conducă mașina din Julian la San Diego - aproximativ nouăzeci și șase de kilometri - el le-a spus lui Timmy și lui Jonathan, pe atunci amândoi preadolescenți: „Băieți, vă deranjează dacă petreceți această noapte singuri acasă? Fratele vostru locuiește aproape și îl puteți suna dacă aveți o problemă. Aș vrea să o iau pe mama de la aeroport și să ne petrecem noaptea împreună în San Diego la un hotel”.

Timmy s-a uitat la tatăl lui și apoi a zâmbit cu gura până la urechi. I-a dat un ghiont ușor în coaste și, cu ochii strălucind, i-a spus: „Bravo, tată! Dă-i înainte!” 19

Fiii lui Dick au văzut în relația părinților lor o imagine a sexualității care întărea frumusețea și puritatea relației sexuale, așa cum a intenționat-o Dumnezeu, în cadrul căsătoriei.

Învăță-i pe copii standardele de curăție ale lui Dumnezeu

Când fiica mea, Kelly, a împlinit cincisprezece ani, am făcut ceva ce abia așteptam să fac de mulți ani. Am luat-o pe Kelly la câteva întâlniri în doi. I-am dat o întâlnire, apoi m-am îmbrăcat frumos și am plecat de acasă, doar pentru a mă putea întoarce ca s-o iau cu mașina. I-am deschis și i-am închis portiera, am dus-o la un restaurant frumos, i-am ținut scaunul pentru a o ajuta să se așeze și am început să discut despre interesele ei în timpul cinei. După cină am mers să facem ceva împreună, la alegerea ei.

La sfârșitul fiecărei întâlniri, mi-am luat câteva momente pentru a-i explica lui Kelly că felul în care mă purtasem eu cu ea în acea seară este modul în care ar trebui să se poarte un băiat cu ea dacă o respectă și îi pasă de ea cu adevărat. De atunci, am mers și cu celelalte două fete la astfel de întâlniri. Soția mea Dottie a mers și ea pentru prima dată la o întâlnire în doi cu fiul meu Sean; l-am instruit ce trebuie să facă, cum să se poarte cu ea și cum să o respecte pe parcursul întregii seri.

Acele seri de întâlniri sunt doar una din tehnicile pe care le-am folosit pentru a-i învăța pe copiii mei standardele de curăție ale lui Dumnezeu. Am folosit de asemenea și ocazii furnizate de către televizor, filme, evenimente mondene și nunți în cadrul familiei sau cu prietenii noștri pentru a discuta cu copiii mei despre standardele lui Dumnezeu de curăție sexuală. Am folosit chiar și *graffiti* în eforturile mele educaționale, scriind pe zid un cuvânt anume format din patru litere, pentru a le explica de ce acel cuvânt – care înjosește ceva ce Dumnezeu a intenționat să fie frumos – este atât de ofensator, mergând apoi mai departe la a-i învăța despre puritatea și sfințenia relațiilor sexuale în contextul unei relații de căsătorie.

Explică-le avantajele curăției

Una din modalitățile cele mai puternice de a încuraja dezvoltarea standardelor personale de curăție în copiii tăi, care să reflecte curăția lui Dumnezeu însuși, este de a le explica avantajele curăției (și consecințele imoralității) cu fiecare ocazie.

Cu fiecare ocazie încerc să le spun copiilor mei că standardele de curăție ale lui Dumnezeu sunt calea cea mai sigură la plăcere și împlinire și că imoralitatea este calea cea mai sigură la sentimente de vinovăție, la dezamăgire și la deșertăciune. Le amintesc faptul că standardele de curăție ale lui Dumnezeu îi protejează de sarcini nedorite și de boli cu transmitere sexuală, oferindu-le în schimb o inimă liniștită, încerc să le întipăresc în minte ideea că puritatea sexuală îi protejează de nesiguranță sexuală și le asigură o atmosferă de încredere între soț și soție. Le spun copiilor mei că puritatea dinainte și din timpul căsătoriei conduce la o intimitate reală între soț și soție și îi protejează de consecințele imoralității – suspiciune, dezamăgire, durere, stres, deșertăciune și multe alte sentimente distrugătoare.

Nu cu mult timp în urmă, Katie mi-a spus pe un ton foarte serios:

- **Tată, îți mulțumesc că mă iubești.**
- **Ce vrei să spui? am întrebat-o.**

- **Mi-ai spus întotdeauna adevărul, a spus ea, fără nicio ezitare. Mi-ai vorbit despre sex și despre consecințe și cunosc atâția copii care fac alegeri greșite și nici măcar nu-și dau seama de consecințe.**

Apoi a continuat spunându-mi că și-ar dori ca toți prietenii și colegii ei să aibă un tată care să le vorbească în mod deschis despre avantajele curăției și despre consecințele necurăției.

Ca și tați, noi avem o sarcină memorabilă și sfântă; să dezvoltăm în copiii noștri înțelegerea, respectul și reflectarea standardelor de curăție ale lui Dumnezeu. Este o slujbă care începe cu lucrarea Duhului Sfânt în propriile noastre vieți și cu puterea

care se adaugă la eforturile noastre de a le da atenție și afecțiune copiilor noștri, de a fi sinceri cu ei în domeniul sexualității, de a trăi noi înșine standardele de curăție ale lui Dumnezeu, de a-i învăța în mod conștient aceste standarde, de a le explica avantajele curăției cu fiecare ocazie și să le explicăm beneficiile curăției cu fiecare ocazie.

Dacă facem aceasta, cu ajutorul lui Dumnezeu copiii noștri vor primi puterea de a rezista presiunii - din partea grupului lor, din partea societății, a propriilor lor hormoni - de a deveni activi din punct de vedere sexual înaintea căsătoriei. Vor fi mai bine echipați pentru a dezvolta și a menține o perspectivă sănătoasă și evlavioasă despre sexualitate. Vor fi astfel cruțați de durerea și tragedia care urmează atât de des după deciziile neînțelepte din domeniul sexualității. Și vor fi mai bine pregătiți ca, mai târziu în viață, să rămână credincioși soților și soțiilor lor în căsătorie.

Iar *noi* vom stabili o relație cu propriii noștri copii, care ne va face să devenim acei tați care vrem să fim, acei tați care ne vrea Tatăl să fim.

1. Ce fel de influență crezi că au colegii copiilor tăi asupra lor în ce privește atitudinile lor față de sexualitate? Dar mass-media? Dar tu? Fii specific.
2. Reia cele cinci strategii pentru întipărirea standardelor de curăție ale lui Dumnezeu pe care le-am menționat în acest capitol. Pune un **x** pe fiecare din liniile de mai jos, indicând modul în care-ți evaluezi succesul în cele cinci domenii:

Dau atenție și îmi manifest afecțiunea față de copiii mei întotdeauna câteodată niciodată

Sunt deschis pentru a discuta probleme care țin de sexualitate întotdeauna câteodată niciodată

Sunt un model de curăție sexuală întotdeauna câteodată niciodată îi învăț pe copii standardele de curăție ale lui Dumnezeu întotdeauna câteodată niciodată

Le explic avantajele curăției și consecințele imoralității

Capitolul

5

Adevărul unui tată

C

Înd fiica mea Kelly a fost în clasa a patra, câțiva colegi din clasa ei au luat un obiect de pe catedră în timp ce profesoara era plecată. Copiii au vrut doar să se joace cu obiectul respectiv, însă acesta s-a stricat în scurt timp, așa că l-au pus înapoi pe catedră.

Când profesoara s-a întors în clasă și a descoperit stricăciunea, a întrebat-o pe una din colegele lui Kelly ce s-a întâmplat. Fata a cedat presiunii grupului și a mințit. Apoi profesoara a apelat la Kelly, care i-a răspuns profesoarei la întrebări fără ezitare și cu onestitate, în ciuda presiunii tăcute a colegilor ei de a-i proteja la fel cum făcuse și cealaltă colegă.

În ziua următoare am luat micul dejun împreună cu Kelly la restaurantul nostru preferat și i-am spus că sunt mândru de ea, pentru că făcuse ceea ce trebuia, în pofida presiunii pe care ar putea să o simtă sau a unor eventuale hărțuiri din partea colegilor.

Am fost mulțumit și mândru de multe ori de atunci încoace, ca urmare a sincerității și integrității copiilor mei, în special din cauză că îmi dau seama cât de rare sunt aceste trăsături de caracter. Un sondaj recent arată că trișarea este frecventă printre elevii de liceu din zilele noastre. Într-un sondaj efectuat printre elevii de liceu cu o medie între 8 și 10, aproape 80 la sută au recunoscut că au înșelat într-un fel sau altul, cum ar fi copierea temelor de la alți colegi sau copierea la un test.²⁰ Un sondaj național printre adolescenți și printre tinerii în jurul vârstei de douăzeci de ani arată că aproape jumătate (44%) cred că „a minți este câteodată necesar”.²¹ Furtul din magazine (și alte forme de furt) printre adolescenți este la modă în

unele școli și comunități.

De asemenea, aceste tipuri de comportamente și atitudini nu se rezumă doar la „copiii problemă”. Ele sunt șocant de frecvente printre copiii care frecventează biserica, printre copiii creștini și printre copiii din familii creștine.

Studiul care a generat campania *Right from Wrong* a arătat nivele îngrijorătoare de înșelăciune și necinste în rândul tinerilor creștini. Sondajul efectuat printre 3.795 de adolescenți din bisericile creștine evanghelice a arătat că doi din trei adolescenți (66%) au spus că și-au mințit „părintele, profesorul și altă persoană mai în vârstă decât ei” în ultimele trei luni. Un număr puțin mai mic – șase din zece (59%) – au spus că și-au mințit un prieten sau un coleg în ultimele trei luni. Mai mult de o treime (36%) au recunoscut că au copiat la un examen sau la alte evaluări în aceeași perioadă de trei luni și aproape o șesime (15%) au spus că furaseră recent bani sau alte bunuri.

Studiile arată că tinerii noștri privesc înșelătoria ca pe o cale „ușoară” de a avansa. Ei consideră necinstea ca pe un mijloc de a-și impresiona colegii și de a câștiga aprobarea părinților lor. Ei nu sunt nici măcar convinși că este ceva greșit și identifică rar consecințele negative ale înșelăciunii, cât și rezultatele pozitive ale onestității.

Dar eu vreau ca copiii mei să aibă altfel de convingeri. Vreau ca fiul meu și ficele mele să devină oameni integri. Nu vreau ca ei să trișeze. Nu vreau să mă mintă nici pe mine, nici pe alții. Nu vreau să ia lucruri care nu le aparțin, indiferent dacă este vorba de un CD de la un magazin de muzică sau de timpul de muncă al unui angajat. Vreau ca ei să spună adevărul. Vreau să trăiască vieți cinstite. Vreau să trăiască vieți liniștite, să-și vadă de treburile lor și să muncească în așa fel, încât prin viața lor de fiecare zi să câștige respectul altora.²²

Vreau să fiu acel tată care își învață și își instruiește copiii, fiind un model pentru acest mod de viață. Vreau să fiu acel tată ai cărui copii își amintesc de cinstea și sinceritatea lui. Vreau să fiu acel tată ai cărui copii îl

respectă pentru integritatea lui. Vreau să fiu un tată cum este Tatăl meu.

Imaginea tatălui

Cu mii de ani în urmă, Dumnezeu i-a apărut lui Moise pe un munte izolat din peninsula Sinai și i-a dat aceste porunci:

Să nu furi.

Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău.

Exod 20: 15 - 16

În timp ce i S-a revelat lui Moise, Dumnezeu a repetat, a amplificat și a aplicat aceste precepte:

Să nu furați.

Să nu mințiți.

Să nu vă înșelați unii pe alții.

Să nu jurați strâmb...

Să nu asuprești pe aproapele tău.

Levitic 19: 11 - 13

Dumnezeu S-a străduit să-i comunice extrem de clar poporului Său - prin poruncile Sale - faptul că minciuna, înșelătoria și furtul sunt greșite. Însă aceste porunci revelează de asemenea un principiu valoros pentru Dumnezeu - principiul onestității, calitatea de a fi sincer, transparent și demn de încredere. Dumnezeu prețuiește onestitatea: „Buzele mincinoase sunt urâte Domnului, dar cei care lucrează cu adevăr îi sunt plăcuți”, a scris Solomon în Proverbe 12: 22.

Însă principiul onestității nu are o valoare intrinsecă; el este o virtute pentru că izvorăște din natura și caracterul lui Dumnezeu. Vă amintiți de ziua despre care am vorbit la începutul acestui capitol, când am luat micul dejun cu fiica mea și am felicitat-o pentru că a fost onestă într-o situație dificilă? Am încercat să fac mult mai mult decât doar să îi laud comportamentul moral.

- Draga mea, am întrebat-o după ce i-am spus cât de mândru eram de ea, de ce este minciuna un păcat?

- Pentru că așa spune Biblia, a răspuns ea cu încredere.

- Însă, am insistat eu, de ce spune Biblia că e un păcat?

- Pentru că așa a poruncit Dumnezeu, a răspuns ea.

- Dar de ce a poruncit Dumnezeu așa? am întrebat eu.

S-a uitat la mine de parcă aş fi întrebat-o într-o limbă străină, într-un final, a răspuns:

- Nu ştiu!

I-am luat mâinile într-ale mele şi am privit-o în ochi. Am vrut să mă asigur că mă înţelege şi că îşi va aminti ceea ce voiam să îi spun.

- Pentru că Dumnezeu este adevărul, Kelly. Adevărul vine din natura Sa şi orice este contrar naturii Sale este păcat.

Onestitatea este bună (şi necinstea este greşită) pentru că Dumnezeu este adevăr. Adevărul nu este ceva ce face Dumnezeu, nici nu este ceva ce posedă Dumnezeu; el este o parte din ceea ce este Dumnezeu. În pustiul de la Horeb, Moise a cântat: „El este Stânca; lucrările Lui sunt desăvârşite... El este un Dumnezeu credincios şi fără nedreptate, El este drept şi curat” (Deuteronom 32: 4).

El este „Dumnezeu, care nu poate să mintă” (Tit 1: 2). Când Dumnezeu rosteşte o promisiune, spune Pavel, poţi să contezi pe împlinirea ei, pentru că „este cu neputinţă ca Dumnezeu să mintă” (Evrei 6: 18). Deşi onestitatea nu este deloc profitabilă pe pământ, după cum a spus Juvenal, există un standard etern, universal al adevărului, care nu se va clătina şi nu se va schimba niciodată; „Dumnezeu să fie găsit adevărat”, spune Biblia, „şi toţi oamenii să fie găsiţi mincinoşi” (Romani 3: 4).

Pentru că Dumnezeu este adevăr, minciuna este o ofensă adusă naturii Lui. Pentru că Dumnezeu este adevăr, a trişa este un afront la adresa Lui. Pentru că Dumnezeu este adevăr, furtul este o insultă la adresa Lui. Dumnezeu este adevăr şi nu există niciun neadevăr în El. Natura Sa este cea care defineşte onestitatea ca fiind morală, iar înşelătoria, fraudă şi furtul ca fiind păcătoase.

Vreau ca copiii mei să înţeleagă faptul că Dumnezeu este adevăr şi că orice se aseamănă cu Dumnezeu este bun, iar orice nu se aseamănă cu El este rău. Vreau să oglindesc imaginea Dumnezeului adevărat prin calitatea mea de tată şi vreau ca copiii mei să oglindească imaginea

Lui prin onestitatea și integritatea lor. Vreau ca ei să înțeleagă faptul că onestitatea este *cu adevărat* politica cea mai bună, pentru că îi este plăcută lui Dumnezeu, pentru că oglindește natura Lui și pentru că le arată altora imaginea Lui.

Din nou, cheia pentru a realiza toate acestea este relația cu tatăl despre care am vorbit până acum. Aceasta impune ca eu să fiu în legătură cu Tatăl, prin rugăciune, prin devoțiune zilnică și prin ascultare față de El. Apoi, pot să încep să stabilesc aceeași relație cu copiii mei, pe măsură ce le arăt imaginea Tatălui în moduri concrete, după cum urmează:

Exemplificându-le o viață de integritate

Dumnezeu i-a dat poporului Israel un model pentru a-i învăța adevărul pe copii, zicând:

Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn. Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta. Și poruncile acestea, pe care ți le dau astăzi, să le ai în inima ta. Să le întipărești în mintea copiilor tăi și să vorbești de ele când vei fi acasă, când vei pleca în călătorie, când te vei culca și când te vei scula.

Deuteronom 6: 4 - 7

După cum observați, Dumnezeu arată foarte clar că, dacă vrem să le transmitem copiilor noștri valori biblice, precum onestitatea, trebuie să exemplificăm aceste valori în propriile noastre vieți. Cuvintele Lui trebuie să fie în inimile *noastre* înainte să le putem întipări în inimile și mințile copiilor noștri.

În cartea sa, *Pulling Weeds, Planting Seeds*, Dennis Rainey povestește despre tatăl său:

Ca și copil impresionabil ce eram, radarul meu a prins mai mult din viața tatălui meu decât și-a dat el seama. Pe parcursul anilor periculoși ai adolescenței mele el a fost modelul și eroul de care am avut nevoie - și încă mai este.

El m-a învățat importanța perseverenței și a finalizării unei sarcini. De la el am învățat despre

angajamentul pe termen lung; nu m-am temut niciodată că părinții mei ar putea divorța. Tatăl meu a fost absolut dedicat mamei mele. M-am simțit în siguranță și protejat.

Și mai important decât atât, el m-a învățat ce înseamnă *characterul*. El făcea ce trebuia, chiar și atunci când nu-l vedea nimeni. Nu l-am auzit niciodată vorbind despre nedeclararea venitului impozabil - și-a plătit impozitele fără să crâcnească. Integritatea sa era impecabilă. Nu l-am auzit niciodată mințind, iar ochii lui cereau același adevăr în schimb. Imaginea mentală a caracterului său îmi mai dă încă și azi energie și putere.²³

Asta vreau și eu. Vreau ca copiii mei să vadă imaginea Tatălui în mine. Adică, dacă nu vreau ca fiica mea să fure, eu trebuie să plătesc integral nota de plată la restaurant, chiar și atunci când chelnerița scrie mai puțin pe nota de plată pentru „meniul zilei”. Dacă vreau ca fiul meu să nu înșele, eu va trebui să nu-mi asum meritul pentru ideea altui coleg de la serviciu, trecând-o în contul meu. Dacă nu vreau ca copiii mei să nu mintă, trebuie să spun eu însumi adevărul, chiar și atunci când este greu, când nu este convenabil sau când pot apărea într-o lumină nefavorabilă. Și trebuie să fac aceste lucruri când copiii mei sunt prin preajmă și când nu sunt - pentru că indiferent dacă sunt conștient sau nu, ei se uită la mine cu mult mai multă atenție și perspicacitate decât îmi dau eu seama.

Cultivând vulnerabilitatea și transparența

Prietenul meu Norm Wakefield povestește despre o perioadă în care fiul lui, Joel, a avut unele probleme din cauza unei alegeri neînțelepte pe care o făcuse. Într-o zi au mers împreună la plimbare și Joel și-a descărcat sufletul față de tatăl său.

Plimbându-se și discutând împreună, Norm a început să îi povestească un incident din propria sa experiență, în care se confruntase cu o situație asemănătoare, reacționase în mod neînțelept și suportase consecințele

acelei decizii.

Povestindu-și propria sa experiență, Norm l-a ajutat pe Joel să vadă că, deși nu îi susținea faptele, el nu-și judeca fiul. Onestitatea și transparența lui Norm l-au ajutat pe fiul lui, Joel, să vadă că tatăl lui vrea să fie colegul lui de echipă, nu judecătorul lui. Aceasta l-a încurajat pe Joel să se deschidă și mai mult și i-a permis lui Norm să-l ajute depășească acea situație.

De fapt, dezvoltarea onestității *în* copiii noștri ne impune să fim onești *în* fața lor. Sondajul efectuat printre copiii din biserică, pe care l-am citat mai devreme în acest capitol a arătat că 37 la sută – mai mult de unu la trei – spun că rar sau chiar *niciodată nu își aud* părinții recunoscând că ar fi greșit vreodată. A vorbi doar despre cinste nu este de mare folos, dacă nu suntem dispuși *să fim* cinstiți cu ei. Credeți-mă, știu cât este de greu să recunoști că ai greșit, dar acest lucru este necesar dacă vrem să creștem copii care să prețuiască onestitatea.

Nu cu mult timp în urmă, soția mea și cu mine ne-am mutat cu întreaga familie din California în Texas, iar fica mea de cincisprezece ani s-a luptat cu efectele mutării în perioada care a urmat. Într-o seară, Katie a făcut o remarcă ce exprima chinul ei, iar eu m-am enervat, i-am răspuns cu asprime și am repezit-o.

Ea a plecat în camera ei și eu m-am dus la culcare. După cincisprezece minute, Dottie a intrat și m-a trezit.

- Trebuie să-ți ceri iertare de la Katie, mi-a spus ea. A fost foarte rănită de ce i-ai spus.

În starea mea de adormire (și de mândrie), i-am spus:

- Nu, o să mă ocup de asta mâine dimineață.

- Nu, a insistat Dottie, trebuie să rezolvi această problemă chiar acum.

Așa că m-am îmbrăcat, m-am dus în camera fiicei mele și mi-am cerut iertare. Am recunoscut în fața ei că am greșit, că nu am reacționat față de ea așa cum ar fi trebuit și i-am spus că îmi pare rău. Sunt încredințat că acele momente de onestitate dureroasă față de fica mea au fost mai folositoare pentru relația noastră și pentru modul ei de

a înțelege onestitatea, decât orice aş putea face vreodată.

Atunci când o dăm în bară, trebuie să mărturisim aceasta lui Dumnezeu şi copiilor noştri, să reparăm greşeala pe cât posibil şi să mergem mai departe. Copiii respectă această atitudine. Îşi vor aminti de ea. S-ar putea chiar să o imite.

Învăţându-i onestitatea în călătoriile mele prin toată America, ţinând prelegeri în diferite biserici ca parte a campaniei „Right From Wrong”, am chemat sute de elevi de liceu sau de studenţi să vină alături de mine pe platformă. În faţa întregii audienţe, îl întrebam pe student:

- Eşti creştin?

În majoritatea cazurilor răspunsul era pozitiv. Apoi îl întrebam:

- Părinţii tăi sunt creştini?

Din nou, majoritatea răspunsurilor erau pozitive.

Apoi eu spuneam:

- Haideţi să presupunem că suntem într-o situaţie în care, dacă minţi, ai putea să scapi de anumite circumstanţe neplăcute. Ai fi dispus să minţi?

Nu-mi amintesc ultima dată când cineva mi-a spus că nu ar minţi – chiar de faţă cu întreaga biserică! Am fost odată la un mare Colegiu Biblic din Canada şi m-am gândit că rezultatul va fi cu siguranţă diferit. Însă, de faţă cu trei mii de oameni, tânărul a spus:

- Da, probabil că aş minţi (măcar a fost cinstit cu probabila lui necinste!).

După ce tânărul făcea această afirmaţie revelatoare, îi întrebam:

- Te-au învăţat vreodată părinţii că minciuna este păcat?

- Da, îmi răspund ei de fiecare dată.

- Păi, continuam eu, cum te-au învăţat că minciuna este păcat?

Fără excepţie, răspunsul pe care-l primeam era:

- Ei îmi spun că nu am voie să mint pentru că aşa spune Biblia – „Să nu minţi”.

Apoi puneam cea mai importantă întrebare din

întreaga discuție:

- Dar de ce spune Biblia că noi n-ar trebui să mințim?

Până astăzi, nu am primit nici un singur răspuns la această întrebare.

Observați ce s-a întâmplat? Copiii noștri cunosc porunca „să nu minți”, de exemplu, dar asta este tot ce știu. Ei nu văd adevărul în întregime. Ei nu văd Persoana esențială din spatele poruncii.

Iată de aceea cred eu că trebuie să profităm de fiecare ocazie pentru a întipări în copii noștri valoarea onestității și faptul că onestitatea este bună pentru că Dumnezeu este Adevărul.

De exemplu, ați putea folosi ocazia știrilor de la televizor sau a declanșării unei alarme de mașină din apropiere, pentru a discuta despre cât de diferită ar fi lumea dacă fiecare ar fi cinstit și onest, așa cum este Dumnezeu (nu ar mai trebui să folosim încuietori, lanțuri sau sisteme de alarmă, de exemplu). Aceste ocazii pot întări înțelegerea faptului că Dumnezeu este un Dumnezeu adevărat, plin de adevăr și că atunci când suntem cinștiți, noi îl onorăm.

Ați putea folosi de asemenea mersul la cumpărături pentru a întări standardul de onestitate al lui Dumnezeu. Dați-i voie copilului să plătească alimentele sau să introducă monedele în automate și faceți-vă timp pentru a-i explica foarte pe scurt de ce este onestitatea „cea mai bună politică”. Discutați cu copiii mai mari despre modul în care magazinele trebuie să compenseze adesea pierderile cauzate de furturi, prin creșterea prețurilor și modul în care această situație strică idealul lui Dumnezeu.

Încurajând onestitatea

Pe când copiii noștri erau încă foarte mici, soția mea și cu mine ne-am dat seama că îi încurajam să nu fie onești prin felul în care reacționam la unele situații.

De exemplu, dacă intram într-o cameră și vedeam un copil alături de o veioză spartă, întrebam fără ezitare:

- Tu ai spart veioza?

Sau, dacă răspundeam la planșetele unui copil și

găseam un copil plângând și pe celălalt încercând să-l convingă să nu mai plângă, aproape de fiecare dată îl întrebam pe copilul cu privirea îngrijorată:

- Ai lovit-o pe sora ta?

Într-o zi ne-am dat seama că acest mod de a-i confrunta făcea să fie foarte greu pentru mintea lor să răspundă cinstit. Aproape că puteam vedea roțițele învârtindu-se în mințile lor: *Știu răspunsul cinstit la întrebarea asta; răspunsul adevărat o să mă bage în bucluc; ia să încerc o minciună, să văd dacă scap de belea.*

Formulând întrebările în acest fel, ni s-a părut că încurajam necinstea în copiii noștri. Ei se simțeau aproape încolțiți să mintă. Așa că am decis să le dăm o șansă mai bună pentru a spune adevărul. Am început să îi întrebăm (cu un ton serios, dar nu supărat):

„Tu ai spart veioza, nu-i așa?” sau „De ce ai lovi-o pe sora ta?” Vechea noastră tactică promovase necinstea; noua abordare a încurajat onestitatea.

De atunci am descoperit și alte modalități de a încuraja onestitatea în copiii noștri. Am învățat că a le face morală, a-i critica și a-i certa nu sunt abordările cele mai eficiente. Trebuie să ne abținem atunci când suntem tentați să ne raportăm la copiii noștri cu o listă de legi și regulamente. Ocazional, copiii noștri trebuie să simtă mânia noastră atunci când persistă în neascultare, dar aceste momente trebuie să fie rare și echilibrate din plin cu vorbe care laudă punctele forte și calitățile pozitive ale copiilor noștri.

Răsplătind onestitatea

Primii mei ani ca tată nu au fost cei mai glorioși. Am presupus că rolul unui părinte este să-i împiedice pe copiii lui să păcătuiască. Mi-am spus: *Dacă cruț nuiua și îmi răsfăț copiii, aceasta nu va fi pe placul lui Dumnezeu.* Nu am fost abuziv, însă în acei ani de început ca și tată cred că am fost ceea ce copiii numesc o adevărată „pacoste”. Am fost întotdeauna gata să mă reped la ei dacă făceau greșeli, dar nu îi laudam atunci când făceau lucruri bune.

De exemplu, să presupunem că eram în birou scriind

o carte și cuvintele curgeau cu ușurință, când Dottie intră în cameră și îmi spune:

- Dragule, Sean a venit acasă cu carnetul plin de nota 10.

- Minunat, dragă, îi răspund probabil. Dar acum sunt prins cu lucrul. O să vorbesc cu el despre asta la cină.

La cină, s-ar putea să îmi amintesc de carnetul lui note sau s-ar putea să uit. Dar dacă Dottie ar fi intrat și mi-ar fi zis:

- Dragule, Sean i-a dat un pumn lui Katie pentru ca a intrat în camera lui, aş fi sărit de la birou și aş fi rezolvat problema imediat. Dintr-odată, cartea mea nu a mai fost atât de importantă. Problema nu ar mai fi putut aștepta până la cină. Ar fi trebuit să mă ocup de ea *acum*.

Astăzi, când discut cu tinerii din toată țara, estimez că cincisprezece din douăzeci de copii îmi spun că la ei acasă se întâmplă exact la fel. Ei pot să atragă atenția părinților lor mult mai ușor dacă fac ceva greșit. Abia când fata mea cea mai mare a împlinit zece ani mi-am dat seama de ceea ce făceam.

Am citit o carte intitulată *The One Minute Manager*, în care autorii îi încurajează pe manageri să se plimbe printre angajații lor într-un efort de „a-i prinde făcând ceva bine”, astfel încât să poată aprecia și încuraja eforturile depuse de angajați. Această frază mi-a schimbat modul de gândire și am adoptat un nou „motto de tată”. S-a transformat în „încearcă să-i prinzi pe copii făcând ceva bine”. Când l-am văzut pe Sean aruncând gunoiul, i-am spus: „Sean, mulțumesc că ți-ai amintit să arunci gunoiul”. Când am prins-o pe Kelly făcându-și temele, i-am spus: „Dragă, apreciez modul în care înveți”. Când am intrat în cameră și am văzut-o pe Katie strângându-și jucăriile, i-am spus: „Katie, apreciez foarte mult felul în care ai grijă de jucăriile tale”. Această tehnică de a încerca să-i surprind pe copii făcând ceva bine mi-a influențat enorm atitudinea față de copii și cred că a întărit comportamentul pozitiv în ei.

Am încercat în mod special să implementez această

practică în legătură cu atitudinile și comportamentele oneste. Încerc să-mi surprind copiii fiind onești, astfel încât să-i pot recompensa. Nu este nevoie de o etalare eroică a onestității; ar putea fi pur și simplu vorba de a-i plăti vânzătorului suma corectă, a recunoaște că o datorie casnică a fost neglijată sau a plăti o datorie cu promptitudine. Atunci le ofer porții generoase de apreciere și recompense ocazionale, cum ar fi o noapte în care să se culce mai târziu sau un „bonus” la alocația săptămânală pentru a le spune că „apreciez onestitatea”.

Explicând avantajele onestității

Folosesc de asemenea fiecare ocazie de a întipări în copiii mei modurile în care onestitatea și integritatea ne protejează și ne răsplătesc. Încerc să le arăt felul în care standardele lui Dumnezeu de onestitate în loc să le facă rău sau să-i tragă înapoi în viață, pot de fapt să ducă la avantaje substanțiale.

Le amintesc că tânărul care respectă standardele de onestitate ale lui Dumnezeu va fi protejat de povara vinovăției; când ești cinstit nu mai trebuie să te uiți mereu peste umăr.

Încerc să le întipăresc în minte faptul că tânărul creștin care „spune adevărul” va culege roadele unei „mâini curate și ale unei inimi nevinovate” 24 față de Dumnezeu.

Încerc să-i ajut pe copiii mei să înțeleagă modul în care un obicei al cinstei poate proteja o persoană de jena și rușinea care rezultă prin descoperirea înșelătoriei lor.

Încerc să-i ajut pe copiii mei să recunoască faptul că răsplata pentru înșelătorie este goală și de scurtă durată, în timp ce sentimentul de împlinire care vine odată cu realizările oneste este plin de satisfacție de lungă durată.

Încerc de asemenea să-i ajut pe copiii mei să vadă modul în care standardul de onestitate al lui Dumnezeu asigură o reputație de integritate. „Un nume bun este mai de dorit decât o bogăție mare”, spune Biblia, „și a fi iubit prețuiește mai mult decât argintul și aurul” (Proverbe 22.1).

Încerc să-i ajut pe copiii mei să înțeleagă modul în care standardul de onestitate al lui Dumnezeu le protejează și le îmbogățește relațiile. Relațiile au la bază încrederea, iar încrederea pur și simplu nu poate supraviețui într-o atmosferă de minciună. Elementul încrederii este indispensabil în edificarea relațiilor de succes, pe termen lung. El stă la baza legământului căsătoriei și a acordurilor de afaceri, fiind un element de siguranță și de trăinicie. Vreau ca copiii mei să recunoască faptul că o temelie puternică de încredere le va îmbunătăți și le va îmbogăți calitatea relațiilor lor, dându-le ceva ce banii nu pot cumpăra, iar înșelătoria nu poate realiza.

Ajutându-i pe copii să-și însușească standardul de onestitate al lui Dumnezeu

A-i ajuta pe copiii noștri să-și însușească standardul de onestitate al lui Dumnezeu este o prioritate pentru oricare tată care dorește să reflecte imaginea lui Dumnezeu Tatăl. Copiii noștri se poate să vadă valori dumnezeiești în viețile noastre și să ne audă vorbind cu convingere, dar dacă nu-și însușesc aceste valori divine, vor rămâne vulnerabili la compromis.

Copiii noștri se poate să aibă răspunsuri corecte, dar atitudinii greșite. Scopul meu este să cultiv o *motivație interioară* care să-i determine pe copiii mei să-L onoreze pe Iisus Cristos, să trăiască vieți responsabile, productive, altruiste, care să izvorască dintr-o relație cu El și să practice ascultarea ca o consecință a acelei relații (Ioan 14: 21 - 24).

Însușirea valorilor este un proces. Acesta începe cu *informarea*. Petrec foarte mult timp încercând să le transmit informații copiilor mei, să-i învăț despre onestitate, să le arăt avantajele acesteia și așa mai departe. Însă lucrurile nu se opresc aici.

Interacțiunea cu adevărul este următorul pas în acest proces. Îi încurajez pe fiul și pe fiica mea să *verifice* faptele, pentru a vedea dacă sunt valide și pentru a vedea cum se aplică acestea în diferite situații. Acesta este locul în care tu, ca tată, te poți implica în mod vital; discutând

cu răbdare, cu atenție și cu pasiune cu copilul tău. Pune-le întrebări copiilor și încurajează-i și pe ei să pună întrebări. Caută moduri noi de înțelegere, date noi, adevăruri noi. Nu veți face aceasta *pentru* copilul vostru, ci *împreună* cu el, îndrumându-l în formarea propriilor sale convingeri pe baze solide.

După comunicarea informațiilor și încurajarea unei interacțiuni cu adevărul, al treilea pas implică *implementarea* rezultatelor (a informațiilor și a interacțiunii) în stilul lor de viață. Cu alte cuvinte, încerc să-mi ajut copiii să urmeze ceea ce au învățat și ceea ce au descoperit singuri prin verificări atente și experiență. Încerc să-i ajut să creeze modalități practice de a aplica adevărurile pe care le-au învățat și le-au trăit prin *acțiune*, punându-le întrebări de genul: „Cum s-ar aplica aceasta în comportamentul de fiecare zi?” sau „Ce impact va avea aceasta asupra modului în care conduci mașina sau asupra modului în care te porți la serviciu sau asupra modului în care-i răspunzi unui profesor?”

Acest proces de însușire implică: (1) comunicarea informațiilor; (2) interacțiunea cu adevărul prin cercetare și (3) acțiunea bazată pe adevăruri, într-un mod palpabil. Procesul de însușire a adevărului lui Dumnezeu ține toată viața. Formarea valorilor proprii începe abia în primii ani de adolescență. Copiii mai mici pur și simplu nu au maturitatea mentală de a procesa idei abstracte. Dacă tatăl este un model și îi învață standardul de onestitate al lui Dumnezeu în primii ani, copiii vor stoca acele resurse pentru viitor. Pe măsură ce copiii ajung la adolescență, procesul de a-i ajuta să-și însușească în mod personal standardele lui Dumnezeu devine mai interactiv.

Mai există încă un principiu important despre însușirea standardelor, pe care doresc să vi-l spun: Sistemul de valori al copiilor noștri nu trebuie să fie o replică identică a propriului nostru sistem. *Noi nu ne ocupăm de producerea de clone*. Fiecare copil este o persoană unică și individuală. Ei pot avea idei diferite despre anumite subiecte, pot să fie mai pasionați de alte

probleme și poate chiar să nu fie de acord cu noi uneori, și totuși să urmeze în același timp principiile biblice care stau la baza valorilor la care aderă. Dacă relația lor cu Domnul este trainică și dacă ei nu încalcă un standard clar al Bibliei, acordați-le libertatea de a gândi altfel decât voi. Fericit este copilul ai cărui părinți respectă și valorile *lui* – sau cel puțin dreptul de-a le avea.

Aceste șapte strategii – a fi un model de onestitate, a cultiva vulnerabilitatea și transparența, a-i învăța onestitatea, a încuraja onestitatea, a răsplăti onestitatea, a explica avantajele onestității și a-i ajuta pe copii să-și însușească standardul de onestitate al lui Dumnezeu – pot fi de mare folos, cu ajutorul lui Dumnezeu, ajutându-te să fii acel tată care vrei să fii.

Aceste strategii te vor ajuta să îți crești copii care vor deveni oameni integri, oameni a căror reputație de onestitate va câștiga respectul și considerația altora. Ele te vor ajuta să crești copii care învață valoarea realizărilor oneste și deșertăciunea câștigului necinstit. Te vor ajuta să crești copii care evită consecințele necinstei și se bucură de avantajele onestității. Te vor ajuta să crești copii în care se poate avea încredere.

Te vor ajuta să crești copii care reflectă chipul tatălui lor pământesc – și al Tatălui lor ceresc.

Pentru meditație, discuție și acțiune

1. Cum ar putea răspunde copiii tăi la întrebările pe care i le-a pus Josh lui Kelly la pagina 68 în acest capitol? Planifică un timp în această săptămână pentru a-i pune aceste întrebări fiecăruia dintre copiii tăi și folosește aceste întrebări pentru a-i îndruma să-L înțeleagă pe Dumnezeu ca sursă a adevărului.
2. Ce faci pentru a fi un model de integritate pentru copiii tăi? Există domenii în care ai fost mai puțin cinstit (fii sincer!)? Ce trebuie să schimbi în acele domenii? Fii

specific.

*3. Selectează cel puțin o sugestie din secțiunea cu titlul „învățându-i onestitatea” pentru a o implementa în săptămâna aceasta, într-un efort de a întipări sau a întări în copiii tăi înțelegerea faptului că onestitatea *este* într-adevăr cea mai bună politică.

*4. Încearcă să-ți surprinzi fiecare copil făcând ceva cinstit în săptămâna aceasta și folosește ocazia ca să-ți exprimi aprecierea pentru onestitatea lor și să-i răsplătești pentru onestitatea lor.

5. Completează următoarele propoziții:

Am plătit odată prețul necinstei, atunci când

Am profitat de avantajele onestității atunci când

Dacă se ivește ocazia, fii gata să împărtășești (în mod cinstit și deschis) copiilor tăi experiențele descrise mai sus, ca ilustrații ale consecințelor necinstei și ale avantajelor onestității.

Tatăl demn de încredere

F

Ilmul lui Steven Spielberg, *Hook*, o adaptare contemporană a poveștii lui Peter Pan, conține o scenă care atinge un punct sensibil din inimile și mințile multor copii.

Peter Banning, personajul interpretat de Robin Williams, este un om de afaceri prosper, încărcat de responsabilități. Peter primește un telefon important în seara dinaintea plecării cu familia într-o călătorie în Anglia; el programează o întâlnire de afaceri crucială pentru dimineața următoare, care se întâmplă să se suprapună cu ultimul și cel mai important meci al sezonului de baseball al fiului său.

Fiul său, Jack, îl aude și-i amintește de meci.

— Am să fiu acolo, spune tatăl, insistând că ședința respectivă va fi scurtă. Sunt om de cuvânt.

În dimineața următoare, în timp ce întâlnirea de afaceri a lui Peter se prelungește, el trimite un angajat cu o cameră video, instruindu-l să meargă la meciul fiului său și să filmeze ceea „ce voi pierde”.

Angajatul ajunge la meci chiar când Jack se pregătește de ultima sa lovitură. Băiatul se întoarce să privească tribunele în căutarea tatălui, însă vede doar un bărbat cu o cameră video stând lângă mama sa. Ochii i se umplu de dezamăgire, se întoarce și ratează lovitura.

Peter ajunge mai târziu la terenul de baseball, frânează zgomotos și fuge repede pe dealul care ascunde terenul. Descoperă că terenul e pustiu. Toți au plecat acasă.

Mai târziu în aceeași zi, familia se urcă în avionul cu destinația Londra și, în timpul zborului, fiica lui Peter îi arată tatălui ei un desen.

- Uite ce a desenat Jack, spune ea.

Îi arată un desen cu un avion în flăcări, aflat în picaj în apele oceanului. Patru oameni sunt în cădere liberă pe lângă avion. Numai trei dintre ei au însă parașute.

Peter se mută pe scaunul de lângă fiul său, care lovește cu o minge de baseball compartimentul de bagaje de deasupra sa.

- De ce nu am avut și eu parașută? îl întreabă Peter.

- Ia ghicește, îi răspunde fiul său.

După câteva momente, Peter spune:

- Jack, în sezonul următor o să vin la șase meciuri.

- Ai grijă să cumperi destule casete video, îi răspunde fiul cu amărăciune.

- Promit, insistă tatăl. Sunt un om de cuvânt.

- Da, răspunde Jack. Cuvânt de doi lei.

Acele scene sunt atât de dureroase, pentru că sunt atât de familiare pentru mulți tați, fii și fiice. Atât de mulți tați care își iubesc copiii ajung să-și calce promisiunile. Atât de mulți tați își dezamăgesc copiii. Atât de mulți tați își amărăsc și își exasperează copiii făcându-le promisiuni pe care nu și le țin. Și atât de mulți copii au cunoscut speranțe înșelate și inimi frânte din cauza unui tată care nu și-a ținut promisiunile.

Nu vreau să fiu un astfel de tată. Vreau să-mi țin promisiunile față copiii mei. Vreau ca ei să aibă încredere în mine. Vreau să poată să mă creadă atunci când le spun

ceva. Vreau să vadă că tatăl lor își ține promisiunile, este un om de cuvânt, un bărbat care face ceea ce spune că va face. Vreau să fiu un tată așa cum este Tatăl meu ceresc.

Tatăl demn de încredere în Dumnezeu putem avea încredere că își va ține promisiunile. Asta ar putea sune banal, dar este un lucru esențial pentru o concepție sănătoasă despre Dumnezeu - și pentru o concepție sănătoasă despre calitatea Sa de tată. Tatăl nostru este exemplul pentru împlinirea promisiunilor. Credințioșia este o parte esențială a naturii Sale:

Bunătățile Domnului nu s-au sfârșit, îndurările Lui nu sunt la capăt, ci se înnoiesc în fiecare dimineață. Și credințioșia Ta este atât de mare!

Plângerile lui Ieremia 3: 21 - 22

În adevăr, făgăduințele lui Dumnezeu, oricâte ar fi ele, toate în El sunt „da”; de aceea și „Amin”, pe care-l spunem noi, prin El, este spre slava lui Dumnezeu.

2 Corinteni 1: 20

Sunt încredințat că Acela [Dumnezeul care a început în voi această bună lucrare, o va isprăvi până în ziua lui Iisus Cristos.

Filipeni 1: 6

Dumnezeu împlinește toate promisiunile. Relația pe care o avem cu Tatăl se bazează pe credință, pe încredere. Regele David, care și-a petrecut marea parte a vieții înfruntând dușmani și luptând în războaie, a știut în cine să-și pună încrederea. „Unii se bizuiesc în carele lor”, scria el, „alții pe caii lor; dar noi ne bazuim pe Numele Domnului, Dumnezeului nostru” (Psalmul 20: 7). David știa că Tatăl său este demn de încredere, că se putea baza pe El. Știa că ceea ce spune Tatăl său, aceea va și face.

Noi, ca și David, ne putem încrede în Dumnezeu, pentru că El este întotdeauna credincios și demn de încredere. Chiar și atunci când noi ne încălcăm promisiunile față de El, Dumnezeu tot ne iubește și își ține promisiunile față de noi. „[Chiar] dacă suntem necredincioși, totuși El rămâne credincios, că nu se poate tăgădui singur” (2 Timo tei 2: 13). Cu alte cuvinte,

credințioșia și onestitatea sunt o parte intrinsecă a naturii Sale; El nu poate fi altfel, pentru că aceasta ar contrazice cine este El – ar fi de parcă s-ar nega pe Sine însuși.

Acesta este genul de tată care vreau să fiu. Vreau să fiu un tată care își ține promisiunile. Vreau să fiu acel tată care câștigă încrederea copiilor săi. Vreau să fiu acel tată care *răsplătește* încrederea copiilor săi. Vreau să fiu acel tată care face ceea ce spune că va face. Vreau să fiu acel tată ai cărui copii devin vrednici de încredere, din cauza influenței pe care o are asupra lor.

Știu că vreau multe. Știu de asemenea că *nu mă ridic* întotdeauna la înălțimea chemării. Dar Tatăl meu o face și, cu cât mă încred mai mult în El și îmi trăiesc viața alături de El, cu atât mai mult devin ca și El în următoarele aspecte:

Iau promisiunile în serios

Mulți dintre noi facem greșeli și ne încălcăm promisiunile ca tați, pentru că nu recunoaștem cât de serioase sunt promisiunile făcute față de copiii noștri. Nu ne dăm seama în întregime cât de importante sunt aceste promisiuni – în mod implicit și explicit – pentru fiii și fiicele noastre. Nu vedem efectul extraordinar pe care îl au promisiunile încălcate (precum și cele împlinite) asupra copiilor noștri.

Dr. James L. Schaller, în cartea sa, *The Search for Lost Fathering*, povestește despre un bărbat care și-a petrecut o zi întreagă la pescuit cu fiul său. Seara, tatăl – un bărbat influent, aflat la cârma națiunii – a notat în jurnalul său: „Astăzi am fost la pescuit cu fiul meu. O zi pierdută”. Și fiul său ținea un jurnal și și-a notat și el gândurile despre ziua aceea. Ceea ce a scris el în jurnal a fost însă foarte diferit de cele scrise de tatăl său: „Azi am fost la pescuit cu tata cea mai grozavă zi din viața mea”. 25

Se pare că acel tată nu avea nici cea mai vagă idee despre puterea reală pe care o avea în mâini, pentru că nu putea să vadă lucrurile din perspectiva fiului său.

Am învățat că, atunci când încep să văd lucrurile prin ochii copiilor mei, încep să apreciez importanța

promisiunile mele. Când încep să văd prin ochii copiilor mei, văd cum percep ei o promisiune încălcată. Pentru ei, este cam așa: „Tata are lucruri mai importante pe cap”. Sau: „Pe tata nu-l interesează ce fac eu”. Sau: „Nu sunt foarte important”. Sau: „Nu sunt prea bun”.

Din *această perspectivă*, nu este greu să văd cât de importante sunt promisiunile mele și cât de mult trebuie să le iau în serios.

Îmi țin promisiunile față de copii

Este ușor să spunem că ar trebui să ne ținem promisiunile față de copiii noștri. Cu toții vrem să facem aceasta. Știm că trebuie să o facem. De la vorbe la fapte este însă cale lungă.

Cu mult timp în urmă am înțeles că pe măsură ce mă uit la viața mea, mă judec pe baza intențiilor mele – însă aceasta nu mă ajută întotdeauna să-mi fac datoria. După cum a observat cineva, calea către un loc foarte fierbinte și neplăcut este pavat cu intenții bune. Copiii mei nu mă judecă pe baza intențiilor mele, ci pe baza acțiunilor mele, a modului în care îmi pun în aplicare intențiile. Faptul că *intenționez* să petrec timp cu ei nu contează prea mult pentru ei, dacă nu transform această intenție în acțiune. Faptul că *intenționez* să îmi țin promisiunile față de ei nu contează prea mult pentru ei, dacă nu le și împlinesc.

Unul din lucrurile care m-au ajutat în acest domeniu al împlinirii promisiunilor față de copiii mei este înțelegerea faptului că le fac două feluri de promisiuni copiilor mei: implicite și explicite. Amândouă sunt extrem de importante. Cu cât reușesc mai mult să transform promisiunile implicite în promisiuni explicite, cu atât mă ajut mai mult – pe mine și pe copiii mei.

De exemplu, câteva din promisiunile implicite care vin odată cu datoria de tată sunt să-mi iubesc copiii, să-i protejez de tot ce este rău, să le împlinesc nevoile fizice și să le dau informațiile și călăuzirea de care au nevoie pentru a deveni adulți sănătoși. În majoritatea familiilor, aceste promisiuni sunt presupuse; sunt de la sine înțelese.

Eu am încercat însă să transform aceste promisiuni

implicite în promisiuni explicite.²⁶ Le-am spus copiilor mei că voi face acele lucruri pentru ei și am adăugat alte promisiuni explicite, cum ar fi: „Promit să vă pun înaintea slujbei mele” și „Promit să vă ascult întotdeauna când aveți vreo problemă despre care doriți să discutăm”. Dar, în încercarea de a transforma promisiunile implicite în promisiuni explicite, am învățat foarte multe despre promisiunile pe care copiii mei se așteaptă să le respect. Am învățat, de exemplu, că, în mintea lor, promisiunea mea de a-i proteja de tot ce este rău include să nu-i denigrez sau să nu mă plâng de ei în fața altor adulți, ceea ce este o așteptare normală și o promisiune pe care intenționez să o țin. Am avut însă și ocazia să-mi clarific promisiunile față de copiii mei; de exemplu, le-am explicat faptul că promisiunea mea de a le împlini nevoile fizice nu implică neapărat că voi face tot posibilul ca ei să fie mereu în ton cu moda și că se vor putea lua la întrecere cu prietenii lor în ce privește garderoba.

Un tată care-și clarifică promisiunile făcute copiilor săi și care se angajează să și le țină în mod consecvent le va da copiilor săi un dar neprețuit – un tată demn de încredere, pe care se pot baza oricând.

Îmi țin promisiunile față de Dumnezeu

Copiii vor învăța două lucruri (printre altele) observând relația tatălui lor cu Dumnezeu: dacă se poate avea încredere în Dumnezeu și dacă se poate avea încredere în tata.

Dacă copiii mei văd că-mi pun încrederea în contul meu bancar, sau în faptele mele bune, sau în orice alt lucru decât în Dumnezeul demn de încredere care-și ține promisiunile, ei ar putea să tragă concluzia că nu se poate avea încredere în Dumnezeu. La polul opus, dacă observă că-mi pun încrederea în Dumnezeu pentru a avea grijă de mine și de familia mea, că mă bazez pe tăria Sa, încrezându-mă în El și crezând în promisiunile Lui, ei vor ajunge probabil să-L cunoască pe Dumnezeu drept un Dumnezeu credincios.

Copiii mei ar putea să găsească indicii din relația

mea cu Dumnezeu, care să le arate dacă pot sau nu să aibă încredere *în mine*. Dacă observă că nu-mi iau în serios promisiunile față de Dumnezeu sau că încalc legământul cu El, copiii mei s-ar putea să ajungă să nu mai aibă încredere în mine. Rezultatul va fi, desigur, o erodare a încrederii dintre mine și copiii mei.

Eu nu vreau acest lucru și-mi închipui că nici tu nu vrei. Vreau ca copiii mei să mă vadă că-mi țin promisiunile față de Dumnezeu, prin harul și puterea Sa:

Cum voi răsplăti Domnului toate binefacerile lui față de mine?... îmi voi îndeplini juruințele făcute Domnului, în fața întregului Său popor.

Psalmul 116: 12, 14

Vreau să-mi împlinesc juruințele față de Domnul în fața *întregului Său popor*... inclusiv a copiilor mei.

Îmi țin promisiunile față de alții

Unul din prietenii mei a povestit o experiență pe care a trăit-o cu fiul său, Jordan, elev în clasa a V-a care mi-a amintit cât de important este pentru copiii mei să-mi respect promisiunile față de alții. În acest caz particular, doi dintre prietenii lui Jordan se confruntau cu probleme cauzate de divorțul părinților lor.

Într-o seară după ce s-a dus la culcare, părinții săi au început o „discuție” încinsă. Acești părinți au fost atenți de-a lungul anilor să nu aibă confruntări mânioase în prezența copiilor lor, însă nu și-au dat seama că Jordan nu adormise încă și că putea să audă tot. În timp ce se certau, mama și-a întors la un moment dat privirea și a observat că fiul ei stătea tăcut în fața ușii dormitorului lor, cu lacrimi pe obraji.

Mama și tata s-au oprit imediat din cearta lor. Tatăl și-a luat fiul în brațe și l-a întrebat:

- Jordan, ai avut un coșmar?

Jordan plângea tare și a reușit să-l întrebe printre lacrimi:

- Tată, când vei divorța de mama?

- Dar ce te-a făcut să crezi că eu și mama am putea divorța? l-a întrebat tatăl.

- John și James mi-au spus că părinții lor se ceartă foarte mult, a spus el cu teama întipărită pe față, și acum tu și mama vă certați.

În acel moment, amândoi părinții și-au revenit brusc și mânia lor s-a evaporat. Au folosit acel „moment didactic” pentru a-i spune lui Jordan cât de importantă este căsnicia lor. I-au spus că se iubesc unul pe altul, că și-au făcut promisiuni unul altuia atunci când s-au căsătorit și că intenționează să respecte acele promisiuni.

Pentru un tată care-și încalcă promisiunile față de soția sa, față de prietenii săi și față de partenerii săi de afaceri va fi greu să câștige încrederea fiului său sau a fiicei sale, însă un tată care își respectă promisiunile față de alții va încuraja și va câștiga și încrederea copiilor săi.

Învăț să dau socoteală

Îi surprind pe mulți părinți sfătuindu-i să dea socoteală... față de copiii lor.

Majoritatea părinților consideră că sugestia mea este cam radicală, poate chiar subversivă. Se uită la mine de parcă le-aș fi scos limba și mi-aș fi rotit degetele în jurul urechilor. La urma urmei, copiii sunt cei care trebuie să le dea socoteală părinților lor, nu invers.

Însă eu cred în mod sincer că a începe să le dăm socoteală copiilor noștri este una dintre cele mai eficiente modalități de a ne ține promisiunile și de a construi încredere între tată și copil. Bineînțeles, nu sugerez să le dai toată autoritatea copiilor tăi - departe de mine așa ceva. Ceea ce sugerez, însă, este să fim smeriți și destul de supuși ca să le dăm copiilor noștri permisiunea de a ne „trage la răspundere” atunci când ne încălcăm o promisiune.

Când Kelly a împlinit șapte ani, i-am pus un bilețel special în felicitare, care suna cam așa:

Dragă Kelly, te iubesc foarte mult. Sunt atât de bucuros să fiu tăticul tău, dar știi ceva? Am nevoie de ajutorul tău în anul acesta. Nu am mai fost niciodată tăticul unei fete de șapte ani. Vreau să fiu cel mai bun tată care pot să fiu pentru tine. Și dacă vreodată

simți că nu fac ce trebuie sau că nu sunt corect față de tine, că nu sunt iubitor sau că nu mă port atent cu tine, te rog să-mi spui.

Am făcut același lucru cu Sean, Katie și Heather, la rândul lor. Am încercat să dau socoteală fiecăruia dintre cei patru copii ai mei. Am luat în considerare contribuția lor în a mă ajuta să-mi țin promisiunile față de ei și ei au devenit patru dintre consilierii mei cei mai valoroși.

Desigur, poate deveni foarte neplăcut să le dai socoteală copiilor tăi. De exemplu, odată pe când fiica mea, Katie, avea zece ani, m-a tras la răspundere după ce m-am întors dintr-o călătorie.

- Tată, a spus ea, nu ești corect față de mine.

Una din promisiunile pe care vreau s-o țin față de copiii mei este aceea de a fi corect cu ei. Așa că am întrebat-o:

- Ce vrei să spui, iubito?

- Când te întorci acasă din călătorii, a spus ea, tu ieși în oraș cu Kelly, Sean și Heather, dar cu mine nu.

- Chiar așa? am spus eu.

Afirmația lui Katie a fost o mare surpriză pentru mine.

- Da, a spus ea fără să clipească.

Apoi, fața i s-a relaxat și m-a întrebat:

- Vrei să mă scoți astăzi în oraș, să luăm masa împreună?

Bineînțeles că în ziua aceea am luat masa împreună cu fiica mea de zece ani. Efectul disponibilității mele de a-i da socoteală fiicei mele a fost că m-a ajutat să-mi dau seama de – și să îndrept o greșeală.

De aceea trebuie să le dăm socoteală. Este greu să ne ținem promisiunile față de copii noștri; dacă ar fi ușor, mai mulți dintre noi am face-o, nu-i așa? Cu siguranță, pentru aceasta avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu. De asemenea, copiii noștri ne pot ajuta să o facem. Și, credeți-mă, dacă le dăm această ocazie și responsabilitate, ne vor ajuta!

Ideile afirmate mai sus nu te vor ajuta numai să fii

acel tată care câștigă încrederea copiilor săi, acel tată care face ceea ce spune că va face. Ele te vor ajuta să devii un tată al unor copii care sunt demni de încredere, copii care sunt responsabili și de nădejde datorită influenței tale. Prin încrederea ta în Duhul Sfânt al lui Dumnezeu și prin implementarea consecventă a ideilor de mai sus, copiii tăi pot deveni ei înșiși oameni care-și țin promisiunile, oameni al cărui cuvânt are greutate, ale căror promisiuni pot fi crezute.

3. Care din promisiunile implicite de mai sus ar trebui să le faci explicite? Încercuiește-le!

*4. Folosește spațiul de mai jos (sau o altă foaie de hârtie) pentru a enumera promisiunile explicite pe care le-ai făcut copiilor tăi:

*5. Propune-ți să le dai mai mult socoteală copiilor tăi în săptămâna aceasta. Cum vei face aceasta (vei discuta cu fiecare copil în parte, vei discuta cu toți în grup, le vei scrie mesaje în care să le dai permisiunea să te ajute să-țiții promisiunile)?

A

my, la vârsta de paisprezece ani, își amintește cu claritate când s-a întâmplat prima dată. Avea doar cinci ani.

O furtună dezlănțuită a trezit-o în mijlocul nopții. Speriată de întuneric și de tunete, ea a sărit din pat și a fugit, plângând, în dormitorul părinților.

S-a dus lângă patul părinților ei și a strigat-o încet pe mama. Înainte ca mama ei să poată răspunde, s-a trezit tatăl ei.

— De ce nu ești în pat? a spus el, supărat că a fost trezit. Du-te înapoi în camera ta.

— Dar, tată, mi-e frică, a răspuns ea, plângând mai tare.

— Nu vreau să aud. Ești fată mare și e timpul să te porți ca atare.

Amy i-a aruncat o privire rugătoare mamei ei care se ridicase în pat, dar mama avea privirile pironite în podea.

— Ai auzit? a strigat tatăl ei, făcând-o pe Amy să

tresară. Am spus să te întorci în pat. Și să nu ne mai deranjezi.

Amy a ieșit din dormitorul părinților săi și s-a dus la toaletă. A aprins lumina, s-a închis în baie și și-a petrecut restul nopții în cadă, plângând și tresărind la fiecare tunet. Scena s-a repetat de mai multe ori, până când Amy a învățat să nu aștepte să primească mângâiere din partea tatălui ei. Până la vârsta de zece ani, și-a petrecut nopțile cu furtună plângând în cada de baie, cu lumina aprinsă și cu ușa încuiată.

Partea cea mai gravă a poveștii lui Amy este că ea chiar s-a întâmplat. De atunci, ea a trecut peste teama de furtuni, dar încă mai suferă din cauza lipsei de mângâiere și de susținere din partea tatălui ei.

Rezultatele sunt devastatoare. Conform dr. David Ferguson și dr. Don McMinn de la Centrul pentru căsătorie și intimitate a familiei, o persoană a cărei nevoie de mângâiere și susținere nu a fost împlinită este predispusă să se simtă descurajată, singură, goală pe dinăuntru și timidă. Această persoană este predispusă la promiscuitate, la teama de eșec, la îngrijorare generală și la o orientare obsesiv – compulsivă.

Unei persoane tinere care nu cunoaște mângâierea și susținerea tatălui îi va fi mai greu să depășească sentimentele de nesiguranță și să reziste la presiunea nesănătoasă de grup. O persoană tânără care nu cunoaște mângâierea și susținerea tatălui poate să aibă dificultăți în formarea relațiilor sănătoase. O persoană tânără care nu cunoaște mângâierea și susținerea tatălui va fi mai predispusă să cedeze în fața presiunii de a deveni activ din punct de vedere sexual, într-un efort de a împlini acele nevoi emoționale.

Din perspectivă pozitivă, o persoană tânără care are parte de mângâierea și susținerea tatălui este mai predispusă să se simtă iubită, recunoscătoare, optimistă și să fie grijulie, plină de compasiune, pozitivă, generoasă și cu încredere în sine.²⁷

Pe cât de mult deplâng comportamentul tatălui lui

Amy, trebuie să recunosc că au fost momente când nici eu nu am oferit mângâierea și susținerea de care aveau nevoie copiii mei. Însă nu vreau să fiu un astfel de tată. Vreau să fiu un tată care este mereu disponibil atunci când copiii lui au nevoie de mângâiere și de susținere. Vreau să fiu un tată care este sensibil față de temerile și rănilor copilului. Vreau să fiu un tată care, prin mângâierea și susținerea lui, își echipează copiii ca să reziste în fața presiunii nesănătoase de grup, ca să lupte împotriva nesiguranței, să-și construiască relații sănătoase și să câștige respectul și admirația prietenilor lor. Vreau să fiu un tată așa cum este Tatăl meu ceresc.

Modelul de tata

Natura și caracterul Tatălui nostru ceresc ne revelează faptul că un tată după voia lui Dumnezeu este unul care mângâie și își susține copiii când trec prin încercările și greutățile vieții. „Când strigă cei fără prihană”, spune Biblia, „Domnul aude și-i scapă din toate necazurile lor. Domnul este aproape de cei cu inima înfrântă și mântuiește pe cei cu duhul zdrobit” (Psalmul 34: 17 - 18).

El este „Părintele îndurărilor și Dumnezeu oricărei mângâieri, care ne mângâie în toate necazurile noastre, pentru ca, prin mângâierea cu care noi înșine suntem mângâiați de Dumnezeu, să putem mângâia pe cei ce se află în vreun necaz!” (2 Corinteni 1: 3 - 4).

Modelul nostru de tată este Tatăl compasiunii și Dumnezeu oricărei mângâieri. El reacționează la crizele și dezastrele noastre nu cu nerăbdare și indignare, ci cu mângâiere și susținere. El știe că atunci când trecem prin încercări ne este de mare ajutor să avem pe cineva pe care să ne putem baza, pe cineva care să ne întărească, pe cineva care să ne dea un sfat înțelept.

Mângâierea lui Dumnezeu se extinde la „toate necazurile” noastre. El ne mângâie și ne susține când suntem persecutați din pricina numelui Său și când suportăm consecințele propriului nostru comportament neînțelept. El ne mângâie atunci când o merităm cel mai

puțin. El ne mângâie când ne târâm prin mizeria făcută de noi înșine. El ne susține când suntem slabi și ne mângâie când cădem.

El își va paște turma ca un Păstor, va lua mieii în brațe, îi va duce la sânul Lui și va călăuzi blând oile care alăptează.

Isaia 40: 11

Tatăl nostru ne mângâie și ne susține chiar și atunci când trebuie să ne disciplineze. Psalmistul David a scris: „Toiagul și nuiua Ta mă mângâie” (Psalmul 23: 4 **b**). Toiagul păstorului era folosit ca și instrument de mângâiere și susținere, ridicând mieii, adunându-i laolaltă și îndrumând oile atunci când treceau pe cărări periculoase și dificile. Nuiua, pe de altă parte, era un instrument de apărare și *disciplinare* -, era folosit pentru a respinge sau a învinge răpitorii și pentru a corecta membrii rătăciți sau îndărătnici ai turmei.²⁸ Cu toate acestea, *ambele instrumente* - toiagul și nuiua - erau surse de mângâiere pentru psalmist, din cauză că amândouă erau mânuite de un Păstor plin de compasiune și gata să acorde sprijin.

Acesta este genul de tată care vreau să fiu. Prin prezența supranaturală și prin puterea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu care trăiește și lucrează în mine, vreau să reflect natura Tatălui meu. Vreau să-mi mângâi și să-mi susțin copiii în *toate* necazurile lor. Este ușor, desigur, să-mi mângâi fiica atunci când vine acasă de la școală cu nota 8, în loc de 10. Este ușor să-mi susțin fiul când nu a dat dovadă de performanță maximă pe terenul de fotbal. Este ușor să mângâi un copil care a căzut de pe bicicletă sau care și-a încălcat un angajament.

Însă nu este atât de ușor să mângâi și să susții atunci când lovesc mașina încercând să o facă pe cascadorii, atunci când iau o notă mică la un test pentru că nu au învățat, când amână să-și facă datoria până în ultimul moment și apoi eșuează. Acest tip de probleme - pe care și le provoacă singuri - fac să fie mult mai dificil să reacționezi după voia lui Dumnezeu. *Însă exact în aceste*

momente au copiii noștri nevoie de mângâierea și susținerea noastră.

Încă mai am tendința să fiu prea dur cu copiii mei. Încă mă mai grăbesc să țip la ei, să le dau lecții și să îi cicălesc câteodată, dar sunt în plin proces de învățare. Învăț cum să arăt chipul Tatălui meu prin mângâierea și susținerea pe care le ofer copiilor mei. Învăț noi modalități de a mă conforma chipului Său. Învăț noi tehnici de a propaga chipul Tatălui în propria mea calitate de tată, cum ar fi:

Acceptarea limitărilor personale

Bob, un tată tânăr, mi-a povestit odată despre eforturile sale de a o ajuta pe fiica lui de șase ani să meargă pe bicicletă. Bob a alergat pe lângă bicicleta lui Heather încercând să o echilibreze, în timp ce ea învăța să-și coordoneze acțiunile pe care le implică mersul pe bicicletă: schimbarea direcției, pedalarea, frânarea, echilibrarea. În acest proces, însă, Bob a dat drumul din greșală la bicicletă și ea a căzut pe jos.

În timp ce-mi povestea incidentul, Bob și-a exprimat disperarea că „a falimentat” față de fiica sa. El a vrut cu adevărat ca Heather să aibă încredere că el va fi acolo, să creadă că poate să se bazeze pe el că o va susținute, nu doar în acea problemă specifică, ci în toate.

Însă Bob nu era perfect. Niciunul dintre noi nu este perfect.

Una din cheile pentru a deveni tați care-și mângâie și își susțin copiii constă în înțelegerea și acceptarea propriilor noastre limitări. Nu putem să-i oprim pe copiii noștri să nu-și julească genunchii; putem însă să fim prezenți pentru a-i ridica de jos și a-i săruta. Nu putem să-i împiedicăm pe copiii noștri să facă greșeli; însă *putem* să fim prezenți pentru a-i ajuta să își îndrepte greșelile. Nu putem să ne protejăm copiii de toate dezamăgirile și de toate relele; însă *putem* să fim prezenți pentru a plânge și a suferi împreună cu ei. Nu putem rezolva toate problemele care apar în viețile lor; însă *putem* să-i încurajăm atunci când reușesc și să-i ridicăm atunci când

falimentează.

Nu putem face totul pentru copiii noștri. Însă dacă facem tot ce putem cu ajutorul lui Dumnezeu, va fi destul.

Un timp pus de-o parte

Una din persoanele care a participat la sondajul „Why Wait” a scris un eseu despre prima ei experiență sexuală. Iată un fragment din acel eseu:

Am avut o zi groaznică la școală și nu mi-am dorit altceva decât să petrec puțin timp cu părinții mei. O simplă îmbrățișare mi-ar fi fost îndeajuns. Însă ei erau prea ocupați, așa că m-am dus cu problemele mele la prietenul meu. Din vorbă în vorbă am ajuns la relația sexuală. Tată, mamă, aș vrea să fi fost disponibili când am avut nevoie de voi.

Această tânără a avut nevoie de mângâiere după o zi dificilă la școală și a căutat mângâiere mai întâi la părinții ei. Dar pentru că părinții au fost prea ocupați, ea a căutat mângâierea în altă parte.

Copiii nu scriu cuvântul *dragoste* la fel ca adulții; ei îl scriu: T-I-M-E Un tată care vrea cu adevărat să reflecte chipul Tatălui plin de compasiune, al Dumnezeului oricărei mângâieri, trebuie să dea din timpul lui.

Nu am fost întotdeauna un exemplu grăitor în acest domeniu, însă am progresat foarte mult. Odată, în timp ce scriam o carte în stațiunea noastră preferată din Mexic, Kelly a intrat în cameră și mi-a spus:

— Tată, nu ai vrea să mă duci să-mi fac unghiile?

Mă aflam în plin elan creator și primul gând a fost: *Acesta este ultimul lucru de care am nevoie acum.*

Al doilea gând a fost: *Josh, trăiește ceea ce predici.*

Al treilea gând a fost: *Doamne, dă-mi atitudinea corectă în această situație.*

Așadar, mi-am lăsat munca la o parte, în speranța că-mi voi regăsi inspirația, și am dus-o pe fiica mea la manichiură. Din fericire (soția mea ar putea spune în mod surprinzător), mi-am dat seamă că nu era vorba doar de a fi șoferul personal de taxi al lui Kelly; ceea ce voia ea cu adevărat era timpul meu și, așa cum au decurs lucrurile,

ne-am distrat de minune împreună și am avut o discuție importantă la întoarcere. De fapt, subiectele cele mai intime și mai personale pe care Kelly mi le-a împărtășit nu au intervenit decât spre sfârșitul călătoriei noastre. A fost nevoie de timp, pentru ca fiica mea să se poată deschide, iar eu mă bucur că am putut și am fost gata să-i ofer acel timp.

Kelly trebuie că mi-a mulțumit de trei sau patru ori că am dus-o la manichiură. Cred că a făcut aceasta pentru că timpul pe care i l-am acordat nu i-a comunicat doar interesul meu pentru ea, ci pentru că m-am pus într-o poziție din care să-i ofer mângâiere și susținere.

Identificarea nevoilor lor

Prietenul meu, Norm Wakefield, povestește despre o situație în care una din fiicele lui se apropia de absolvirea liceului; un moment în care părintele se așteaptă ca adolescentul să fie fericit și optimist. Însă Norm a observat că fiica sa era reținută și tăcută; discutând cu ea, și-a dat seama că se simțea descurajată din cauză că mulți dintre colegii ei urmau să primească premii speciale și burse la absolvire, iar ea nu se aștepta să fie apreciată în niciun fel.

Norm ar fi putut să reacționeze în multe feluri. Ar fi putut să-i disprețuiască sentimentele. Ar fi putut să-i spună că vorbește prostii. Ar fi putut să încerce să apeleze la rațiune. Însă și-a dat seama că niciuna din aceste reacții nu ar fi împlinit nevoia ei în acel moment.

— Nu știam ce să-i spun, relatează el acum, însă atunci a îmbrățișat-o strâns și i-a spus: Din partea mea, tu ești cea mai bună.

Zâmbetul și îmbrățișarea fiicei sale i-a comunicat faptul că nu s-a descurcat prea rău pentru un tată care nu știa ce să spună. El i-a estimat corect nevoia. Ea avea nevoie de mângâiere; avea nevoie să audă că indiferent dacă va primi sau nu vreun premiu sau vreo bursă, există cineva care o considera extrem de valoroasă.

Un tată care dorește să le ofere mângâiere și susținere copiilor săi trebuie să fie sensibil față de nevoile lor. Ascultați cu atenție la ceea ce *spun* ei și observați-i ce

fac, însă nu vă opriți aici; încercați să le identificați sentimentele și nevoile pe care le reflectă acele cuvinte și acțiuni. Un copil care spune: „Tu nu faci niciodată ceva împreună cu mine” se poate să-și exprime nevoia de a primi atenția tatălui său. Un copil care se uită la tribune înainte să lovească mingea de baseball se poate să caute susținerea cuiva. Un copil care își manifestă zgomotos nervozitatea atunci când eșuează s-ar putea să strige după mângâiere.

Nu vreau să spun că trebuie să scuzăm comportamentele nepotrivite; ci doar sugerez să observăm – și chiar să anticipăm – nevoile copiilor noștri și să răspundem nu numai la cuvintele și la acțiunile lor, ci și la nevoile care le determină.

Învățarea limbajului de mângâiere și susținere

Printre lucrurile pe care încă le mai învăț sunt lucrurile de care un copil *nu are nevoie* când îi este frică, sau jenă, sau când este dezamăgit sau rănit. De vreme ce eu abordez problemele (și oamenii) în general în mod cognitiv, primul meu impuls față de durerea cuiva este unul raționat („Știi ceva? De fapt, ai greșit atunci când ai...” sau „Știi de ce s-a întâmplat asta, nu-i așa?”), învăț însă că oamenii care suferă au rar nevoie de dojana („Asta să fie o lecție pentru tine”), de sfaturi („Asta îți poate zidi caracterul, dacă ești dispus să te schimbi”) sau de inspirație („Capul sus! Putea fi mult mai rău!”).

În loc să dau curs primului imbold, am învățat că de cele mai multe ori copiii mei au nevoie ca eu să fiu disponibil pentru ei, să-i îmbrățișez, să plâng cu ei, să-i țin de mână, să sufăr cu ei și să le arăt că îmi pasă. Am învățat că au rareori nevoie de soluția mea și că sfaturile mele le sunt rareori de folos. Ei nu au nevoie de predici, ci de un umăr pe care să plângă. Au nevoie de mângâiere și susținere. Și acestea sunt exprimate cel mai bine prin limbajul de mângâiere („îmi pare rău, dragă”, „Știu că doare”, „Sunt aici” și „Te iubesc”) și prin limbajul de susținere („Am încredere în tine”, „Putem depăși această problemă împreună” și „Voi fi alături de tine tot timpul”).

Uneori, desigur, disciplinarea și îndreptarea sunt necesare atunci când un tânăr suferă din cauza propriului său comportament greșit, însă disciplinarea va fi mult mai eficientă dacă un tată a oferit mai întâi mângâiere și susținere.

Atenție la vorbe

Dan Benson, în cartea sa *The Total Man*, spune despre modul în care un sondaj printre părinți a arătat că mamele și tații le spun în medie zece remarci negative copiilor lor la fiecare remarcă pozitivă. Cu toate acestea, Benson observă: „Experții în psihologia copilului cred că este nevoie de cel puțin patru remarci pozitive pentru a repara prejudiciile aduse stimei de sine de un singur comentariu negativ”. 29

Tatăl care speră să le transmită mângâiere și susținere copiilor săi trebuie să fie conștient că vorbele lui pot să ajute sau să rănească. Dacă el este tot timpul sarcastic, condamnând și criticând prin cuvintele sale, orice efort de le-a oferi mângâiere și susținere copiilor săi va fi inefficient. Dacă limbajul său verbal și non-verbal comunică:

„Pleacă de lângă mine”.

„Nu mă deranja”.

„Prefer compania adulților”.

„N-am timp pentru tine”.

„Cred că ești prost”.

„Nu prea-mi place de tine”.

„Ești o pacoste”.

„Nu mă interesează părerile sau sentimentele tale”, atunci el se va înstrăina de propriii săi copii și-i va forța pe aceștia să caute în altă parte mângâierea și susținerea de care au nevoie.

În lumea lor

Dacă vrei cu adevărat ca copiii tăi să-ți simtă mângâierea și susținerea, încearcă să intri în lumea lor. Mai precis, fă tot posibilul să descoperi ce-i interesează acum, ce cred ei că este la modă, ce le place să facă, cu ce fel de prieteni își petrec timpul. Ca tați, mulți dintre noi

așteptăm de la copiii noștri să comunice cu noi la nivelul *nostru*; așteptăm de la ei să facă lucrurile care ne interesează pe *noi*, însă rareori sau chiar niciodată nu ne implicăm în interesele lor și nu comunicăm la nivelul lor.

Cu câțiva ani în urmă, fiica mea, Kelly, și-a chemat o prietenă la ea și au început să mă bată la cap să-mi „aranjeze” părul.

- O, nu cred că vreți să-mi aranjați părul, am insistat eu.
- Haide, tată, s-a rugat Kelly de mine.

Eu *chiar* nu îmi voiam să fiu cobaiul celor două fete, dar am sesizat ocazia de a intra în lumea lor.

- Bine, am spus până la urmă. Puteți să-mi aranjați părul cum vreți, dar nu-l puteți tăia sau vopsi și trebuie să fiți amândouă de acord să luăm după aceea cina împreună în oraș.

- Foarte *bine*! au strigat amândouă la unison și pentru următoarea oră au început să-mi umple părul de spumă, au folosit din plin uscătorul de păr, precum și alte instrumente pe care nu le-am putut identifica. Când au terminat, părul meu stătea drept în toate direcțiile. Arătam ca o farfurie zburătoare, gata să decolez spre o planetă îndepărtată. Când m-am uitat în oglindă, m-am gândit de două ori la a doua parte a înțelegerii noastre. Mai doream eu să ies în public arătând astfel? Puteam doar să sper că nu voi fi recunoscut.

Când am intrat în pizzerie (cu ochelarii de soare pe ochi), fetele au stat la câțiva pași în spatele meu, pentru a nu da impresia că sunt cu mine. Oamenii s-au holbat la mine, evident, iar o femeie chiar și-a dat ochii peste cap de mai multe ori, însă cel puțin nimeni nu a chemat poliția. Iar noi ne-am distrat de minune.

Desigur, nu consider că acea experiență a mângâiat-o sau a susținut-o pe fiica mea, dar m-a învățat multe lucruri despre copiii mei – pe lângă alte cine în oraș, bătaii cu baloane umplute cu apă, petreceri cu floricele de porumb în jacuzzi și alte momente asemănătoare – care mi-au permis să le ofer mângâiere și susținere atunci când au avut nevoie de ele. Intrând cât mai des în lumea lor, am

învăţat să le înţeleg starea de spirit şi sentimentele şi să le anticipez problemele cum nu se poate mai bine.

Capacitatea de a oferi mângâiere şi susţinere nu seamănă cu televizorul pe care-l porneşti atunci când ai nevoie de el. Seamănă mai degrabă cu o grădină; are nevoie să fie cultivată şi îngrijită permanent, astfel încât atunci când vine timpul – în momente neprevăzute – să putem culege roadele muncii noastre.

A le oferi mângâiere şi susţinere copiilor tăi va avea un efect de lungă durată şi asupra lor, şi asupra ta. Îi vei putea vedea cum se împotrivesc presiunii nesănătoase de grup, încrezători că pot găsi susţinere şi mângâiere în propria lor casă, ori de câte ori ar avea nevoie. Îi vei vedea cum îşi dezvoltă prietenii sănătoase, prietenii în care vor fi capabili nu doar să primească, ci şi să dăruiască. Îi vei observa, tot mai mult şi mai mult pe măsură ce vor creşte, cum îşi câştigă respectul şi admiraţia prietenilor lor (şi a ta), cum devin tineri şi tinere capabili, plini de încredere în forţele proprii, care ştiu că orice s-ar întâmpla la şcoală, la serviciu sau la biserică, ei pot găsi mângâiere şi susţinere la tatăl lor.

Pentru meditaţie, discuţie şi acţiune

1. Reia următoarea listă şi analizează dacă copiii tăi reflectă vreuna din aceste caracteristici (marchează-le pe cele care se aplică):

este descurajat	se simte singur	
este timid	trăieşte	în
	promiscuitate	
Îi este frică de	este obsesiv	-
eşec	compulsiv	
este nesigur	se simte gol pe	
	dinăuntru	
este vulnerabil la	este vulnerabil la	
presiunea	presiunea	

de grup sexuală
leagă prietenii este îngrijorat cu
nesănătoase privire la
viață, în general

2. Dacă ai marcat vreuna din caracteristicile de mai sus, crezi că vreunul din sentimentele sau problemele acelea ar putea avea o legătură cu lipsa de mângâiere și susținere? Dacă da, care anume?

3. Poți identifica vreo situație din trecut, în care nu ai oferit mângâiere și susținere atunci când copilul tău avea nevoie de acestea? Trebuie să-ți ceri iertare de la acel copil?

*4. În spațiul de mai jos, fă o listă cu modurile în care poți să începi să le oferi mângâiere și susținere copiilor tăi. Apoi identifică un pas pe care îl vei face în săptămâna aceasta și încercuiește-l.

*5. Gândește-te din timp la evenimentele care vor urma în viața copiilor tăi. În care din acele momente crezi că vor avea mai multă nevoie de mângâiere și susținere? Ce poți face acum pentru a anticipa și a te pregăti pentru acele momente?

Un tată la care te poți refugia

D

enise, fiica unui bun prieten, a intrat o dată într-un conflict cu una din profesoarele ei de liceu. Profesoara o acuzase pe nedrept pe Denise că făcuse ceva și, în pofida lipsei oricăror dovezi, o amenințase cu detenții sau suspendare. Deși Denise a protestat în mod repetat apărându-și nevinovăția, profesoara a insistat în hotărârea ei de a o pedepsi. Însă Denise și-a menținut poziția.

— Vreau să-l sun pe tatăl meu, a insistat ea, jignită și înfricoșată.

— Asta ar trebui să facem, nu-i așa? a spus profesoara, presupunând că tatăl Denisei va fi jenat și supărat de presupusa vinovăție a fiicei sale.

Profesoara a dus-o apoi pe Denise în biroul școlii și s-

a postat lângă telefon în timp ce Denise și-a sunat tatăl și i-a explicat situația.

— Vine tata, a spus Denise aproape plângând și a închis telefonul.

După doar câteva minute, tatăl Denisei a sosit la școală și a discutat cu fiica sa și cu profesoara. După ce aflase deja problema de la fiica sa, prin telefon, el i-a cerut profesoarei să-i explice varianta ei. Ea a făcut-o, mânioasă și defensivă.

În final, tatăl Denisei s-a ridicat în picioare.

- Am auzit destul, a spus el.

Și-a pus brațul în jurul fetei lui și apoi a informat-o pe profesoară că nu a acuzat pe cine trebuia și că el nu va tolera niciun fel de detenție, suspendare sau răzbunare împotriva fiicei sale. Apoi a ieșit din birou cu Denise în brațele sale și i-a cerut fiicei sale să aștepte acolo până la terminarea întâlnirii cu profesoara.

S-a întors în birou și i-a explicat profesoarei de ce era sigur de nevinovăția Denisei, spunându-i apoi că îi datorează scuze fiicei sale. Apoi s-a întors a doua oară să plece. Când a ajuns din nou pe holul școlii, fiica lui era din nou aproape să plângă.

- Ce s-a întâmplat? a întrebat-o el, neștiind de ce nu s-a încheiat criza.

Stăpânindu-și cu greu lacrimile, Denise a zâmbit și și-a îmbrățișat tatăl.

- Mulțumesc, tată, că mi-ai luat apărarea, a spus ea. Tu ești apărătorul meu!

Acel tată i-a comunicat ceva cu totul special fiicei sale în ziua aceea. Ar fi putut să pară mai mult ca o rutină în acel moment, însă el a câștigat recunoștința fiicei sale, fiind un refugiu pentru ea. Acel incident a creat (sau a întărit) un sentiment de siguranță în mintea ei, care-i spunea: „Pot să mă bazez pe tatăl meu, pot să mă duc la el atunci când am probleme; el mă va apăra, el va fi avocatul meu”.

Formarea acestei atitudini în copil este deosebit de importantă pentru tații din zilele noastre. Majoritatea

tinerilor de azi privesc viitorul societății cu îngrijorare. Mulți par să-și fi pierdut speranța pentru propriul lor viitor. Ei merg pe calea fricii și a anxietății; șase din zece elevi de liceu spun că au cunoscut un coleg care a încercat să se sinucidă sau chiar s-a sinucis³⁰, iar unul din trei a cunoscut pe cineva care a adus o armă la școală³¹. Mulți au prieteni sau cunoștințe care sunt implicați în acțiuni periculoase și/sau ilegale (cum ar fi relațiile sexuale premaritale și abuzul de droguri). Alte sondaje arată că 68 la sută dintre adolescenții mai tineri nu cred că această lume ar avea vreun viitor, iar 32 la sută cred că vor fi afectați direct de un dezastru nuclear.

Aceste temeri se extind chiar și la copiii mai mici. Cu câțiva ani în urmă, Nadine Brozan a raportat în *The New York Times* rezultatele unui studiu care a descoperit că primele cinci temeri ale unui copil de școală primară de acum douăzeci de ani au fost zgomotele puternice, camerele întunecate, locurile foarte înalte, animalele periculoase și străinii. Astăzi, temerile obișnuite ale unui elev de școală primară sunt pierderea unui părinte prin divorț și să fie victima unei tâlhării, a unui furt, a unui viol sau a cancerului.³²

În acest climat, copiii au nevoie de un loc sigur, un loc de refugiu și de apărare împotriva pericolelor și a dezamăgirilor unei lumi care a înnebunit. Ei au nevoie de adăpost în furtună. Au nevoie de un loc unde să-și îngrijească rănilor, un loc în care să găsească liniște.

Asta vreau să fiu pentru copiii mei. Vreau să fiu un tată așa cum este Tatăl meu ceresc.

Tatăl - o cetate în cea mai adâncă vale a vieții sale, fiind urmărit și persecutat de rege (tatăl prietenului său cel mai bun), un fost păstor, pe nume David, trăia prin ascunzători. El fusese erou național; acum era în exil. Fusese membru al curții regale; acum dormea în peșteri. Își slujise regele cu credincioșie; acum consilierii regelui îl defăimau pe David în fața regelui. Fusese uns ca următorul rege al lui Israel; acum viitorul lui părea întunecat. Cruțase viața regelui său, dând dovadă de milă; acum același rege voia să-i ia viața.

Problemele lui David se înmulțeau atât de mult, încât se simțea ca un om printre lei. Tremura ca un copil în mijlocul fiarelor fioroase. Se simțea trântit la pământ, copleșit de povara necazurilor sale. În cele din urmă, David a apelat la Tatăl lui, la Dumnezeuul lui:

Ai milă de mine, Dumnezeule, ai milă de mine!

Căci în Tine mi se încrede sufletul; la umbra aripilor Tale caut un loc de scăpare, până vor trece nenorocirile.

Psalmul 57: 1

Totuși, după câțiva ani, David a devenit rege, și-a învins toți dușmanii, a unificat o împărăție dezbinată și și-a câștigat respectul și considerația poporului său. Cum a reușit să realizeze aceste lucruri? David ne dă răspunsul într-un psalm de mai târziu:

Te iubesc din inimă, Doamne, tăria mea!

Doamne, Tu ești stânca mea, cetățuia mea, izbăvitorul meu! Dumnezeule, Tu ești stânca mea, în care mă ascund, scutul meu, tăria care mă scapă și întăritura mea.

Psalmul 18: 1 - 2

Un astfel de tată este Dumnezeuul nostru! El este apărarea noastră, cetatea noastră, refugiul nostru, stânca în care ne ascundem:

Domnul este scăparea celui asuprit, scăpare la vreme de necaz.

Psalmul 9: 9

Domnul știrilor este cu noi, Dumnezeuul lui Iacov este un turn de scăpare pentru noi.

Psalmul 46: 7

Binefăcătorul meu și Cetățuia mea, Turnul meu de scăpare și Izbăvitorul meu, Scutul meu de adăpost, care-mi supune pe poporul meu!

Psalmul 144: 2

La umbra aripilor Tale găsesc fiii oamenilor adăpost.

Psalmul 36: 7

Tatăl nostru Model este o sursă de tărie, un adăpost pentru copiii Săi. În El putem găsi siguranță împotriva atacurilor și presiunilor acestei lumi. Dumnezeu este refugiul nostru.

Așa un tată vreau să fiu. O, știu că nu pot să fiu atotputernic ca și El sau atotștiutor ca și El. Și vreau ca ei să apeleze în primul rând și mai ales la Tatăl lor ceresc; vreau să fiu sigur că ei știu că, așa cum El este cetatea *mea* și adăpostul *meu*, El va fi și adăpostul lor.

Însă vreau să fiu și un tată așa cum este Tatăl meu ceresc. Vreau să fiu ca El. Vreau să fiu un refugiu pentru copiii mei. Vreau să știu că există întotdeauna un loc în care se vor putea adăposti și că acel loc este acolo unde se află tatăl lor. Vreau ca ei să știu că la mine pot găsi adăpost – de furtunile vieții, de atacurile prietenilor lor, de presiunile adolescenței, de dezamăgiri, de batjocură și de teamă. Dacă ei vor avea sentimentul că pot găsi adăpost și refugiu la tatăl lor, va fi mai probabil să se simtă în siguranță nu doar în casa și în familia lor, ci și în ei înșiși. Vor fi mai apti să-și dezvolte stima de sine și încrederea de sine dacă vor ști că este cineva în spatele lor, dispus să le sară în apărare, să îi protejeze și să îi susțină.

Ca toate celelalte, acest lucru este imposibil de realizat dacă m-aș baza doar pe puterea și înțelepciunea mea. De unul singur aș falimenta de fiecare dată. Însă nu sunt singur și nici tu nu ești singur. „Pot totul în Cristos care mă întărește” (Filipeni 4: 13). Și tu poți totul, dacă te încrezi în Dumnezeu Tatăl prin Duhul Său cel Sfânt și îi dai posibilitatea să lucreze prin câteva strategii sănătoase, așa cum sunt următoarele:

Pregătirea pentru criza într-o zi, am luat-o pe Kelly de la școală. În timp ce traversam parcare mergând la mașină, ea m-a întrebat dintr-odată:

— Tată, ce crezi despre Jim Bakker?

Pe vremea aceea, televangheliștii Jim și Tammy Bakker apăruseră la toate posturile de știri, iar scandalul care le-a distrus imperiul televiziunii PTL (*Praise the Lord*) devenise subiect de discuție pentru colegii de liceu ai fiicei mele.

Îi auzisem deja pe mulți pastori și pe alți creștini care reacționând la scandalul PTL, spuneam lucruri de genul: „E dezgustător”, „Ar trebui să fie dați afară din lucrare”, „Probabil că nici măcar nu e creștin cu adevărat” și așa mai departe. Am înțeles sentimentul de dezamăgire și supărare din spatele acestor afirmații, dar am mai înțeles și altceva. Mi-am dat seama, cu durere, că oricare pastor care spune astfel de lucruri despre Jim Bakker, își asumă și riscul de a le comunica tinerilor din biserica sa: „Dacă intrați vreodată în bucluc, să nu veniți la mine” și, în special, tuturor adolescentelor din adunare: „Dacă rămâneți însărcinate înainte de căsătorie, am să vă condamn fără ezitare”. Iar părinții creștini care vorbeau despre Jim Bakker în acești termeni riscau să le comunice copiilor lor: „Vom fi alături de voi cât timp nu vă apucați de droguri, de băutură, nu rămâneți însărcinate și nu dați de bucluc”.

În aceste condiții, cum puteam să-i răspund lui Kelly? Cum puteam să mențin echilibrul între a-i spune fiicei mele ce credeam despre păcat, fără a-l condamna însă pe păcătos?

Am înghițit în sec, mi-am mușcat buza și am spus:

- Dragă, Jim Bakker a greșit. A comis un păcat.

Am continuat apoi să-i explic de ce a fost un păcat ca Jim Bakker să se întâlnească cu Jessica Hahn în acea cameră de motel și apoi i-am spus:

- Însă vreau să înțelegi ceva, Kelly. Dumnezeu îl iubește pe Jim Bakker la fel de mult cum ne iubește pe mine și pe tine. Iar Cristos a murit pentru Jim Banner la fel de mult ca

și pentru tine și pentru mine. Dacă Dumnezeu nu-l poate ierta pe Jim Bakker, atunci El nu ne poate ierta nici pe mine nici pe tine.

În timp ce mergeam încă prin parcare, Kelly nu a spus nimic câteva momente, în timp ce mintea mea prelucra tot ce voiam să-i spun fiicei mele. Într-un final, am respirat adânc și am spus:

- Dragă, haide să privim situația în mod realist. Dacă tu ai rămâne însărcinată, îți dai seama prin ce ar trece tatăl tău? Aș fi crucificat. Jumătate din oamenii din biserica noastră s-ar întoarce împotriva mea. În toată țara, conducătorii creștini, editorii de reviste, reporterii, evangheliștii – toți m-ar mânca pe pâine.

Kelly s-a uitat la mine, cu ochii ei mari și albaștri plini de îngrijorare.

- Știu asta, tată, a spus ea.

- Însă, dragă, vreau să știi un lucru, am spus eu. Dacă totuși rămâi vreodată însărcinată, nu mi-ar păsa ce ar spune toți acei oameni. Mi-aș întoarce spatele la toate acestea, dar ție nu ți-aș întoarce spatele niciodată. Te-aș îmbrățișa și am trece împreună prin acel necaz.

În clipa aceea, fiica mea de treisprezece ani și-a scăpat cărțile pe jos, acolo în parcare, a început să plângă și m-a îmbrățișat spunându-mi:

— Știu că ai face asta, tată!

Desigur, unii oameni ar putea să creadă că mi-am asumat un risc prea mare, că fiica mea ar putea să gândească așa: „Tata mă va iubi oricum, așa că nu contează dacă rămân însărcinată”. Însă eu nu m-am îngrijorat prea mult de acest aspect, pentru că voiam să fiu refugiul ei, nu doar în cazul în care ar fi rămas însărcinată, ci în orice alt necaz ar fi intrat. Vreau ca ea – și cu fratele ei și surorile ei – să știe că voi fi apărătorul lor, cetatea lor de scăpare, adăpostul lor în furtună.

Vigilența și spiritul de observație

Prietenul meu Norm Wakefield a vorbit despre importanța vigilenței într-o carte pe care am scris-o împreună:

Fiul meu Joel (pe atunci elev în clasa a opta) a venit acasă de la școală prost-dispus. Eram în biroul meu și l-am auzit trântind ușile și vorbind urât. La masă a fost nervos și sarcastic. Mai târziu în aceeași seară, eram în birou și l-am auzit trântind din nou ușa de la camera sa.

În cele din urmă, mi s-a aprins becul în minte: *Cred că Joel are o problemă importantă. În ultimele patru ore fusese în mod vizibil supărat. M-am dus în camera lui și i-am spus: „Joel, mi-am dat seama că ai venit acasă într-o dispoziție foarte proastă. S-a întâmplat ceva la școală despre care ai vrea să discutăm?”*

Fiul meu a început să plângă (și, drept să spun, m-am simțit ca un nătâng pentru că nu-mi dădusem seama mai devreme că exista o problemă). Și-a deschis inima, povestindu-mi despre un incident care se petrecuse în sala de clasă. Un profesor îl înțeleșese greșit și îl pusese într-o situație jenantă. Neștiind cum să reacționeze la acest incident, el a venit în această stare acasă și s-a manifestat în consecință în mod negativ... Mă bucur că i-am priceput mesajul.

Pentru a fi un adăpost, tatăl trebuie să fie vigilent și ager. Aceasta înseamnă să fii sensibil față de cuvintele și stările de spirit ale copiilor tăi. Aceasta înseamnă să le respecti îngrijorările și problemele. Aceasta înseamnă că trebuie să le cunoști prietenii. Ar putea să însemne să te uiți la aceleași programe de la televizor la care se uită și ei și chiar (vai!) să asculți muzica lor.

Cunosc un tată, care lucrează acasă, și care și-a făcut un obicei din a-și întâmpina copiii în momentul în care vin de la școală. Ei intră apoi în biroul lui, unul câte unul, se așază pe genunchii săi (și sunt adolescenți!) și-i povestesc ce au făcut la școală. Această acțiune de rutină nu durează de obicei mai mult de cincisprezece minute din timpul său de lucru, dar îi permite să fie la curent cu viața copiilor săi și le dă lor ocazia să se descarce de preocupările lor sau să-și sărbătorească bucuriile împreună cu tatăl lor după ce

vin de la școală.

Această tehnică s-ar putea să nu funcționeze în cazul tău. Însă găsește ceva care să fie valabil pentru tine, ceva care să te mențină vigilent și să te ajute să fii sensibil față de copiii tăi și față de experiențele prin care trec.

Învată să asculți

Un om de afaceri de succes, fiind nemulțumit de relația sa cu fiul său de optsprezece ani, a venit la Norm pentru consiliere. Tatăl i-a explicat că fiul lui este lipsit de orice motivație, consumă droguri și se implicase în relații distructive. Comunicarea dintre tată și fiu devenise tensionată, fiind aproape de a se rupe complet.

Norm i-a sugerat tatălui să ia masa în oraș cu fiul său – „nu ca să-l cerți sau ca să-i predici”, a explicat Norm. „Datoria ta este să-ți manifesti interesul față de el. Ascultă!”

Când omul de afaceri a revenit săptămâna următoare, el a descris evenimentul.

- Cum a reacționat fiul tău? a întrebat Norm.

- Ei bine, a început tatăl, a spus că pe parcursul întregii întâlniri s-a așteptat să cadă ghilotina!

Fiul se așteptase ca tatăl să-l corecteze sau să-l certe, pentru că așa s-a întâmplat de fiecare dată când au discutat. Fiul a fost surprins că tatăl a fost pur și simplu dispus *doar* să-l *asculte*

Tații care vor să devină un adăpost pentru copiii lor trebuie să dezvolte și să rafineze arta de a asculta. Mult prea des, copiii noștri vin la noi cu ochii în lacrimi, în necaz, cu probleme, și imediat după ce explică problema, noi, tații, suntem gata să-i corectăm, să-i certăm, să le dăm instrucțiuni și sfaturi: „Nu ți-am spus de-atâtea ori...”

„Ce a fost în capul tău?”

„Nu-mi vine să cred că ai putut să faci un lucru atât de stupid!”

„Cu asta ai pus capac la toate!”

„OK, uite ce trebuie să faci acum...”

Totuși, dacă am realizat legătura cu Tatăl ceresc, și dacă încercăm, prin rugăciune, să-l reflectăm chipul în

calitatea noastră de părinți, ne vom face timp să-i ascultăm mai întâi, să auzim toată povestea, să ne abținem de la critică sau condamnare și să-i lăsăm pe copiii noștri să ne spună necazurile lor, fără să se teamă că vom trage concluzii pripite sau că ne vom grăbi să-i judecăm.

Spune adevărul în dragoste

Când noi, tații, ne oprim și ne gândim că părinții le spun în medie zece comentarii negative copiilor lor la fiecare comentariu pozitiv, nu este greu să înțelegem de ce copiii caută atât de des să se refugieze în altă parte. Majoritatea taților, oricât ar fi de spirituali sau de conștiincioși, sunt mai predispuși să comunice mesaje pline de critici, porunci sau pretenții.

De aceea este atât de important să fim atenți la ceea ce spunem. Apostolul Pavel ne avertizează: „Niciun cuvânt stricat să nu vă iasă din gură; ci unul bun, pentru zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celui ce-l aud” (Efeseni 4: 29)

Ceea ce spunem se încadrează de obicei în una din două categorii: (1) comunicare distructivă, critică și trunchiată sau (2) comunicare pozitivă, încurajatoare și edificatoare.

Să presupunem că tu și cu mine suntem în aceeași cameră. Tu mă recunoști și încerci să te prezinți. Vii la mine, îmi întinzi mâna și începi să spui: „Bună, Josh, mă numesc...” Totuși, înainte să poți pronunța toate cuvintele, eu îmi ridic mâna și îți dau o palmă peste față! Tu ești uimit, rănit și zăpăcit de comportamentul meu ciudat. Timp de câteva minute, stai într-un colț, gândindu-te ce să faci. Într-un final, te decizi să încerci din nou, cu mai multă atenție de această dată, fiind alert la toate semnalele care vin din partea mea. Din nou, mâna mea țâșnește să te lovească. *De câte ori vei mai încerca să mă abordezi?*

Cuvintele noastre pot fi la fel de dureroase ca și loviturile fizice. Cuvintele provoacă durere. Cuvintele provoacă răni. Dacă ne răstим la copiii noștri cu critica, sarcasmul, condamnarea și dezgustul nostru, noi vom închide ușa pe care ei ar fi putut să intre în căutarea unui

adăpost din fața necazului. Dacă, pe de altă parte, „spunem adevărul în dragoste” 33, abordând chiar și situațiile problematice în mod pozitiv, noi vom apărea în fața copiilor noștri ca turnuri de scăpare.

Fii alături de copiii tăi

La Jocurile Olimpice de la Barcelona din anul 1992 a avut loc unul dintre cele mai memorabile momente din istoria sportului.

Derek Redmond din Marea Britanie era pe cale să-și împlinească visul vieții, acela de a câștiga o medalie de aur la olimpiadă. El câștigase un loc în semifinalele cursei de 400 de metri și când a auzit zgomotul pistolului a avut un start extraordinar. Alerga în cursa vieții sale și linia de sosire era în fața lui când, dintr-odată, a simțit o durere în piciorul drept. A căzut cu fața înainte pe pistă, cu un tendon rupt. Pentru Derek, cursa se terminase.

S-a chinuit să se ridice înainte ca echipa medicală să ajungă la el. Deși toți alergătorii trecuseră pe lângă el, a început să țopăie înainte, cu lacrimi de durere și dezamăgire pe față, hotărât să termine cursa. Dintr-odată, un bărbat a trecut de agenții de pază de pe margine și a reușit să intre pe pistă.

A fugit la Derek și l-a îmbrățișat.

- Nu trebuie să faci asta, i-a spus Jim Redmond fiului său înlăcrimat.

- Ba da, trebuie, a răspuns Derek.

- Atunci, a spus tatăl său, vom termina această cursă împreună.

Tatăl lui Derek l-a luat pe fiul său după umeri și au ajuns amândoi la linia de sosire, ignorându-i pe agenții de pază care roiau în jurul lor. Au șchiopătat și au sărit împreună, Derek ținându-și de multe ori capul pe umărul tatălui său și au rămas pe culoarul lui Derek până la sfârșit.

La început, mulțimea a privit cu gura căscată această scenă neobișnuită. Apoi, unul câte unul, s-au ridicat în picioare și au început să strige și să-l încurajeze pe fiul hotărât și pe tatăl care-l susținea.

De câte ori am stat în tribune, când ar fi trebuit să fug pe pistă și să-mi ajut copiii? De prea multe ori, trebuie să recunosc. Însă pentru a deveni un adăpost pentru copiii mei va trebui să alerg alături de ei, nu să-i port în brațe, ci să le fiu alături atunci când trec prin durere și dezamăgire. Va trebui să le spun: „Vom trece prin asta împreună”. Va trebui să suport privirile mulțimii și să ignor strigătele criticilor. S-ar putea să fie riscant pentru mine, s-ar putea să fie nepotrivit din punct de vedere profesional, dar va merita pentru a-i auzi pe copiii mei spunându-mi: „Mulțumesc tată, tu ești apărătorul meu”.

Limite sănătoase

Pentru a deveni un turn de scăpare pentru copiii noștri nu trebuie să devenim părinți excesiv de permisivi, care nu își corectează niciodată copii și care nu îi disciplinează. Din contră.

Într-o zi am ieșit la o plimbare pe munte, aproape de casa noastră din Julian, California, când am întâlnit un bărbat care călătorea prin Statele Unite într-o căruță acoperită. El se opri ca să-și lase catârrii să pască pe o pajiște din apropiere și am intrat în vorbă cu el. Am aflat că avea foarte multă experiență în creșterea animalelor, așa că l-am întrebat:

- Care este cel mai bun loc în care să crești animale ca și catârrii tăi? Un teren larg și neîmprejmuit, o pășune mare și împrejmuită sau un țarc?

Fără nicio ezitare, mi-a răspuns:

- O, pășunea împrejmuită, fără îndoială.

- De ce? l-am întrebat.

- Pentru că atunci când animalele intră pe un teren larg și fără garduri, se pierd. De multe ori, ele sunt atacate de răpitori. Terenurile largi sunt prea nesigure. Iar dacă le pui într-un țarc, trebuie mereu să le dai de mâncare. Ele nu se pot mișca în voie ca să-și găsească singure de mâncare. Dar când le ții pe o pășune bună și îngrădită, au acolo toată hrana de care au nevoie și pot ajunge la ea fără ajutor.

Această conversație sugerează o analogie fantastică

din Scriptură. Tatăl nostru iubitor ne-a dat tot ce avem nevoie în pășuni verzi și la ape de odihnă (Psalmul 23: 2). Însă ne-a dat și garduri – legea Sa desăvârșită a libertății și a adevărului care ne eliberează în Cristos (vezi Iacov 1: 25; Ioan 8: 32). Pășunile îngrădite nu sunt bune numai pentru animale, ci sunt bune și pentru copii. Copiii se dezvoltă foarte bine în cadrul unor limite sănătoase, atunci când părinții lor nu sunt nici tiranici, nici permisivi.

Un copil va apela la tatăl său pentru a găsi refugiu, atunci când acel tată a stabilit limite sănătoase care comunică preocupare și-i oferă copilului îndrumare fără a-l exaspera (Efeseni 6: 2). Tații au responsabilitatea de a le comunica copiilor care sunt limitele, acestea fiind construite pe o temelie a dragostei de tată, a acceptării și a preocupării.

Un sistem de susținere

Cultura americană tinde să-i înfățișeze pe bărbați ca indivizi independenți, autosuficienți care își croiesc propriul drum. Multor bărbați le vine greu să recunoască faptul că au nevoi și probleme. Multora le este dificil să apeleze la alții pentru ajutor.

Pentru a deveni un adăpost pentru copiii noștri este însă nevoie să facem parte dintr-un sistem de susținere. Întreaga comunitate creștină ar trebui să fie implicată. Este foarte folositor să lucrăm împreună cu alții care au preocupări similare – din biserică, grupul de tineri, pastorul de tineret, învățători, antrenori, prieteni de familie etc. – pentru a face schimb de resurse, idei și puncte forte și pentru a construi locuri de apărare pentru copiii noștri.

Soția mea, Dottie, și cu mine am fost binecuvântați să găsim o astfel de relație cu prietenii noștri, Dick și Charlotte Day, atunci când copiii noștri erau încă mici. Locuiam aproape unii de alții. Petreceam mult timp împreună în mod individual și cu întreaga familie. Ne făceam vacanțele împreună. Duceam pe rând copiii cu mașinile la școală și la evenimentele din biserică. Familia Day îi luau și pe copiii familiei McDowell în excursii, iar noi

făceam același lucru cu copiii familiei Day.

Această rețea de susținere a produs roade dulci. Unul din fiii lui Dick i-a spus o dată:

— Dacă nu ai fi tatăl meu, aș vrea să-l am pe Josh ca tată. Iar altă dată, când am întrebat-o pe Heather cine crede că este cel mai grozav tată (în afară de mine, bineînțeles!) ea a răspuns: „Dick”. Eram foarte liniștit știind că mai există imaginea unui tată în viața copiilor mei la care puteau apela în vremuri de necaz. Acest gen de rețea le conferă copiilor mei un sentiment de siguranță. Desigur, vreau ca ei să apeleze la mine pentru a găsi adăpost, însă ne este de mare ajutor și mie, și lor, să știm că ar putea să apeleze și la alți adulți în momente de criză. Dacă nu ai un astfel de sistem de susținere pentru tine și pentru copiii tăi, începe să construiești unul. Invită-i și pe alți creștini să lucreze și să se roage împreună cu tine în acest scop. Întreabă-i pe copiii tăi cu cine ar putea să stea de vorbă în momente de criză. Și nu te teme să-ți întrebți și prietenii cum ai putea să fii mai disponibil și mai accesibil pentru copiii tăi și ai lor.

Copiii noștri cresc într-o lume stresantă, pretențioasă și de multe ori descurajantă. Unii dintre ei se confruntă cu presiuni extraordinare – la școală, acasă și chiar la biserică. Ei pot să fie de multe ori derutați, dezamăgiți și nesiguri. Însă dacă au un

Pentru meditație, discuție și acțiune

1. Este Dumnezeu cu adevărat un refugiu pentru tine? Ce atribute sau caracteristici ale Tatălui ceresc te fac să apelezi la El în vremurile de necaz? Cum poți să oglindești aceste atribute sau caracteristici în viața ta?

*2. Planifică o ieșire la restaurant cu fiecare dintre copiii tăi în săptămâna care urmează și fă ceea ce Norm Wakefield l-a sfătuit pe tatăl care avea probleme de comunicare cu fiul său; propune-ți să petreci un timp special, doar pentru *a asculta*. Pune-i întrebări cum ar fi: „Care sunt cele mai mare probleme și preocupări pe care

le ai în ultima vreme?” „Cu cine discuți cel mai des atunci când ai o problemă?” și „Există probleme despre care nu ai putea să discuți cu mine?”

*3. Identifică un proiect sau o problemă a fiecărui copil pentru care are nevoie de ajutor imediat. Ce poți să faci pentru a „fi alături” de acel copil și a-l susține?

4. De ce fel de sistem de susținere (în afară de mama și tata) beneficiază copiii tăi? Există vreun adult în vieților lor la care ei ar avea încredere să apeleze în caz de nevoie? Dacă nu știi, întreabă-ți copiii. Dacă răspunsul lor este negativ, gândește-te cum ai putea întări sistemul lor de susținere.

*5. În spațiul de mai jos (sau pe o foaie separată de hârtie), fă o listă de strategii pe care trebuie să le aplici pentru a deveni un refugiu pentru copiii tăi (fi cât mai specific cu putință).

Capitolul

9

Tatăl ca prieten

L

a treizeci de ani, Mike a stat în spatele amvonului la înmormântarea tatălui său, cu ochii înecați în lacrimi. Mulți oameni își arătaseră deja respectul față de bărbatul care petrecuse treizeci și cinci de ani în lucrare înainte de a muri de cancer în jurul vârstei de cincizeci de ani. Oamenii apreciaseră dragostea sa pentru Dumnezeu, eficiența sa în lucrarea cu oamenii și în domeniul administrativ, precum și dragostea sa pentru familie. Fiecare vorbitor era sincer și povestea amintiri pline de iubire ale unei vieți trăite frumos. Însă cuvintele scăldate în lacrimi ale lui Mike l-au onorat pe tatăl său mai mult decât ar fi putut s-o facă oricine dintre cei prezenți.

El a povestit despre momentele în care tatăl său îl ținea pe genunchi pe când era foarte mic, ascultând nenumărate povești. Cum a învățat să meargă pe bicicletă. Excursiile la pescuit. Meciurile de baschet în doi. Meciurile de tenis. Surfingul împreună pe plajă. Manifestarea emoțională surprinzătoare a tatălui său atunci când

singurul fiu a absolvit liceul și apoi, când s-a căsătorit și din nou, când a absolvit facultatea. Și discuțiile lor lungi și intime lângă patul de spital al tatălui său care se stinge din viață.

„A fost cel mai bun prieten al meu”, a spus Mike, cu o voce sugrumată de emoție. „Îmi va fi dor de tatăl meu. Dar cred că îmi va fi și mai dor de prietenul meu”.

Comparați acest elogiu cu întâmplarea care mi-a fost povestită de soția unui vicepreședinte al unei uriașe companii de construcții. Ea mă auzise predicând într-o biserică locală și, mai târziu, m-a abordat într-un restaurant. În timp ce îmi strângea mâna, a început să plângă.

— Trebuie să îți mărturisesc ceva, a spus ea ezitând. Soțul meu tocmai a murit. Câștiga un milion de dolari pe an. Călătorea în toată lumea construind tot felul de clădiri, însă nu și-a făcut niciodată timp pentru copiii săi, nici chiar atunci când era acasă. Toți copiii s-au întors împotriva lui și când au crescut, nu au mai vrut să aibă de-a face cu el. Pe patul lui de moarte mi-a mărturisit că moare ca cel mai trist om din lume. Mi-a spus: „Am câștigat prestigiu, dar mi-am pierdut familia”.

Sunt sigur că nu trebuie să vă spun pe care dintre cei doi tați vreau să-i imit. Vreau să fiu un tată ca și tatăl lui Mike. Vreau să fiu un tată care iubește compania copiilor săi. Vreau să fiu tatăl a cărui fiică îl sună la serviciu doar pentru „a sta de vorbă”. Vreau să fiu tatăl al cărui fiu îi cere să-i fie cavaler de onoare la nuntă. Vreau să fiu un tată care este un prieten pentru copiii săi.

Pentru mulți bărbați, această slujbă nu este ușoară. O, este probabil mai ușoară decât a fost în urmă cu o generație sau două. Jerry Adler, relatează într-un articol din revista *Newsweek*:

La vârsta de 49 de ani, Robert Blumenfeld, un om de afaceri din San Francisco, își amintește cu exactitate de câte ori s-a jucat tatăl său baschet cu el (o singură dată) și ce i-a spus tatăl său atunci când a absolvit liceul *cum laude*: că un alt băiat de 18 ani

tocmai a semnat un contract de 100.000 de dolari cu o echipă de baseball. Dan Koenigshofer, un inginer de 46 de ani din Chapel Hill, Carolina de Nord, a afirmat: „Nu-mi amintesc că tata să-mi fi spus vreodată că mă iubește” (deși era sigur că îl iubește, în felul lui taciturn, tipic pentru anii 1950). David

Weinstein, un economist de la Harvard, știe chiar și unde se afla tatăl său când s-a născut el, cu 32 de ani în urmă.

Era la birou. În vremea aceea, a doua zi era suficient de repede pentru ca un tată să-și vadă fiul nou-născut...34

Poate că nu suntem chiar ca acei tați, dar mulți dintre noi încă mai trăiesc cu o mulțime de prejudecăți despre rolul de tată. Unii dintre noi încă mai trăiesc cu iluzia că bărbatul ideal este „macho” – un individ dur, bronzat, care nu are nevoie de nimeni. Unii dintre noi am moștenit atitudinea că „bărbații lucrează, iar femeile cresc copiii”. Unii dintre noi credem că a fi un prieten pentru copiii noștri ar fi un semn de slăbiciune. Unii dintre noi tind să creadă că slujba noastră principală ca și tați este de a ne exercita puterea și autoritatea asupra soțiilor și copiilor noștri. Unii dintre noi avem emoții când este vorba de intimitate în relații, poate chiar ne este frică de ea. Unii dintre noi pur și simplu nu știm *cum* să fim prieteni cu copiii noștri, pentru că nu am avut niciodată o astfel de relație cu tații noștri.

Indiferent de cât de slabe, distante sau disfuncționale au fost relațiile cu tații noștri, noi *avem* totuși un model de tată ca și prieten. Acest model este desigur Tatăl nostru ceresc.

Ce prieten avem

Așa cum natura și caracterul lui Dumnezeu formează temelia a ceea ce știm că este bine și corect, în același fel El reprezintă modelul suprem de tată. Standardul pe care îl reprezintă El este acela al unui Tată care este de asemenea un prieten pentru copiii Săi.

Disponibilitatea și dorința Sa de a fi un prieten

pentru copiii Săi este arătată pe tot parcursul interacțiunii Sale cu bărbații și femeile de-a lungul secolelor. Avraam (a cărui credință i-a adus răsplata de a fi numit „tatăl multor națiuni” 35) este numit peste tot în Scriptură prietenul lui Dumnezeu:

Oare n-ai izgonit Tu, Dumnezeul nostru, pe locuitorii țării acesteia dinaintea poporului Tău Israel, și n-ai dat-o Tu pentru totdeauna de moștenire seminței lui Avraam **[„prietenul Tău”, în traducerea NIV]** *care Te iubea?*

2 Cronici 20: 7

Dar tu, Israele, robul Meu, lacove, pe care te-am ales, sămânța lui Avraam, prietenul Meu.

Isaia 41: 8

Astfel s-a împlinit Scriptura care zice: „Avraam a crezut pe Dumnezeu, și i s-a socotit ca neprihănire”; și el a fost numit „prietenul lui Dumnezeu”.

Iacov 2: 23

Când israeliții au ridicat cortul întâlnirii în pustiu și Moise intra în cort pentru a se închina și a sta de vorbă cu Dumnezeu, stâlpul de nor care simboliza prezența lui Dumnezeu se oprea în fața intrării în cort. În acele momente, Biblia spune:

Domnul vorbea cu Moise față în față, cum vorbește un om cu prietenul lui.

Exod 33: 11 a

Când Dumnezeu a vorbit prin profetul Samuel și i-a comunicat lui Saul, primul rege al lui Israel, că și-a pierdut coroana și împărăția, Samuel a anunțat de asemenea domnia lui David, la a cărui prietenie cu Dumnezeu face referire în termeni memorabili:

Dar acum, domnia ta nu va dăinui. Domnul și-a ales un om după inima Lui, și Domnul l-a rânduit să fie căpetenia poporului Său, pentru că n-ai păzit ce-ți poruncise Domnul.

1 Samuel 13: 14

Cuvintele prin care Samuel a făcut referință la David – „un om după inima Lui” – indică o relație rară, o prietenie rară, o intimitate rară.

Și, la fel ca Avraam, Moise și David, noi avem privilegiul de a-L numi pe Tatăl prietenul nostru. Tatăl nostru cel ceresc este un prieten pentru copiii Lui. El este oricând disponibil pentru noi.

El dorește să petreacă timp cu noi. El ni se revelează. El ne cunoaște și caută mereu să-L cunoaștem și noi mai bine. Îi place să petreacă timp în compania noastră. El se bucură de râsetele noastre, își manifestă slava în lauda noastră și se desfată cu biruințele noastre.

Este important să observăm că Dumnezeu nu trebuie să aleagă între a ne fi Tată sau prieten. El nu neglijează un rol în detrimentul celuilalt. El este Tatăl nostru; aceasta este natura Sa. El este prietenul nostru; aceasta este o oglindire a naturii Sale. A fi prieten cu un copil este o parte a ceea ce înseamnă să-i fii un tată.

Acesta este genul de tată care îmi doresc să fiu. Vreau să fiu un tată și un prieten pentru copiii mei. Vreau ca prietenia mea cu copiii mei să fie o oglindire naturală a rolului meu de tată. Nu-mi voi sacrifica responsabilitățile de tată într-un efort nechibzuit de a câștiga prietenia copiilor mei; un lucru pe care îl învăț de la Tatăl meu este că nu astfel trebuie să procedez. Dacă vreau să mă aseamăn cu Tatăl meu ceresc, atunci este necesar să mă încred în El zi de zi prin Duhul Lui cel Sfânt și să-l caut ajutorul în a implementa strategiile care vor dezvolta o prietenie autentică cu copiii mei.

Disponibilitatea

Să presupunem că ești un bun prieten al șefului unei mari companii. Este vineri și trebuie să te întâlnești cu prietenul tău cât mai repede, așa că mergi la biroul lui și o întrebi pe secretară dacă ai putea vorbi cu el câteva minute.

- Îmi pare rău, îți răspunde secretara, dar este foarte ocupat până marțea viitoare. Puteți să reveniți atunci.

- Dar, spui tu cu un zâmbet umil pe față, nu vreau să-i răpesc prea mult timp. Vă rog să-i spuneți că am mare nevoie să vorbesc cu el. Numai pentru câteva minute.

Secretara îl sună pe șeful ei și îi spune că ai venit. Îți

menționează numele, însă îi auzi vocea la interfon, spunând:

- Nu pot fi deranjat. Programează o întâlnire pe marțea viitoare.

Cum te-ar face să te simți o astfel de întâmplare? Cum crezi că ar reflecta răspunsul lui asupra prieteniei voastre? L-ai mai considera pe acest om un prieten apropiat? Probabil te-ai gândi că modul în care ai estimat această prietenie este diferit de al persoanei respective.

Așa se simt copiii noștri atunci când nu suntem disponibili pentru ei. O, știu că sunt momente în care nu te poți opri din ceea ce faci. Nu poți să te oprești de fiecare dată pentru a răspunde întrebării unui prunc sau să te joci cu copilul tău. Însă majoritatea dintre noi putem fi mult mai disponibili decât suntem în acest moment.

Eram odată într-un moment crucial pentru terminarea unui manuscris la termen, când Sean, care pe atunci avea șapte ani, m-a abordat. I-am tăiat-o scurtă, fără să-l las măcar să vorbească.

- Nu acum, Sean, am spus, trebuie să termin acest manuscris.

Nici bine n-a ieșit fiul meu dezamăgit din cameră și Dottie și-a făcut apariția.

- Dragă, a spus ea, vei avea întotdeauna termene limită. Dar nu vei avea întotdeauna un fiu de opt ani care să dorească să petreacă timp cu tatăl său.

Ea avea dreptate și știam asta. Fără nicio ezitare, mi-am lăsat stiloul jos, m-am ridicat din scaunul confortabil al biroului și m-am grăbit să-l găsesc pe Sean.

Aceasta a fost una din multele lecții pe care le-am primit în domeniul disponibilității. Am învățat că prietenia copiilor mei nu necesită doar atenție - să ies cu iei la un mic dejun în oraș, să mergem împreună la Disneyland etc. - ci și disponibilitate - să fiu acolo când *ei sunt gata* să discute, să asculte sau doar să petrecem câteva minute liniștite unul cu altul.

Transparența

Copiii se confruntă cu multe probleme în procesul de

creștere. Dacă adulții pe care îi urmează par perfecți și infailibili – ca și zeii – copiii ar putea să se considere inferiori și ar putea să-și perceapă propriile probleme ca dovezi clare că ceva nu e în regulă în ce-i privește. A trăi printre „zei” poate să-i intimideze foarte mult. Copiii noștri au nevoie de relații cu adulți care sunt capabili să fie destul de transparenți.

Transparența poate fi potrivită sau nepotrivită. *Transparența nepotrivită* implică o descoperire de sine care este în detrimentul copiilor. Un tată care se mustră pe sine însuși în mod excesiv, își condamnă propriile acțiuni sau amintește în mod repetat eșecurile sale practică o transparență nepotrivită. El devine un model de stimă de sine scăzută, care, la rândul ei, dezvoltă nesiguranță în copiii săi. Copiii își privesc tatăl ca fiind incompetent și rareori vor apela la el pentru a primi ajutor în momentele dificile.

Transparența potrivită le permite copiilor să-l vadă pe tatăl lor pe dinăuntru. Ei aud cum tatăl lor vorbește despre propria lui experiență a copilăriei și tinereții sale. Ei descoperă cum anume se percepe tatăl pe sine însuși, masculinitatea și rolul său în viață. Transparența potrivită include de asemenea capacitatea de a exprima sentimente, de a înțelege cum tratează tatăl lor eșecul, succesul, dezamăgirea, lauda și critica. Mulți bărbați învață să-și suprimă sentimentele în loc să le exprime; lacrimile sunt un tabu pentru bărbați. Dar dacă te simți liber să discuți, să râzi și să plângi pentru bucuriile, dezamăgirile, temerile și dorințele tale, îi vei ajuta pe copiii tăi să te cunoască mai bine și astfel, să deschizi ușa prieteniei cu ei.

Întrebările deschise

Un lucru la care lucrez foarte mult este să le pun copiilor mei întrebări care fac conversația să curgă, întrebări care ne ajută să ne cunoaștem mai bine (adâncind astfel prietenia noastră). Fac lucrul acesta în timp ce conduc mașina, în timp ce ne plimbăm sau stăm împreună la coadă la bancă.³⁶ Iată unele din întrebările pe care le-am pus:

- Dacă ai putea schimba familia noastră, cum ai schimba-o? (Ține-te bine pentru răspuns!)

- Dacă tu ai fi tatăl acestei familii, ce ai face altfel? (Ține-te bine și pentru acest răspuns!)

- Când te-ai distrat cel mai bine?

- Când te-ai simțit jenat ultima dată?

- Când ai plâns cel mai tare?

- Când te-ai simțit cel mai aproape de Dumnezeu?

- Dacă ai avea un milion de dolari, ce ai face cu ei?

- Dacă ai putea să-l pui lui Dumnezeu o întrebare, ce L-ai întreba?

- Dacă ai putea vizita oricare loc din lume, pe care l-ai alege?

Odată, după ce am fost la grădina zoologică, am mers mai mult timp cu mașina în drum spre casă. După ce am ieșit din parcare, am spus:

- Copii, hai să jucăm un joc. Care dintre animalele pe care le-ați văzut astăzi seamănă cel mai bine cu voi și de ce?

Pe următoarea sută de kilometri, Dottie și cu mine am aflat o mulțime de lucruri interesante despre ceea ce cred copiii noștri despre ei înșiși. Katie – care avea cam trei ani și jumătate pe atunci – a spus că ea crede că seamănă cel mai mult cu urșii.

- De ce? am întrebat-o.

- Pentru că îmi place să fiu îmbrățișată, a spus ea.

Katie stătea pe bancheta din spate, așa că am tras mașina pe dreapta, am ieșit din mașină, m-am dus în partea mașinii unde stătea ea, am deschis portiera și am îmbrățișat-o ca pe un ursuleț, după care ne-am continuat călătoria.

Cultivarea intereselor comune

- M-am oferit odată să ies cu copilul meu să ne distrăm, mi-a spus odată un tată, dar el nu s-a distrat deloc. Toată încercarea mea a fost un eșec.

- Ce ai făcut cu el? l-am întrebat.

- Ei bine, mi-a explicat el, îmi place să joc golf, așa că l-am dus la golf". Apoi s-a încruntat. Se pare că nu-i place

golful, așa că asta trebuie să fie.

Tatăl dorea să petreacă timp cu fiul său, însă în termenii *lui*, după cum îi convenea *lui*. El ar fi avut mult mai mult succes dacă ar fi cultivat niște interese comune cu fiul său.

Interesele comune dezvoltă prietenia. Uitați-vă la cercul vostru de prieteni. Aveți „prieteni cu care jucați golf”, sau „prieteni cu care mergeți la pescuit”. Aveți „colegi de facultate”, „prieteni în cadrul fraților din facultate” și „frați de arme”. Ați mers la licitații și expoziții de mașini clasice cu prietenii voștri. Prietenii voștri vă sunt prieteni în parte pentru că mergeți la aceeași biserică sau pentru că mergeți la evenimente sportive împreună, pentru că interesele comune dezvoltă prietenia.

Tatăl înțelept începe să dezvolte interese comune cu copiii lui când aceștia sunt mici. Bărbatul care-i citește copilului său preșcolar creează un punct de contact pentru a discuta despre cărți și a schimba idei mai târziu în viață. Mă bucur enorm ori de câte ori unul din copiii mei vine la mine și îmi spune:

— Tată, trebuie să citești cartea asta; cred că o să-ți placă foarte mult.

Totuși, nu este niciodată prea târziu să dezvoltați interese comune cu copiii voștri. Când fiul meu Sean avea zece ani, el a dezvoltat un interes pentru mașinile sport (și mă refer aici la cele scumpe – Masseratti, Lamborghini și Ferrari Testarossa). Privindu-l pe Sean cum caută poze cu aceste mașini în reviste și în reclamele din ziare, am înțeles că interesul lui este destul de serios, așa că mi-a venit o idee.

Am luat Paginile Aurii și i-am ales pe cei mai mari dealeri de mașini sport din Beverly Hills. Apoi i-am trimis fiecărui dealer o scrisoare care spunea:

Sunt un tată disperat. Aș face orice să petrec timp cu fiul meu și chiar acum este înnebunit de mașinile sport.

Ar fi posibil să-l iau de la școală și să-l aduc la reprezentanțele dumneavoastră pentru a testa câteva

mașini?

Le-am spus tuturor dealerilor că nu vreau să cumpăr nicio mașină, însă, spre surprinderea mea, niciun dealer nu m-a refuzat. Am sunat și am stabilit niște întâlniri, iar împreună cu Sean am condus 240 de kilometri până la Beverly Hills, pentru a petrece o zi la reprezentanțele cu mașini sport. Și ce zi a fost! Sean a testat împreună cu agenții de vânzare toate mărcile de mașini pe care vi le puteți imagina. De fiecare dată când treceau pe lângă reprezentanță, Sean îmi făcea cu mâna prin geamul mașinii.

Drumul înapoi acasă în acea după-amiază mi-a dat ocazia extraordinară de a vorbi cu fiul meu despre bogăție, posesiuni, materialism, dar și mai important, ne-a apropiat unul de altul și a aprofundat prietenia noastră.

Un efort în plus

Un reporter a venit odată acasă la noi ca să-mi ia un interviu pentru un articol de revistă. Deși scria pentru o revistă creștină, a devenit evident faptul că încerca să găsească ceva negativ despre mine care ar fi contribuit la vânzarea revistei. Ea s-a întors înspre fiul meu Sean, care avea opt ani pe atunci și care ne privea pe amândoi.

- Este vreun lucru care nu-ți place la tatăl tău? i-a spus ea fiului meu.

- Nimic, a răspuns Sean.

Ea a tot încercat să-l iscodească, fără niciun rezultat. Apoi a zâmbit și a încercat să-l convingă:

- Trebuie să fie măcar un lucru care nu-ți place la tatăl tău!

Într-un final, Sean a găsit ceva:

- Nu-mi place când pleacă de acasă.

Fața reporterei s-a luminat și expresia feței arăta că, în sfârșit, a găsit ceva cu care să-și condimenteze articolul.

După interviu, în timp ce musafira mea pleca, i-am spus că ar trebui, conform cu integritatea jurnalistică, să îl întrebe pe Sean și ce anume îi place cel mai mult la tatăl său.

După ceva muncă de lămurire, ea a acceptat. Sean a

răspuns imediat:

- Petrece foarte mult timp cu mine.

Reportera părea încurcată de aparenta inconsecvență. I-am explicat că răspunsurile fiului meu erau exact ceea ce îmi dorisem întotdeauna de la copiii mei: (1) să nu le placă niciodată când tatăl lor este plecat; (2) să simtă întotdeauna că tatăl lor petrece mult timp cu ei.

La fel ca mulți bărbați ale căror responsabilități îi duc departe de casă, îmi este de multe ori greu să mențin un echilibru între un program încărcat de călătorii și responsabilitățile familiale. N-am avut întotdeauna succes, însă am făcut un efort în plus pentru a construi o relație de prietenie cu copiii mei. Îi iau pe copiii mei cu mine în călătorii ori de câte ori este posibil, câte unul o dată, și îmi aranjez responsabilitățile dinainte în așa fel încât să pot petrece un timp special cu fiecare copil. Încerc să sun acasă în fiecare zi și să vorbesc cu cât mai mulți membri ai familiei (odată, când am pierdut un meci de baschet în care juca Sean la liceu din cauza unei călătorii în Rusia, am aranjat lucrurile în așa fel încât să îl pot suna în pauza meciului pe un telefon celular pe care soția mea l-a dus la sală! Nu a fost la fel de bine ca și cum aș fi fost acolo – și m-a făcut să-mi fie și mai dor de el – dar acest gest i-a comunicat (lui și co-echipierilor lui) cât de important este el pentru mine. Când mă întorc din călătorii, stabilesc întâlniri speciale cu fiecare copil (luam micul dejun în oraș, îi iau de la școală etc.) și profităm la maxim de fiecare moment petrecut împreună.

Să le cunoaștem prietenii

O altă strategie pentru a fi un tată și un prieten este să-i cunoști pe prietenii copiilor tăi. Lui Dottie și mie ne place foarte mult să fim gazde pentru prietenii copiilor noștri (Dottie a fost prima mamă expertă în sucurile instant „Kool Aici”). Încercăm să-i includem pe prietenii copiilor noștri în mod regulat în ieșirile și în evenimentele noastre de familie. Și am fost adesea de acord să le fiu sofer, pentru că am descoperit că pot învăța o mulțime de

lucruri din ceea ce văd în oglinda retrovizoare.

De exemplu, le-am dus odată pe Kelly și pe prietenele ei la un meci al echipei Lakers și am reușit să mă uit din când în când și la carosabil, în timpul studiului fascinant al adolescențelor și al prieteniei lor. M-am uitat la Kelly și la prietenele ei în oglinda retrovizoare, fiind atent la ce vorbeau, la lucrurile care păreau să le intereseze și la modul în care se integra Kelly în grup. Voiam să știu: *Este vreodată arogantă? Este timidă printre prieteni? Face un efort să le dea atenție tuturor? Este generoasă?* Meciul de baschet mi-a furnizat mai multe ocazii de a fi martor la modul în care a interacționat Kelly cu prietenele ei, iar o oprire la o înghețată în drumul de întoarcere de la meci mi-a dat ocazia să descopăr și mai multe. Per ansamblu, a fost o seară plină de evenimente, care mi-a furnizat ore întregi de distracție și educație pentru un tată interesat să fie un prieten pentru fiica lui.

Dezvoltarea tradițiilor

I

Când copiii mei erau mai mici, noi aveam o tradiție pe care mulți dintre prietenii și musafirii noștri o considerau ciudată. Indiferent de cine ne vizita sau ce eveniment avea loc, îmi ceream scuze și îi duceam pe copii la culcare.

Dacă aveam musafiri, le spuneam din timp că „după ora 18: 30 sau 19: 00, Josh nu va fi disponibil”. Le mai spuneam: „Nu îl sunați pe Josh între 6: 30 și 9: 00 **p.m.**, pentru că va fi cu copiii”.

Aceste două ore și jumătate îmi aparțineau mie și copiilor. Câteodată mergeam la plimbare. Alteori ne luam la trântă pe podea. Alteori citeam o carte împreună.

Una dintre activitățile noastre preferate era să intrăm în jacuzzi, care fusese instalat în baia dormitorului nostru ca dar din partea unor prieteni. Alteori pur și simplu discutam. Câteodată ne uitam la o emisiune la televizor, în timp ce ne relaxam în jacuzzi. Într-o seară am făcut un castron uriaș de pop-corn și l-am pus să plutească pe apă. Plutea încoace și încolo, oferindu-ne fiecăruia

oazia să ne servim. Copiii au vorbit despre acea seară săptămâni la rând și i-am auzit chiar și pe profesori și pe alți tați vorbind despre „pop-corn în jacuzzi”.

Aceste tradiții pot fi ca sarea și lumina pentru relația voastră de prietenie cu copiii, ajutându-i să prindă rădăcini și să crească. O familie pe care o cunosc practică un fel de „cină progresivă” cu familia lor într-un super-magazin din apropiere. Ei merg la fiecare restaurant și comandă cele mai ieftine preparate de pe meniu, împărțindu-le apoi între ei.

Orice tradiții veți adopta, asigurați-vă că ele sunt distractive pentru toți cei implicați și că vă creează ocazii ample pentru a discuta și a interacționa unii cu alții (a viziona un film, de exemplu, nu este cea mai bună tradiție pentru că nu creează destule ocazii de a interacționa; un joc de mini-golf, în schimb, poate oferi vreo două ore de conversație).

Un tată care este disponibil și transparent cu copiii săi, care le pune întrebări serioase și care cultivă interese comune cu aceștia, care ajunge să le cunoască prietenii, care face un efort în plus în relația cu copiii săi și care dezvoltă tradiții pline de semnificație în familia sa va progresa foarte mult în a deveni un tată asemenea Tatălui ceresc... un tată și un prieten.

Un astfel de tată le oferă copiilor săi mai mult decât prietenia sa. El le oferă copiilor o educație în relații, un model de relație sănătoasă. El le oferă un zid de protecție împotriva prietenilor periculoase și păguboase. Îi pregătește pe copiii săi pentru a interacționa pe plan social, alături de prietenii lor, de la adolescență până la stadiul de maturitate. El le oferă o prietenie care, în mijlocul multor schimbări și provocări ale adolescenței, va exista întotdeauna. Și le mai oferă un stimulent copiilor săi pentru a dezvolta o prietenie cu Dumnezeu, cu Tatăl lor din ceruri.

Răspunsurile afirmative la întrebările impare indică domenii în care ai nevoie de îmbunătățiri. Răspunsurile afirmative la întrebările pare indică domenii în care se

pare că te descurci bine.

— Citiți următoarele situații. Întrebați-vă: „Sunt acestea tipice în ce mă privește?” Folosiți răspunsurile pentru a vă evalua relațiile cu copiii voștri.

1. Imediat după cină, te ridici de la masă ca să te duci să te uiți la televizor sau să citești ziarul.
2. Le vorbești ocazional copiilor tăi despre propria copilărie, dezvăluindu-le propriile tale incertitudini de pe vremea când erai mic și cum le-ai depășit.
3. Nu ai plâns niciodată de față cu copiii tai.
4. Te oprești în mod frecvent din ceea ce faci pentru a-ți ajuta copiii cu temele de la școală.
5. La masa de seară, unul dintre copii începe să povestească un incident care s-a întâmplat la școală; tu schimbi subiectul.
6. Abia aștepti să petreci timp cu copiii tăi.
7. Nu poți numi niciun interes comun pe care îl ai cu copiii tăi.
8. Ai cel puțin un lucru pe care cauți să-l faci cu fiecare copil în parte.
9. Copiii tăi nu știu nimic despre ultimele tale îngrijorări, eșecuri sau dezamăgiri.
10. Cunoști numele celor mai buni prieteni ai fiecăruia dintre copiii tăi.

Capitolul

10

Tatăl care disciplinează

I

Într-o dimineață, am intrat în bucătărie și am văzut că fiul meu, Sean, uitase să ducă gunoiul afară, o sarcină care era definită cu claritate și care trebuia făcută în fiecare zi înainte de plecarea la școală.

— Trebuie să merg să-l aduc înapoi că să poată duce gunoiul, i-am spus eu lui Dottie.

— Josh, mi-a răspuns ea, nu poți. În câteva minute încep orele la școală. Va fi penalizat dacă întârzie.

— Dragă, trebuie să fac asta, am insistat. Așa că m-am urcat în mașină, am mers la școală și l-am găsit pe Sean pe terenul de baschet aruncând câteva mingi înainte de începerea orelor. M-am dus la Sean.

— Fiule, i-am spus eu, vreau să te urci înapoi pe bicicletă, să te duci înapoi acasă și să duci gunoiul.

— Dar, tată, a protestat Sean, peste cinci minute sună clopoțelul. Nu putem amâna până după ce se termină orele?

— Nu, fiule, trebuia să o faci înainte de a pleca la școală și aș vrea să o faci chiar acum, te rog.

— Tată, nu puteai să o faci tu în locul meu - măcar o dată?

- Nu, fiule, am răspuns eu, este responsabilitatea ta.

Sean le-a aruncat mingea colegilor săi și s-a îndreptat spre bicicleta lui, cu umerii căzuți. În timp ce-l priveam pedalând spre casă, am auzit o voce slabă în urechea mea. *Ce fel de tată ești tu, McDowell? Nu ar fi mare dezastru să duci tu gunoiul în locul fiului tău măcar o dată, nu crezi?*

Până când Sean și-a îndeplinit sarcina banala și s-a întors la școală, clopoțelul sunase și el a întârziat treizeci de minute la oră. Profesorul l-a trimis pe Sean la director, imediat cum a ajuns și el a fost nevoit să îi explice acestuia exact ce i-am făcut eu. Directorul i-a scris un bilet care îl exonera de vină și l-a trimis înapoi în clasă. Apoi m-a sunat pe mine.

- Nu-mi vine să cred ce mi-a spus Sean, spunea el. I-am dat voie să se întoarcă la oră pentru că am fost atât de impresionat de faptul că un părinte l-a considerat pe copilul lui responsabil. Dacă mai mulți părinți i-ar învăța pe copiii lor să fie responsabili, munca noastră ar fi cu mult mai ușoară. După ce am închis telefonul, m-am simțit extraordinar de ușurat. Înainte mă simțeam ca un căpcăun fiind atât de pretențios față de Sean pentru o pungă de gunoi, însă cuvintele directorului m-au asigurat că am acționat cu înțelepciune.

Niciunul dintre noi nu vrea să fie un căpcăun ca tată.

De asemenea, niciunul dintre noi nu vrea să fie indiferent. Nu am intenționat să fiu nerezonabil cu Sean, dar am vrut să-l disciplinez. Am vrut să-l ajut să-și accepte responsabilitatea. Am vrut să-l ajut să-și dezvolte auto-discipina. Am dorit să-i ofer îndrumarea potrivită. Voiam să fiu un tată asemănător cu Tatăl meu ceresc.

Disciplina tatălui

Dumnezeu este bun. El este un Tată iubitor. El este un Tată perfect. Intențiile și acțiunile Sale nu sunt niciodată rele sau fără dragoste. Cu toate acestea, El își disciplinează copiii. El nu îi disciplinează în pofida bunătății Sale, ci îi disciplinează pentru că este bun. El nu îi disciplinează în pofida dragostei Lui, ci îi disciplinează pentru că este iubitor. El nu ne disciplinează pentru că este imperfect, ci pentru că noi suntem imperfecti.

Biblia ni-L revelează în mod repetat pe Tatăl nostru ceresc ca pe un Tată care disciplinează:

Recunoaște, dar, în inima ta că Domnul, Dumnezeul tău, te mustră cum mustră un om pe copilul lui.

Deuteronom 8: 5

Căci Domnul mustră pe cine iubește, ca un părinte pe copilul pe care-l iubește!

Proverbe 3: 12

Bărbatul care-și corectează cu înțelepciune și își disciplinează în mod corespunzător fiul sau fiica, reflectă natura și caracterul lui Dumnezeu. Acesta este motivul pentru care Cuvântul lui Dumnezeu laudă înțelepciunea tatilor care-și disciplinează copiii (Proverbe 23: 13; 29: 17) și descrie tragedia din viețile celor care nu-i disciplinează (1 Samuel 2: 22 - 4: 18; 1 împărați 1: 1 - 53).

Autorul cărții Evrei ne oferă o perspectivă destul de amplă a disciplinei după voia lui Dumnezeu:

Nu disprețui pedeapsa Domnului, și nu-ți pierde inima când ești mustrat de El. Căci Domnul pedepsește pe cine-l iubește, și bate cu nuiua pe orice fiu pe care-l primește. Suferiți pedeapsa: Dumnezeu. Se poartă cu voi ca și cu niște fii. Căci care este fiul pe care nu-l pedepsește tatăl? Dar dacă sunteți scutiți de pedeapsă, de care toți au

parte, sunteți niște feciori din curvie, iar nu fii. Și apoi, dacă părinții noștri trupești ne-au pedepsit, și tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atât mai mult să ne supunem Tatălui duhurilor, și să trăim? Căci ei în adevăr ne pedepseau pentru puține zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu ne pedepsește pentru binele nostru, ca să ne facă părtași sfințeniei Lui. Este adevărat că orice pedeapsă, deocamdată pare o pricină de întristare, și nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin școala ei, roada dătătoare de pace a neprihănirii.

Evrei 12: 5 b-11

Disciplina după voia lui Dumnezeu produce respect, pace și roade ale neprihănirii!

Asta îmi doresc pentru copiii mei! Asta sper și mă rog să produc în ei, cu ajutorul lui Dumnezeu, reflectând natura și caracterul Tatălui meu, devenind un tată care disciplinează.

Nu vreau să-mi disciplinez copiii din mânie și aroganță; vreau să-i disciplinez așa cum Dumnezeu mă disciplinează pe mine, din dragoste (Evrei 12: 6). Nu vreau să-mi disciplinez copiii pentru a-mi face *propria* viață mai ușoară, vreau să-i disciplinez așa cum mă disciplinează Dumnezeu pe mine, *pentru binele lor* (Evrei 12: 10). Nu vreau să-mi disciplinez copiii pentru a-mi satisface orgoliul și nevoile; vreau să-i disciplinez așa cum mă disciplinează Dumnezeu pe mine, pentru a produce în ei roade ale neprihănirii și păcii (Evrei 12: 11). Vreau să fiu un tată așa cum este Tatăl meu ceresc.

Patru stiluri de autoritate părintească în esență, există patru stiluri de exercitare a autorității părintești:

X Autocratic – „Ori faci cum spun eu, ori e de rău!”

X Permisiv – „Poți să faci orice vrei”.

X Neglijent – „Nu prea mă interesează ce faci”.

X Relațional – „Te ascult... îmi pasă de tine... Vreau să te înțeleg... De data aceasta vom face astfel pentru că...”

Fiecare stil revelează o anumită atitudine față de exercitarea autorității de către părinte. Tatăl autocratic

este un „conducător absolut”, pe care Webster îl definește la trei nivele. La primul nivel se află dictatorul care „deține și exercită puterea absolută”. La un nivel mai puțin amenințător, autocratul este cel care este „investit cu sau care își asumă o putere independentă absolută peste ceilalți”. La cel mai mic nivel, un autocrat este orice persoană „dominatoare, încăpățânată”.

Când părinții autocrați exercită o putere absolută peste copiii lor, ei le impun o mulțime de limite, însă comunică puțină dragoste. Mulți autocrați le oferă copiilor lor „cămine bune”. Își hrănesc și își îmbracă copiii și par să le asigure tot ce au nevoie pentru o viață normală – cu excepția, în cele mai multe cazuri, a unei susțineri și a unei iubiri suficiente.

Viața într-o autocrație îi face pe copii să reacționeze într-unul din două feluri: ori luptă, ori evadează. Când copiii aleg *evadarea*, de obicei se retrag și învață să se adapteze și să „fie supuși” – cel puțin la suprafață. În interiorul lor însă, ei clocotesc. Când copiii aleg să *lupte*, mânia lor se manifestă în exterior. Ei se plâng, răspund înapoi și chiar se manifestă violent din punct de vedere fizic sau verbal, pentru că un tată care încearcă să stabilească niște reguli, fără a avea o relație autentică cu copiii săi, seamănă semințele răzvrătirii. Un studiu al relațiilor părinți – adolescenți a arătat că acei copii care sunt crescuți de părinți autocratici sunt mai predispuși să-și manifeste ostilitatea față de părinții lor, să aibă prejudecăți față de oamenii în vârstă, să aibă tendințe antisociale (precum și acțiunile care le însoțesc pe acestea, cum ar fi furtul, minciuna, bătaia și vandalismul), să aibă sentimente de înstrăinare socială, să respingă standardele morale tradiționale și să fie incapabili de a avea relații normale cu alți oameni.

La cealaltă extremă este desigur permisivitatea. Unii tați se pricep foarte bine să-și susțină copiii, dar sunt slabi la capitolul disciplinare. Copiii crescuți cu prea multă permisivitate îi țin de multe ori ostatici pe părinții lor. Copiii mai mici refuză să meargă la culcare, refuză să

mănânce la ora mesei și recurg la crize de isterie și la urlete atunci când nu li se face pe plac. Copiii mai mari vorbesc nerescușit cu mama și cu tata, vin și pleacă de acasă la orice oră din zi și din noapte și se așteaptă ca părinții lor să le dea ceea ce vor și când vor. Copiii crescute în mod permisiv obțin foarte des ceea ce vor, dar nu sunt mai fericiți decât copiii crescute în mod autocratic, pentru că nu există un echilibru sănătos între dragoste și limite. Ei își doresc rareori să trăiască după standardele morale ale părinților lor și sunt predispuși la consum excesiv de alcool, abuz de droguri și la comportamente egoiste, fiind mai susceptibili la imoralitate și la diferite patologii sexuale.

Pentru a avea un echilibru sănătos de dragoste și limite, tații trebuie să abordeze situația într-un mod relațional, în care și dragostea, și limitele sunt comunicate clar copiilor. Copiii se simt iubiți, ceea ce contribuie la sentimentul lor de valoare, însă sunt conștienți și de propriile limite, ceea ce contribuie la sentimentul lor de siguranță. Copiii reacționează la reguli, însă doar în contextul unei relații.

Repet încă o dată: acesta este modelul pe care ni-l arată Tatăl nostru ceresc. El a stabilit reguli pentru copiii Săi; la urma urmei, El a dat cele zece porunci, nu-i așa? Însă i-a dat poporului Său cele Zece Porunci după mai multe generații de relații cu ei. A început cu o singură regulă - „să nu mănânci din pomul cunoștinței binelui și răului” 37 - și apoi a petrecut mai mulți ani revelându-Se pe Sine și dezvoltând o relație cu copiii Săi, înainte de a le da Legea pe Muntele Sinai.

Acesta este tatăl care îmi doresc să fiu. Dar știu că nu o pot face. Știu; am încercat și am eșuat - de mai multe ori. Însă știu că Tatăl meu model o *poate* face. El o face de zeci de mii de ani și El o poate face în mine și prin mine, dacă mă încred în El prin Duhul Lui cel Sfânt și dacă țin minte câteva tactici folositoare:

Disciplinarea în contextul unei relații

Disciplinarea este cea mai eficientă în contextul unei

relații bogate și iubitoare. De exemplu, dacă trebuie să-mi corectez copiii, încep prin a pune o întrebare care face apel la relația noastră. Dacă răspunsul la acea întrebare este pozitiv, atunci pot să am încredere că ei vor reacționa la corecțiile mele. Îi întreb: „Știi că te iubesc?” Punând această întrebare înainte de a-i corecta, eu îi abordez nu pe baza autorității mele, ci pe baza relației noastre.

Am ținut o dată un discurs în Filipine la mai mult de șase sute de pastori și lucrători creștini. După aceea, mai mult de două sute dintre acei bărbați s-au aliniat pentru a sta de vorbă cu mine. Una din problemele majore cu care am fost confruntat în acea seară este ilustrată de un tată, un pastor, care mi-a spus că propria sa familie s-a întors împotriva lui. Cei trei copii, de șaptesprezece, treisprezece și de zece ani erau considerați a fi „cei mai răi copii din biserică” și cu toții erau răzvrățiți într-un fel sau în altul. El voia să știe ce putea să facă.

— Uită de reguli, i-am spus eu.

- Poftim? a răspuns el cu neîncredere. Asta e problema, nu ascultă de nicio regulă. Nici măcar nu sunt convinși că ar trebui să asculte.

- Știu ce vrei să spui, i-am spus eu, însă, repet, încetează să mai pui accentul pe reguli. Începe să construiești o relație. Nu ai nimic de pierdut.³⁸

Indiferent de vârsta copiilor tăi, nu este niciodată prea târziu să începeți să construiți o relație. Îmi amintesc de o femeie din Portland a cărei patru copii adulți se răzvrătiseră împotriva ei și îi provocaseră nenumărate chinuri și dureri. Dick Day și cu mine am expus principiile de construire a relațiilor din cartea *How to Be a Hero to Your Kids* și ea a plecat acasă hotărâtă să se apuce de sarcina grea și anevoioasă de reconstruire a acelor relații. Cinci ani mai târziu, ne-am întâlnit din nou cu acea femeie. Ne-a spus că relația ei cu doi dintre copiii ei este total diferită. Ne-a împărtășit cu lacrimi că atenția acordată relației, chiar și cu copiii adulți, a fost atât de profitabilă.

Comunicarea clară a regulilor

Psihologul John Rosemond, specializat în probleme

de familie, spune că părinții eficienți „comunică regulile cu claritate. Ei nu bat câmpii când este vorba să-și comunice așteptările lor. Ei nu insistă, nu-i mituiesc și nu-i amenință. Ei pur și simplu le spun în mod direct copiilor lor ceea ce pot să facă, ce nu pot să facă și ce trebuie să facă”. 39 Așa cum pășunile îngrădite determină sănătatea oilor, la fel limitele clare și rezonabile determină sănătatea și fericirea copiilor.

S-au scris volume întregi despre cum să fii un părinte eficient; un expert accentuează un lucru, iar al doilea expert îl contrazice pe primul. Însă eu nu am găsit niciun sfat mai bun decât un verset din una din scrisorile lui Pavel, care spune: „Și voi, părinților, nu întărați la mânia pe copiii voștri, ci creșteți-i, în musturarea și învățătura Domnului” (Efeseni 6: 4). Unul din modurile cele mai sigure în care un tată își poate întăra copiii constă în emiterea unor reguli și standarde neclare și ambigue copiilor săi.

De exemplu, unii tați ar putea să le spună fiicelor lor: „Te aștept să vii acasă la o oră decentă, domnișoară!” Dar care este această oră decentă? O astfel de formulare este interpretabilă, ora unu noaptea ar putea să fie o oră decentă pentru o adolescentă de șaptesprezece ani, în timp ce tatăl ei ar putea să înceapă deja să defileze prin toată casa de la ora unsprezece. Este mult mai bine să comunicăm limitele cu claritate, să spunem în schimb: „Te rog să fii acasă până în ora unsprezece; nu unsprezece și jumătate sau unsprezece și zece”.

În loc să îi spunem unui adolescent: „Datoria ta este să duci gunoiul afară”, și tatăl, și copilul sunt mult mai câștigați dacă se clarifică faptul că „Datoria ta este să duci gunoiul afară în fiecare dimineață, înainte de a pleca la școală”. În loc să spui: „Du-te și fă curățenie în camera ta”, poți spune: „Aș vrea să faci curat în camera ta înainte de cină, să dai cu aspiratorul și să ștergi praful”.

Comunicarea clară a regulilor și așteptărilor îl ajută pe tată să stabilească limitele, îl ajută pe copil să onoreze limitele și îi ajută pe amândoi să evite confuzia și

neînțelegerea.

Reducerea pedepsei pentru purtarea rea

Este de mare folos să ne amintim că atunci când copiii fac vreo boacănă, ei de obicei caută să atragă atenția. Bineînțeles, nu-i putem ignora pe copii atunci când nu se poartă frumos; trebuie să ne ocupăm de această problemă. Însă întrebarea este: *cum* ne ocupăm de ea? Ce vede și ce aude un copil atunci când reacționăm la un comportament greșit?

Dacă un copil reușește să te facă să ridici vocea, dacă reușește să te facă să te înroșești de mânie, dacă te poate provoca în mai multe feluri, concluzia cea mai probabilă este că purtarea rea este cea mai bună cale de a-ți capta atenția.

Pe de altă parte, dacă poți reacționa față de acel comportament într-un mod liniștit, fără predici lungi și izbucniri mânioase, răsplata pe care o caută copilul nu va mai fi atât de mare. O abordare simplă este să-i spui copilului cu o voce liniștită că un astfel de comportament nu va fi tolerat și, dacă este necesar, separă-l de restul familiei pentru un anumit timp. Ține minte, este mai greu să captezi atenția altora când ești singur. „Scaunul din colț” ar putea părea o idee demodată, dar este încă extrem de eficientă pentru mulți copii.

Îmi dau seama că în multe cazuri nu este la fel de simplu, însă indiferent cum reacționezi față de un comportament nepotrivit al copilului tău, ține cont de faptul că până la urmă, un copil tot va greși. Ei vor greși până la urmă pentru simplul motiv că sunt copii. Fă-ți un scop din a nu face mare caz de comportamentul lor negativ; în schimb, încearcă să pui accent pe comportamentul lor pozitiv. După cum am menționat mai devreme, încearcă să-i prinzi când fac lucruri bune și întărește *acel* comportament.

Planificarea din timp

Mulți tați își îngreunează slujba nereușind să planifice din timp problemele de disciplinare. Părinții eficienți, spune psihologul familiei John Redmond, „nu

așteaptă ca problemele să ia amploare înainte să se ocupe de ele".40

De exemplu, dacă fica ta se întoarce acasă mai târziu cu o oră după limita stabilită, cel mai probabil vei clocoti și vei fierbe încet până când se va întoarce, dacă nu te-ai gândit în prealabil cum vei reacționa dacă ea va depăși limita. Sau, dacă copilul tău de patru ani face deseori crize de isterie la magazin, vei aștepta până la următoarea criză înainte de a rezolva problema sau vei construi din timp un plan rezonabil și constructiv pentru a răspunde la această manifestare, astfel încât să nu te prindă pe picior greșit când se va întâmpla din nou?

Un prieten de-al meu care este pastor mi-a povestit că, pe când fiul lui avea șaptesprezece ani, el și soția lui au început să se îngrijoreze că tânărul ar fi întreținut relații sexuale cu prietena lui. Ei au încercat în mod repetat – și cu sensibilitate, credeau ei – să-și exprime acceptarea și dragostea pentru fiul lor și să-l încurajeze să se deschidă față de ei, însă el a insistat că nu deveniseră activi din punct de vedere sexual. Tatăl și mama nu au abandonat complet problema, ci au discutat între ei cum ar reacționa dacă fiul lor le-ar mărturisi că întreține relații sexuale cu prietena lui sau că aceasta a rămas însărcinată.

În următoarele săptămâni, fiul și prietena lui au venit în casa pastorului și le-au dat vestea, cu ochii în lacrimi. Prietena era într-adevăr însărcinată.

— Cu siguranță, a fost un moment dificil, spunea acum tatăl, dar mă bucur atât de mult că soția mea și cu mine am discutat în prealabil despre modul în care vom reacționa. Nu știu ce am fi făcut dacă nu am fi discutat. Poate m-aș fi infuriat sau aș fi spus ceva ce aș fi regretat mai târziu. Dar pentru că am discutat în prealabil despre modul cum am reacționa într-o astfel de situație, am fost capabili să reacționăm într-un mod cu adevărat sănătos.

Nu fiecare situație este atât de dificilă, bineînțeles, însă planificarea reacției tale înainte ca acesta să fie necesar poate fi de folos și în situații simple, și în situații grave.

Folosirea consecințelor naturale

Cred că Scriptura ne învață două modele de disciplinare pozitivă (pe care psihologii le-au „descoperit abia recent”). Unul este disciplinarea prin consecințe naturale.

Pilda lui Iisus cu fiul risipitor este o ilustrație excelentă pentru puterea de îndreptare a consecințelor naturale. Tânărul din pildă a decis să plece de acasă și să-și trăiască viața, cerându-i tatălui său să-i dea partea lui de moștenire. Tatăl știa ce se va întâmpla, însă i-a dat totuși banii. Se pare că tatăl a decis să-l lase pe băiat să învețe câteva lecții pe propria sa piele: suferind consecințele naturale ale acțiunilor sale.

Consecințele naturale și-au urmat cursul. Băiatul și-a cheltuit banii, și-a pierdut slujba, și-a pierdut prietenii și a sfârșit prin a mânca cu porcii. Abia atunci, a spus Iisus, „și-a venit în fire” (Luca 15: 17). A fost nevoie de consecințe naturale pentru ca băiatul să-și vină în fire. El a decis să se întoarcă acasă la tatăl său, unde a fost acceptat și iubit mai mult decât oricând (Luca 15: 11 – 32).

Este foarte interesant faptul că tatăl nu l-a lăsat doar să plece, ci i-a dat chiar și partea lui de moștenire. Mulți tați ar putea să-și lase fiii să plece, dar câți dintre ei le-ar da moștenirea pentru a o face praf și pulbere? Totuși, tatăl fiului risipitor se poate să fi prețuit mai mult ocazia ca fiul lui să învețe o lecție colosală decât banii pierduți.

În cartea noastră, *How to Be a Hero to Your Kids*, Dick Day a scris despre folosirea consecințelor naturale pentru a-l învăța pe fiul său Jonathan o lecție importantă, pe când el era mic:

Aveam un șemineu în casa noastră, care se afla la nivelul podelei și întotdeauna mi-am făcut griji din cauza lui Jonathan. Fără să-și dea seama de pericolul focului, el ar fi putut întinde mâna spre șemineu și să se ardă foarte tare, în timp ce eu și Charlotte am fi fost atenți în altă parte.

Într-o seară, luam cina la lumina lumânărilor. Jonathan a încercat să atingă flacăra lumânării, iar

Charlotte tot încerca să-l oprească, însă eu i-am spus: „Nu, lasă-l s-o atingă”.

Jonathan și-a băgat degetul în flacăra, retrăgându-l imediat cu un strigăt de durere. Nu s-a ars prea tare, dar s-a ars destul de tare încât să învețe despre puterea focului și să-l respecte. Unii oameni ar putea spune că a fost o cruzime din partea mea să-l las să se ardă, însă eu nu sunt de acord cu aceasta. Mai bine să învețe că focul arde de la o flacăra mică decât de la o vâlvătaie ucigătoare.41

Tatăl care îl lasă pe fiul său de clasa a cincea să fie adus acasă într-o mașină de poliție pentru că a furat dintr-un magazin, folosește puterea de îndreptare a consecințelor naturale. Tatăl care își privește fiica cu lacrimi în ochi cum își pierde locul în echipa de volei din cauza notelor slabe folosește puterea de îndreptare a consecințelor naturale. Tatăl întristat care-și lasă fiul să petreacă o noapte în închisoare pentru că a condus „sub influența alcoolului” folosește puterea de îndreptare a consecințelor naturale.

Specificarea consecințelor logice

Celălalt mod de a disciplina descris în Scriptură constă în consecințele logice. Aceasta înseamnă pur și simplu că părintele discută cu copilul despre consecințele sigure care decurg din neîmplinirea unor responsabilități sau dintr-un comportament nepotrivit. De exemplu: „Dacă nu mănânci tot din farfurie, nu primești desert” sau „Dacă nu-i dai de mâncare câțelului tău, nici tu n-ai să primești de mâncare”. Precedentul pentru consecințele logice a avut loc în Grădina Eden. Dumnezeu le-a pus totul înainte și, după cum am menționat mai devreme, le-a spus că singurul pom din care nu au voie să mănânce este pomul cunoștinței binelui și răului. Dacă aveau să mănânce din acel pom, a spus Dumnezeu, urmau să sufere consecințele logice - ei vor „muri negreșit” (Geneza 2: 15 - 17).

Bineînțeles, Eva a mușcat din fruct și apoi a urmat Adam, iar consecințele nu au întârziat să apară. Adam și Eva au cunoscut moartea fizică și toate problemele care o

însoțesc, cum ar fi durerile nașterii, munca truditore și izgonirea din Paradis (vezi Geneza 3: 1 - 19).

Dumnezeu le-a făcut foarte clare limitele în care Adam și Eva puteau opera, iar când ei au ales să violeze aceste limite, ei au ales și consecințele. Dumnezeu încă îi iubea, însă El a permis derularea consecințelor logice alese de ei.

Din nou, o ilustrație din experiența de părinte a lui Dick Day arată cu prisosință puterea de îndreptare a consecințelor logice:

Când fiul meu cel mai mare, Dick, și-a luat permisul de conducere, m-am înțeles cu el că dacă va comite vreo contravenție la volan, va plăti amenda și nu va mai conduce timp de treizeci de zile. Încă îmi aduc aminte ziua în care a luat prima amendă. A venit la mine și mi-a spus cu o voce stinsă:

- **Tată, am luat o amendă.**

Nu știi la ce se aștepta Dick, însă singurul lucru pe care l-am întrebat a fost:

- **Unde sunt cheile de la mașină?**

Dick mi-a dat cheile. A plătit și amenda și nu a condus mașina tip de treizeci de zile. Nu i-am ținut nicio predică. Nu i-am cerut explicații: „Cum ai putut să faci așa ceva?” Consecințele logice fuseseră deja explicate și Dick știa că plătește un preț pe care s-a angajat să-l plătească.⁴²

Atunci când ne folosim de puterea de corectare a consecințelor logice, se elimină nevoia de predici lungi, de explicații, de certuri și de urlete. Când și tatăl, și copilul știu că anumite acțiuni generează anumite consecințe rezonabile, *logice*, problema este rezolvată de îndată ce acțiunea a avut loc.

Puterea consecințelor logice poate fi extrem de eliberatoare și pentru tată, și pentru copil. Tatăl nu trebuie să-și asume rolul de polițist, de judecător și de călău; el pur și simplu duce la îndeplinire consecințele pe care le-a ales tânărul (tânăra) prin comportarea lui (ei).

O poziție ferma

Fiica mea mai mare, Kelly, ne-a sunat odată acasă de la o petrecere de sfârșit de clasa a opta. Ne-a întrebat dacă poate să rămână acolo până dimineața. I-am ascultat cererea, după care i-am pus câteva întrebări. Kelly a recunoscut că vor fi băieți la această petrecere „prelungită” și nu, nu putea să pună mâna în foc că nu vor exista băuturi alcoolice în zonă. Când mi-a spus câteva din numele celor care urmau să rămână la petrecere după ora zece, am recunoscut numele unui băiat care avea reputația de a fi capabil să obțină alcool deși avea aceeași vârstă ca și Kelly

- paisprezece ani.

După ce am ascultat-o pe Kelly, i-am răspuns:

— Nu, Kelly, nu cred. Vreau să vii acasă când se termină petrecerea la ora zece.

Kelly m-a mai sunat de trei ori în următoarele treizeci de minute. La un moment dat a început să plângă la telefon, iar eu mi-am dat seama ce se întâmpla. Mai erau încă patru sau cinci fete care voiau să stea până dimineața, însă ele trebuiau să obțină permisiunea părinților lor și totul depindea de ce spunea tatăl lui Kelly McDowell.

Era clar că fiica mea era supusă unei presiuni de grup. Kelly a început să-mi spună că, probabil, nu prea aveam de ce să mă îngrijorez. Părinții vor fi în casă și vor fi mulți copii prin preajmă

- nimeni nu va fi singur cu altcineva.

Îmi dădeam seama că fiica mea îmi servea replici primite de la prietenii ei, însă eu mi-am menținut poziția.

- Îmi pare rău, Kelly, am spus eu, însă trebuie să vii acasă.

Am închis telefonul, cu smiorcăielile ei răsunându-mi în urechi. Nu-mi plăcea să o dezamăgesc, dar știam că am făcut ceea ce trebuia. Mai târziu, când Kelly a venit acasă, m-a trezit pe mine și pe Dottie și ne-a mulțumit că nu am lăsat-o să stea până dimineața!

- Tată, mi-a spus ea, nu prea voiam să stau, mai ales după ce ai spus nu și celelalte fete au început să mă bată

la cap. Îți mulțumesc că m-ai ajutat.

Am descoperit că atunci când părinții iau o poziție și rămân fermi pe această poziție, aceasta are două consecințe pentru copiii lor. În primul rând, îi ajută să se reziste la presiunea de grup, pentru că ei pot să le spună că „părinții mei nu mă lasă”. În al doilea rând, și chiar mai important decât primul, îl învață pe copil că există valori și standarde care nu pot fi ignorate sau compromise.

Acționează cu dragoste, nu cu mânie

„Domnul mustră pe cine iubește”, spune Biblia.⁴³ Observați că nu spune: „Domnul mustră pe cine urăște”. Nici măcar nu spune: „Domnul mustră pe cine este mânios”. El mustră (disciplinează) în dragoste, nu în mânie.

Fiecare tată se mânie pe copiii săi. Însă un tată înțelept va fi atent când își va disciplina copiii în astfel de momente. Dacă fața mi-e roșie de mânie sau dacă încep să țip, atunci nu sunt într-o stare potrivită pentru a oferi îndreptare plină de dragoste copilului meu. Dacă simt că aş vrea să mă răstesc la cineva sau să lovesc pe cineva, atunci nu sunt într-o stare potrivită pentru a-mi corecta copilul cu dragoste.

Iată de ce este atât de important pentru mine, așa cum am mai spus, să abordez corectarea în termenii relației mele cu copilul meu, întrebându-l înainte de a-l disciplina: „Știi că te iubesc?” Acest exercițiu simplu nu face doar ca îndreptarea mea să se afle în contextul relației noastre, ci realizează ceva în plus, la fel de valoros (poate chiar mai valoros uneori); este o corecție pentru *mine*, amintindu-mi că dacă doresc să fiu un tată așa cum este Tatăl meu ceresc, trebuie să-mi disciplinez copiii în dragoste, nu în mânie.

Adaptarea planului

Unii părinți sunt consecvenți în mod rigid; ei își tratează copilul în mod fundamental la fel la șaisprezece ani ca și la șase ani. Abordarea lor este să-și controleze copilul din leagăn până în mormânt... sau măcar până pleacă de acasă. Această abordare îl poate sufoca însă pe

copil, îl poate face să se simtă strivit, înăbușit, de multe ori făcându-l să reacționeze în moduri neînțelepte și nesănătoase. El nu doar că nu a învățat niciodată autocontrolul; el a ajuns să disprețuiască *orice* control.

Însă acesta nu este modul în care ne tratează Tatăl pe noi. Autorul cărții Evrei spune că „Dumnezeu ne pedepsește pentru binele nostru, ca să ne facă părtași sfințeniei Lui” (Evrei 12: 10). Cu alte cuvinte, El ne disciplinează astfel încât să creștem, să devenim sfinți, să ne maturizăm și să devenim asemenea Lui.

Tatăl înțelept va reflecta imaginea Tatălui și în acest fel, ajustându-și disciplinarea în raport cu vârsta și maturitatea copilului. El va discerne momentul în care copilul este pregătit pentru o nouă provocare, pentru o nouă responsabilitate sau pentru un nou privilegiu și va reduce disciplinarea exterioară a copilului pentru a permite dezvoltarea disciplinei interioare.

De exemplu, un tată ar putea într-o bună anumită zi să reacționeze la o ceartă dintre frați în felul următor:

- Nu trebuie să mă implic eu în asta; cred că sunteți amândoi destul de mari pentru a vă rezolva singuri această neînțelegere.

Un tată al unui adolescent ar putea spune:

- Cred că ești destul de mare ca să-ți pornești alarma de la ceas și să te scoli singur dimineața.

Sau:

- Atât timp cât ai note bune la școală, poți să mergi la culcare când vrei tu.

Ideea este că disciplinarea eficientă implică atât consecvență, cât și flexibilitate – consecvență în aplicarea și ducerea la îndeplinire a disciplinei și flexibilitate în ajustarea regulilor și a așteptărilor pe măsură ce copiii cresc și se maturizează.

Copilul al cărui tată îl disciplinează după voia lui Dumnezeu – o disciplinare cu dragoste, clară și consecventă – va culege roade în respect, pace și neprihănire. El își echipează copiii să învețe auto-disciplina, o calitate care îi va ajuta să trăiască vieți

sănătoase – din punct de vedere emoțional, social, spiritual și fizic. El își ajută copiii să evite consecințele tragice ale comportamentelor neînțelepte. El le dă copiilor săi posibilitatea de-a se bucura de o reputație bună. El promovează armonia în mințile și în inimile copiilor săi, precum și în relațiile lor cu ceilalți.

Aceasta realizează disciplina lui Dumnezeu în mine și aceasta îmi doresc pentru copiii mei.

„Conform acestui capitol, există patru stiluri fundamentale de autoritate părintească: autocratic, permisiv, neglijent și relațional. Care dintre aceste stiluri opera în familia ta în perioada când erai copil? Care dintre cele patru stiluri caracterizează cel mai bine modul în care abordezi tu disciplinarea?

*2. Evrei 12: 10 menționează obiectivul lui Dumnezeu cu disciplinarea copiilor Săi („ca să ne facă părtași sfințeniei Lui”). În rândurile de mai jos, definește care sunt obiectivele disciplinării copiilor tăi:

Îmi disciplinez copiii pentru că îmi disciplinez copiii pentru că îmi disciplinez copiii pentru că îmi disciplinez copiii pentru ca

Ce pași trebuie să faci ca să semeni mai mult cu Tatăl ceresc în modurile amintite mai sus?

*5. Disciplinezi mai des cu dragoste sau cu mânie? Ce pași concreți poți să faci pentru a progresa în acest domeniu?

3. Folosești vreodată consecințele naturale sau logice în disciplinarea copiilor tăi? Gândește-te la câteva exemple. Dacă ai dori să începi să folosești consecințele logice, încearcă s-o faci în mod treptat și să rămâi întotdeauna ferm pe poziție atunci când consecințele logice trebuie duse până la capăt.

4. Studiază-ți atitudinea când îți disciplinezi copiii. Marchează cu un „X” pe linia de mai jos, ca să indici măsura în care:

Tatăl și iertarea

A

m auzit povestea lui Don de la un prieten comun. Don este tatăl a trei fete și al unui băiat. El și-a crescut familia în biserică, iar împreună cu soția lui și-a crescut fiecare copil cu credincioșie și sensibilitate, în conformitate cu principiile biblice.

Cu toate acestea, când fata lui cea mai mică a ajuns la vârsta adolescenței târzii a devenit activă din punct de vedere sexual.

De fapt, ca să fim direcți, ea a început să trăiască în promiscuitate sexuală. Don și cu soția lui au încercat tot ce le-a trecut prin minte pentru a o ajuta, dar nimic nu părea să dea rezultate. Ea continua „să se culce pe unde apuca”, fără să-i pese, câteodată întreținând relații sexuale acasă, când părinții erau plecați.

Într-un final, Don a luat-o deoparte și i-a vorbit dintr-o inimă care părea gata să explodeze în orice moment de atâta durere.

— Cathy, i-a spus el, eu și mama ta am încercat totul. Nu mai știm ce să facem. Dar știm că tu nu mai poți să stai în casa noastră și să faci lucrurile pe care le faci.

Don i-a cerut fiicei sale să plece. El și soția lui au încercat să o asigure pe Cathy de dragostea lor, dar au insistat ca ea fie să le accepte ajutorul pentru a-și schimba comportamentul, fie să se mute în altă parte.

Cathy a plecat în seara următoare. Și-a împachetat o valiză și a plecat de acasă fără să le spună părinților ei unde merge.

După trei luni de zile, aproximativ la ora unu noaptea, Don a fost trezit de un apel telefonic.

- Tată, a spus vocea de la telefon, te sun din stația de autobuz.

Era Cathy. A rostit câteva propoziții încurcate la telefon, spunând în final:

- Vreau să vin acasă.

Don s-a ridicat din pat și a trezit-o pe soția sa.

- Nu te mișca de acolo, a spus el, încercând să-și stăpânească vocea. Vin imediat.

Don a luat-o pe fiica lui din stația de autobuz și a îmbrățișat-o strâns înainte s-o ducă acasă. Nu a întrebat-o despre locurile în care a fost. Nu i-a ținut nicio predică despre nopțile nedormite pe care le-a provocat. Nu i-a amintit regulile pe care le-a acceptat prin întoarcerea ei acasă. El doar a iertat-o.

Un astfel de tată vreau să fiu. Vreau să fiu un tată iertător. Vreau ca copiii mei să știe că-și pot mărturisi vina și greșeala și că pot găsi iertare la tatăl lor. Vreau ca copiii mei să știe că tatăl lor nu le va purta ranchiună. Vreau să știe că atunci când greșesc, ei pot să aibă un nou început.

Vreau să fiu un astfel de tată pentru că am văzut efectele unui duh care nu iartă într-un tată. Am văzut copiii ai căror tați adună resentimente și amărăciune din cauza comportamentului acestora, copii care își dezvoltă adesea un sentiment scăzut al stimei de sine. Am observat că acei copii, ai căror tați nu reușesc să-i ierte, sunt adesea nerăbdători și neiertători cu alții la rândul lor. Am văzut copii ai unor tați care nu iartă, care s-au răzvrătit împotriva căminului lor, a familiei și a bisericii, plini de amărăciune față de ceea ce ei etichetează drept ipocrizie la părinții lor.

Pe de altă parte, însă, am văzut cum un tată iertător poate să dezvolte un sentiment sănătos al stimei de sine și al încrederii în sine în copilul său. Am observat că tații care iartă au tendința de a crește copii care sunt la rândul lor iertători și răbdători. Sunt convinși că un tată care iartă își va crește mult mai ușor copii care sunt cinstiți cu privire la greșelile lor și care admit repede un păcat sau o greșeală, de multe ori scutindu-i de multe luni sau chiar ani de agonie și tragedie atât pe părinți, cât și pe copil.

De aceea vreau să fiu un tată care iartă, așa cum este Tatăl meu ceresc.

Iertarea tatălui

Imaginează-ți că ești tatăl unui fiu care-ți este drag

ca lumina ochilor. L-ai copleșit cu dragoste și atenție din momentul în care s-a născut. I-ai făcut prima baie. L-ai învățat să meargă pe bicicletă. Ați mers împreună la nenumărate meciuri de baseball. L-ai îngrijit atunci când era bolnav și l-ai încurajat în momentele lui de tristețe. Ai fost disponibil pentru el și ai fost interesat în tot ceea ce l-a interesat și pe el. I-ai împlinit nevoile și l-ai copleșit cu daruri. Ai făcut tot ce putea face un tată iubitor pentru fiul său.

Cum a reacționat fiul tău la această bunătate? A considerat-o firească. În majoritatea timpului te-a ignorat, apelând la tine doar atunci când avea nevoie de ceva, cum ar fi bani pentru benzină sau teniși noi. Câteodată însă, el nu te-a ascultat în mod deliberat și cu bună știință. Ți-a înșelat încrederea de multe ori. Părea să-i fie rușine de tine și își trata de multe ori frații și surorile cu răutate și cruzime.

Cum te-ai simți față de un așa fiu? L-ai ierta? Gândește-te cu atenție la răspunsul tău, pentru că nu ești tatăl în această povestire, ci fiul.

Tatăl ceresc te-a copleșit cu dragoste și har și tu ai reacționat ca și fiul din povestirea de mai sus (de fapt, dacă ești la fel ca mine într-o oarecare privință, ai făcut lucruri mult mai grave decât am descris eu în acest scenariu). Cu toate acestea, Dumnezeu te-a iertat fără a pretinde vreo plată și continuă să o facă. Nemaipomenit, nu-i așa? Nu chiar. Un astfel de tată este Tatăl nostru ceresc. Este o parte a naturii Sale.

El îți iartă toate fărădelegile tale... cât este de departe răsăritul de apus, atât de mult depărtează El fărădelegile noastre de la noi. Cum se îndură un tată de copiii lui, așa. Se îndură Domnul de cei ce se tem de El.

Psalmul 103: 3, 12 - 13

Eu, Eu îți șterg fărădelegile, pentru Mine, și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele tale.

Isaia 43: 25

El este un Tată iertător. Deși I s-a greșit și I s-a încălcat voia mai mult decât oricărui alt tată din istorie, El

este gata oricând să își ierte copiii. Ca și tatăl care stă și așteaptă din pilda lui Iisus despre fiul risipitor, Dumnezeu nu doar așteaptă, ci *aleargă* pentru a ierta și, în harul și generozitatea Sa, își începe lucrarea de iertare înainte ca noi să rostim cuvinte de pocăință (vezi Luca 15: 11 - 32).

Un astfel de tată îmi doresc să fiu, deși nu sunt bine echipat - nu, de fapt sunt ne-echipat - pentru aceasta. Mândria mea se interpune. Slăbiciunea mea îmi stă în cale, uneori nu reușesc să-mi recunosc duhul de iertare. Teamă îmi stă în cale; mă îngrijorez că nu mă vor înțelege copiii și că vor crede că iertarea mea este o susținere a comportamentului lor. Nu pot să fiu un tată mai iertător decât omul de pe lună. Dar nici nu trebuie să fiu. Pentru că Duhul lui Dumnezeu, Tatăl meu model, trăiește în mine prin mântuirea în Cristos, eu pot, prin rugăciune și încredere în El, să le arăt copiilor meu chipul Tatălui meu. Câteva din modalitățile în care Dumnezeu m-a făcut capabil să fac acest lucru sunt:

Înțelegerea iertării

Una din barierele în calea iertării este că nu se înțelege ce este iertarea și ce face ea. A-mi ierta copiii nu înseamnă să ignor neascultarea lor. Nu înseamnă să le scuz comportamentul. Nu înseamnă să-i scap de pedeapsă.

Allen C. Guelzo scria în *Christianity Today*:

A ierta... înseamnă să renunțăm în mod conștient la resentimentele noastre atunci când ni s-a greșit. Aceasta nu implică numai controlarea sau reținerea resentimentelor, ci și renunțarea totală la acestea...

Iertarea înseamnă mai mult decât indiferența. Există câteva aspecte care nu se identifică cu iertarea, iar acestea ar putea să ne ajute să echilibrăm problema. Iertarea nu înseamnă grațiere. Iertarea este personală: se referă la impactul pe care îl are asupra ta o ofensă și la nevoia ta de a te elibera de resentimente. Grațierea este mai degrabă legală decât personală; Ea se ocupă numai de statutul legal al ofensei, nu și de relația dintre ofensator și victimă.

Iar grațierea, spre deosebire de iertare, înseamnă eliberarea unei persoane de consecințele morale și de pedeapsa pe care o merită...

În al doilea rând, iertarea nu înseamnă scuzarea... C. S.

Lewis scria:

Este o diferență enormă între iertare și scuzare. Iertarea spune: „Da, ai făcut acest lucru, dar îți accept scuzele, nu-ți voi aminti niciodată ce ai făcut și relația noastră va fi exact așa cum a fost înainte”. Pe de altă parte, scuzarea spune: „Îmi dau seama că nu te-ai putut abține sau că nu ai vrut să faci asta; de fapt, nu a fost vina ta”.

Dacă cineva nu a fost cu adevărat de vină, atunci nu este nimic de iertat. În acest sens, iertarea și scuzarea sunt aproape diametral opuse.

Dacă acest lucru este adevărat, nu trebuie să ne fie teamă că prin iertarea noastră am tolera în vreun fel răul făcut. Iertarea nu înseamnă „a înceta să mai blamăm”, ci mai degrabă „a renunța la resentimente”.⁴⁴

A înțelege iertarea - ce este și ce nu este eareprezintă un pas necesar pentru a deveni un tată care iartă.

Înfrânarea tentației de a reacționa în mod exagerat

Copiii pot uneori să ne întindă limitele la maximum, iar a-i ierta poate deveni un lucru foarte dificil, în special atunci când acțiunile lor par să aibă ca scop enervarea ta. Însă am descoperit că îmi fac și mie și lor un mare favor atunci când rezist tentației de a reacționa în mod exagerat.

De fiecare dată când sunt tentat să reacționez față de copiii mei cu un duh aspru și neiertător, încerc să-mi amintesc o conversație pe care a purtat-o un prieten de-al meu cu un soț și o soție. El încerca să-i ajute pe acei părinți să rezolve problema cu fiul lor răzvrătit, care încerca să răspundă încetul cu încetul la îndemnul lor.

La una din întâlniri, el i-a întrebat:

— Cum s-a descurcat fiul vostru săptămâna trecută?

Ei au răspuns imediat, menționând tot ce a fost mai rău în vinerea trecută. După ce prietenul meu i-a ascultat timp de cincisprezece minute în care i-au spus ce zi îngrozitoare au avut vineri cu fiul lor, i-a întrebat cum a fost joi. Bine. Dar miercuri? În regulă. Marți a fost o zi proastă? Nu. Dar luni, cum s-a comportat luni? De fapt, luni a fost chiar foarte bine.

În final, prietenul meu era pregătit să își demonstreze ideea. O zi proastă nu neagă patru zile de comportament bun. E adevărat că vineri a fost o zi proastă. Însă nu puteau ei să observe progresul pe care l-a făcut în celelalte zile și să nu le desconsidere din cauza unui pas înapoi în ziua de vineri? Ei au început să înțeleagă faptul că au reacționat în mod exagerat și că, per ansamblu, comportamentul fiului lor a înregistrat progrese față de trecut.

De vreme ce dragostea nu ține socoteala greșelilor, noi putem ierta și ne putem elibera de zilele rele, în timp ce ne concentrăm mai degrabă asupra succeselor copiilor noștri, decât asupra eșecurilor.

Ajutor de la alții

Soția mea, Dottie, mi-a fost un ajutor prețios în multe feluri, nu în ultimul rând în efortul meu de a deveni un tată iertător. I-am cerut lui Dottie să-mi spună când vede că mă port aspru cu copiii mei, să-mi spună când acționez fără iertare față de ei. Credeți-mă, a devenit foarte pricepută la a-mi spune lucruri de genul: „Josh, cred că-i datorezi scuze lui Katie” sau „Josh, nu crezi că ar trebui să-i spui ceva lui Heather?” Nu mi-a fost întotdeauna ușor să aud aceste cuvinte, dar ele au devenit indispensabile.

Țineți minte, de asemenea, că dacă le-ai permis copiilor tăi să te tragă la răspundere cu privire la modul în care te porți ca și tată, ei pot să-ți amintească, la rândul lor, intenția ta de a fi un tată iertător. Ei ar putea să-ți spună: „Tată, nu cred că m-ai iertat pentru că ți-am vopsit atunci mașina sport” sau „Tată, ești sigur că m-ai iertat pentru că ți-am folosit peruca pentru a marca

punctul de unsprezece metri?”

Amintirea propriului meu trecut

Maturizarea nu este un lucru ușor. Dacă am fi cinstiți/toți cei care suntem tați ar trebui să recunoaștem că în perioada noastră de creștere am făcut la fel de multe (dacă nu mai multe) prostii sau greșeli conștiente ca și copiii noștri. Și noi am avut zile proaste. Am fost prost dispuși. Am fost răutăcioși (câteodată de-a dreptul diabolici!). Au fost momente în care pur și simplu ne-am răzvrătit.

Niciodată nu ne-am oprit să ne gândim că Dumnezeu se va răzbuna în contul părinților noștri – dându-ne într-o zi propriii noștri copii, la fel de răutăcioși și de răzvrățiți ca și noi!

Iertarea este mult mai ușoară dacă ne amintim mereu de propriile noastre slăbiciuni și eșecuri – nu doar cele din copilăria noastră, ci și cele mai recente. Când fiul meu întârzie să vină acasă peste ora limită, de exemplu, mi-ar putea fi de folos să mă întreb dacă eu am întârziat cumva la vreo întâlnire în această săptămână (s-ar putea ca o pedeapsă să fie totuși necesară pentru scopuri didactice, însă amintirea trecutului meu ar putea să mă ajute să-mi dezvolt un duh de iertare). Dacă fiica mea primește o amendă pentru depășirea vitezei legale, faptul că-mi amintesc de ultima mea amendă în trafic ar putea să mă ajute să-i comunic mai bine iertarea mea.

Practicarea iertării

Vreau să fiu un tată care-și iartă copiii, indiferent de cât de „mari” ar fi greșelile lor. Însă vreau de asemenea să fiu un tată care-și iartă copiii și în „lucrurile” mici. De fapt, am învățat din experiența proprie că „practicarea” iertării în lucrurile mici, de fiecare zi, îl ajută foarte mult pe un tată să ierte în momentele de criză majoră.

Am descoperit că fiecare zi ne dă noi ocazii de a practica iertarea. De exemplu, dacă un copil vorbește în mod nerespectuos cu mine sau cu Dottie, îi vor corecta comportamentul, după care voi practica iertarea. Dacă copilul reacționează în mod pozitiv la corecție, de multe ori

îi zâmbesc și îi spun „Te-am iertat” (încerc să nu spun niciodată „O, e în regulă” sau „Nicio problemă”, pentru că doresc să mă concentrez pe comunicarea iertării, nu pe aprobarea acelui comportament).

Sau, pentru a folosi un alt exemplu, dacă un copil întârzie acasă, mă folosesc de acel incident relativ minor pentru a-mi șlefui „priceperea în actul iertării”. Fiind atent să nu reacționez în mod exagerat, voi atașa o pedeapsă potrivită pentru această greșală (cum ar fi „Cred că luna viitoare va trebui să vii acasă mai devreme cu o oră decât de obicei”) și apoi îi voi comunica iertarea mea.

Astfel de „mici” ocazii de a practica iertarea nu mă ajută doar pe mine să le comunic (cu ajutorul lui Dumnezeu) un duh iertător, ci mă mențin de asemenea „în formă” pentru momentele mai dificile, atunci când apar crizele și când este mai greu – și mai necesar – să iert.

„Testarea magneților”.

Dick Day, împreună cu care am scris cartea *How to Be a Hero to Your Kids*, a dat următorul sfat, care cred că se aplică discuției noastre din acest capitol:

Atunci când încep să mă simt tensionat față de copiii mei, găsesc că este cel mai bine să încerc să fac un pas înapoi și să-i văd așa cum îi vede Dumnezeu: ca pe niște persoane de o valoare infinită. Acest lucru mă ajută să-i pot accepta și să-i pot ierta, chiar și atunci când situația impune o disciplinare. Pot totuși să-i accept și să-i iert, chiar și atunci când iau atitudine față de comportamentul lor.

Eu numesc acest pas înapoi „testarea magneților”.

Când doi magneți sunt separați unul de altul și nu se mai află în același câmp magnetic, ei nu au nicio influență unul asupra celuilalt. Însă dacă pui doi magneți în același câmp magnetic, atunci se va întâmpla unul din două lucruri: se vor atrage unul pe altul sau se vor respinge reciproc.

Emoțiile noastre umane ne fac să ne asemănăm foarte mult cu magneții. Noi nu avem puteri

magnetice, dar avem emoții, la fel ca și copiii noștri. A trăi împreună ca și familie ne plasează pe noi și pe copiii noștri în același „câmp emoțional”, iar când se întâmplă aceasta, avem de-a face cu un rezultat similar cu ceea ce se întâmplă când alăturăm doi magneți. Se întâmplă una din două: ori ne alăturăm copilului nostru, ori reacționăm unul față de altul și ne respingem reciproc.

Ori de câte ori mă găsesc într-o situație tensionată cu copiii mei, îmi pun câteva întrebări dificile: „De ce este relația noastră sub stres? De ce reacționez în acest fel față de copilul meu? De ce reacționează copilul meu față de mine în acest fel?” Când lucrurile se tensionează (sau chiar mai rău) în familia ta, poți fi sigur de două lucruri - siguranța cuiva este amenințată și acceptarea copilului tău este și ea în pericol.⁴⁵

Desigur, ține cont de faptul că testarea magneților este responsabilitatea ta, nu a copiilor. Ca și adult, tu ar trebui să fii cel care este capabil să facă pasul înapoi - să se ridice deasupra situației - și să fie capabil să înțeleagă ce se întâmplă. Atunci, vei putea să controlezi orice mânie sau resentiment, și dacă este cazul, să-ți exprimi iertarea sau să o ceri, ceea ce ne conduce spre următorul punct.

Cererea personală de iertare

Am discutat odată cu fiica mea Katie, pe când avea șaisprezece ani, și i-am explicat că lucrez la această carte și că am nevoie de ajutorul ei. Apoi am întrebat-o: „Îți amintești de vreun moment când te-am jignit, te-am ofensat și nu am venit la tine să-mi cer iertare?”

Ea a rămas tăcută pentru vreo cinci sau șase minute, gândindu-se. Îmi puteam imagina cum se învârt roțile din mintea ei, în timp ce își verifica jurnalul mental cu toate momentele în care i-am adresat cuvinte nesăbuite, negândite și pline de cruzime sau în care am acționat în aceste feluri față de ea în toți acești șaisprezece ani. Îmi imaginam că deja începe să sorteze printre zeci de incidente, încercând să le aleagă pe cele mai potrivite

pentru a mă pune în lumina cea mai proastă posibilă. Într-un final, n-am mai putut suporta suspansul. Katie încă nu spusese nimic. Am încercat să curm acea liniște agonizantă spunând:

- Dragă, spune-mi primul lucru care-ți trece prin cap!
Ea a zâmbit.

- Ei bine, tată, a spus ea, acest lucru ar putea să-ți fie tie de folos, dar nu știu dacă va fi bun pentru cartea ta. M-a fulgerat un gând, și anume că îmi va spune un lucru atât de oribil, încât nu va putea fi tipărit. Apoi, ea a ridicat din umeri și mi-a spus:

- Nu-mi amintesc să se fi întâmplat așa ceva!

Ce ușurare! Și - (sunt sigur că ar adăuga soția mea) - ce surprinzător!

Bineînțeles, nu vreau să sugerez că am reușit să am un dosar impecabil ca și tată. Sunt sigur că au existat momente în care ar fi trebuit să-mi cer iertare de la Katie și nu am făcut-o. Însă Katie nu și-a putut aminti niciun astfel de moment și, ca să fiu cinstit, nici eu nu-mi amintesc. Dacă ar exista un astfel de moment, l-aș rezolva fără întârziere.

Se pare că abilitatea de a recunoaște greșelile și de a cere iertare este destul de rară printre părinții creștini. Un sondaj recent printre copiii bisericii (care a generat campania „Right from Wrong”) a arătat că 37% dintre copiii întrebați - mai mult decât unul din trei - au spus că rareori sau *chiar niciodată* și-au auzit părinții recunoscând că nu ar fi avut dreptate sau că ar fi greșit; se pare că și mai puțini își cer vreodată iertare de la copiii lor. Nu e de mirare că pruncii noștri își recunosc cu greutate greșelile! Nu e de mirare că pruncii noștri nu reușesc să se identifice cu părinții lor! Nu e de mirare că adolescenții noștri se luptă cu stima de sine - se pare că părinții lor sunt perfecți!

Cât de binecuvântat este copilul al cărui tată are răbdare cu păcatele lui și care nu întârzie să ierte, al cărui tată nu-și amintește mereu de greșelile din trecut. Un astfel de tată poate să întipărească mai ușor și mai din plin

înțelepciune, smerenie și maturitate în copiii săi. Un astfel de tată poate să dezvolte mai ușor și mai din plin respect față de sine și încredere în sine în copiii săi. Un astfel de tată poate să crească mai ușor și mai din plin copii care sunt la rândul lor iertători și răbdători cu cei din jurul lor. Un astfel de tată poate să reflecte mai ușor și mai din plin chipul Tatălui său ceresc și, făcând aceasta, să-i atragă și pe copiii săi la Tatăl model.

onoare în ierarhia bisericii, el totuși își iubea și își respecta tatăl, chiar dacă acesta părea a fi doar un om de rând din Yorkshire. Această manifestare a respectului nu a reflectat doar caracterul său, ci și caracterul tatălui său.

Un astfel de copil vreau să cresc și eu și un astfel de tată vreau să fiu și eu. Vreau să câștig respectul copiilor mei. Vreau ca ei să mă respecte. Vreau să-și respecte mama. Vreau să îi respecte pe cei mai în vârstă. Vreau să respecte autoritatea. Vreau să se respecte pe ei înșiși.

Un astfel de ideal nu este nerealist. Sunt convins că este posibil. Dar cred că motivul pentru care un astfel de respect este atât de rar azi este deoarece acești copii sunt în mare măsură produsul celor nouă calități ale unui tată despre care am discutat în această carte. Tații își câștigă respectul soțiilor și copiilor lor fiind modele de iubire, de acceptare, de puritate, de adevăr, de credincioșie, de prietenie, de iertare și așa mai departe. Fiecare din aceste calități demonstrează respectul unui tată și *demonstrează* că este demn de respect.

Respectul curge *spre* – și *dinspre* – un tată care este asemenea Tatălui ceresc.

Imaginea unui tată

Biblia abundă în îndemnuri de a respecta. Copiii sunt îndemnați să-și respecte părinții; Biblia ne poruncește să „ne cinstim mama și tatăl” (Exod 20: 12). Ni se cere să „cinstim pe bătrân” (Levitic 19: 32). Ni se spune să „fim supuși stăpânirilor celor mai înalte” (Romani 13: 1). Iar apostolul Pavel l-a îndemnat pe Timotei ca „prezbiterii (sau

bătrânii) cari cârmuiesc bine, să fie învredniciți de îndoită cinste" (1 Timotei 5: 17).

Biblia ne poruncește să arătăm respect față de cei din jur pentru că acest lucru este bun; există ceva respectabil în fiecare dintre noi, ceva care vine din natura lui Dumnezeu însuși. „Dumnezeu este Duh și în El este viața”, spune Biblia (Ioan 4: 24; Ioan 1: 4), iar această parte a naturii Sale este comună tuturor ființelor umane, pentru că „Domnul Dumnezeu... i-a suflat în nări suflare (ruach „duh) de viață, și omul s-a făcut astfel un suflet viu” (Geneza 2: 7). Oamenii sunt făcuți după chipul lui Dumnezeu (Geneza 1: 26 - 27); ei sunt dhuri nemuritoare, create cu demnitate și cu scop. Fiecare ființă umană, astfel, este demnă de respect, pentru că el sau ea reprezintă o reflecție a lui Dumnezeu, care dă viață și suflare tuturor oamenilor.

Pe lângă un respect fundamental pentru fiecare ființă umană, ni se poruncește să-i respectăm și să ne supunem celor aflați în autoritate peste noi, „căci nu este stăpânire care să nu vină de la Dumnezeu. Și stăpânirile cari sunt, au fost rânduite de Dumnezeu” (Romani 13: 1). Respectul acordat conducătorilor civili și liderilor bisericești este o recunoaștere a autorității lui Dumnezeu peste întreaga creație.

În mod surprinzător, Dumnezeu nu ne poruncește doar să-i respectăm pe alții, ci El însuși ne respectă. El ne-a creat „după chipul Său”. Din acest motiv, El ne tratează cu demnitate și cu mult mai mult respect decât merităm:

„Ce este omul, ca să te gândești la el? Și fiul omului, ca să-l bagi în seamă? L-ai făcut cu puțin mai prejos decât Dumnezeu, și l-ai încununat cu slavă și cu cinste.

Psalmul 8: 4 - 5

Dumnezeu este un Tată respectuos. De asemenea, El este un Tată care este vrednic de cel mai înalt respect. Un astfel de tată vreau să fiu. O, știu că nu sunt - și nici nu voi fi vreodată - vrednic de respect, așa cum este și El. Dumnezeu este sfânt și atotputernic, eu sunt păcătos și slab. Dar prin jertfa Fiului Său și prin lucrarea Duhului

Său cel Sfânt, eu pot să îi arăt chipul în lucrarea mea ca și tată pentru copiii mei. Aceasta va necesita o dependență de El, prin rugăciune și Cuvânt. Această lucrare va fi facilitată și prin atenția acordată următoarelor abilități:

Manifestarea respectului

Cum îi tratezi pe părinții *tăi*? Cum discuți despre alții în prezența tinerilor? Manifesti respect pentru soția ta? Pentru superiorii tăi? Pentru liderii din biserică? Pentru colegii de la serviciu? Pentru legile rutiere? Legile locale? Creația lui Dumnezeu?

Una din cheile pentru a deveni un tată care este vrednic de respect este să fii un tată care *arată* respect, la fel cum Dumnezeu Tatăl nu doar ne poruncește să respectăm pe alții, ci ne respectă și El. Exemplificarea atitudinilor și acțiunilor pline de respect pentru tinerii din viața ta le va arăta în mod concret cum trebuie manifestat respectul.

A arăta respect include și a ne trata proprii copii cu respect. Unii adulți consideră că respectul este o stradă cu sens unic; însă și copiii sunt creați după chipul lui Dumnezeu. Am văzut tați care și-au brutalizat copiii după ce au avut performanțe slabe pe terenul de sport. Am văzut tați care și-au dat ochii peste cap la o afirmație nevinovată a copilului lor. Am văzut tați care și-au insultat copiii sau care i-au înjurat. Am văzut tați care vorbeau cu fiul lor de șaptesprezece ani de parcă ar fi avut șase ani.

Calea spre respect pornește de la picioarele noastre, dragi tați. Începe cu a-i vedea pe copiii noștri prin ochii lui Dumnezeu și a-i trata în mod onorabil. Aceasta înseamnă să cerem părerea copiilor noștri și să le ascultăm răspunsurile, înseamnă să le spunem „te rog” și „mulțumesc” copiilor noștri, la fel cum am face cu oricine altcineva. Înseamnă să arătăm respect *tuturor* - chiar și copiilor noștri - și să-i tratăm ca pe niște copii ai lui Dumnezeu, pentru că ei sunt copii ai lui Dumnezeu.

Definirea respectului

Copiilor li se spune să se poarte respectuos, fără a înțelege ce este respectul. Părinții lor nu le-au definit

niciodată respectul.

Definirea respectului constă în a-i face pe copii să înțeleagă poruncile biblice de a respecta *toate* ființele umane, în mod special părinții, bătrânii și autoritățile guvernamentale și bisericești. De asemenea ar putea consta în explicarea bunelor maniere, cum ar fi adresarea persoanelor în vârstă cu apelativul „domnule” sau „doamnă”, deschiderea ușii pentru a da întâietate altcuiva – ca și modalități de comunicare a respectului față de alte persoane.

Îmi amintesc o ocazie în care am mers cu Sean la un centru comercial. Eram prinși într-o discuție când am ajuns în parcare centrului comercial și am parcat mașina cam în grabă.

Când am fost aproape ieșit din mașină, mi-am dat seama că parcasem la mijloc între două spații de parcare, în loc să fi parcat într-un singur spațiu. Pentru o secundă am fost tentat să las mașina unde o parcasem, pentru că eram destul de grăbiți. Dar apoi mi-am spus: *Nu, asta ar însemna că altcineva va trebui să meargă mai mult pe jos până la magazin, pentru că nu a găsit un loc de parcare – cefei de exemplu aș fi pentru fiul meu?*

I-am spus lui Sean să rămână în mașină. După ce am parcat din nou mașina, am prins ocazia de a-l învăța ceva pe Sean:

- Fiule, i-am spus eu, știi de ce parchez din nou?

- De ce, tată? a întrebat el.

- Ei bine, am spus eu, poți să observi că nu am parcat prea bine de prima dată. De fapt, am ocupat două locuri de parcare. Ar fi nepoliticos să las mașina parcată așa. Altcineva s-ar putea să nu găsească un alt loc de parcare și va trebui să meargă mult mai mult pe jos până la magazin.

Am folosit acea ocazie pentru a defini respectul pentru fiul meu și pentru a-l ajuta să înțeleagă cum arată un comportament respectuos.

Dezvoltarea respectului de sine

Un obicei sănătos de a-i respecta pe alții începe cu respectul de sine. Tânărului care nu se respectă pe sine îi

va fi foarte dificil să-și respecte mama și tatăl, profesorii, pastorii sau oricine altcineva. Tații pot să ajute la dezvoltarea respectului de sine în copii, comunicându-le următoarele:

Te respect pentru că ai fost creat după chipul lui Dumnezeu. Este adevărat că păcatul a desfigurat și a întunecat acest chip. Cu toate acestea, fiecare copil este vrednic de respect pentru că el sau ea reflectă chipul lui Dumnezeu.

Te respect pentru că ești un membru (sau un potențial membru) - împreună cu mine - în familia eternă a lui Dumnezeu. Creștinii sunt numiți de apostolul Pavel ca „lucrare a lui Dumnezeu” 46. Cuvântul folosit de apostolul Pavel pentru „lucrare” este *poiema*, un cuvânt care era folosit în mod special pentru a se referi la capodopere valoroase (de la care vine cuvântul englezesc „poem”). Cu alte cuvinte, copilul dumneavoastră este „poemul” lui Dumnezeu, capodopera Lui, opera Sa de artă prețioasă.

Te respect pentru că-mi îmbogățești viața. Conform Psalmului 127: 3, copiii sunt un dar special de la un Tată ceresc iubitor. A recunoaște că copiii noștri ne îmbogățesc viața nu este un adevăr abstract; ei, mai mult decât oricine, ne pot provoca să devenim omul cel mai bun care putem fi prin harul lui Dumnezeu. Copiii învață de la noi, dar ne și învață. Știți ce i-am spus lui Sean cu ocazia acelei călătorii la centrul comercial pe care am menționat-o mai devreme, când am parcat atât de rău? I-am spus ceva de genul: „Sean, ești cu adevărat special pentru mine. Vreau să știi că eu consider că este un mare privilegiu să-ți fiu tată. Sunt unul dintre cei mai norocoși oameni de pe pământ” (nici nu mă mir că nu a observat cât de prost am condus).

Te respect pentru unicitatea ta, pentru personalitatea ta, pentru talentele și darurile tale. Fiecare ființă umană - tânăr sau bătrân - are nevoie de un sentiment al apartenenței, un sentiment al valorii de sine, al competenței. Ascultați ce spune o tânără despre părinții ei.

Când am început să mă gândesc la ce anume au făcut [părinții mei] bine, faptul că ne-au apreciat ca și indivizi cu daruri diferite a ieșit în evidență în mintea mea.

Sora mea și cu mine ne-am descurcat bine din punct de vedere academic, ne plăcea mult să învățăm și să scriem eseuri. Celor doi frați ai noștri le plăcea scrisul, actoria, arta și poezia. Le plăcea să creeze. Toți am fost încurajați să învățăm, să ne dezvoltăm deprinderi bune de studiu, să ne descurcăm bine la școală. În același timp, ne simțeam cu adevărat liberi, pentru că părinții noștri refuzau să pronunțe judecăți de valoare asupra priceperii noastre. [Părinții mei] aveau o orientare înspre studiu, de exemplu, însă ei au acceptat darurile creative ale băieților cu la fel de multă laudă și încurajare ca și oricare altă realizare academică.’17

O astfel de atitudine, comunicată copiilor, poate contribui în mod semnificativ la un nivel sănătos al respectului de sine.

Respectul pentru soția ta

Câțiva ani în urmă, când fiica noastră cea mare, Kelly, avea unsprezece ani, ea și Dottie au trecut printr-o perioadă dificilă, în care se călcau pe nervi una pe cealaltă. Kelly începuse să o irite pe mama ei și să îi vorbească destul de nerespectuos.

După ce am observat ce se întâmplă de câteva ori, am decis că această situație nu mai poate continua. Am luat-o pe Kelly de umeri, am întors-o cu blândețe spre mine și i-am spus:

- Domnișoară, ai putea să-i vorbești mamei tale în felul acesta, dar nu îți voi permite niciodată să-i vorbești astfel soției mele! O iubesc pe această femeie și nu o voi proteja doar de cei din afara familiei, ci o voi proteja și de voi, copiii mei. Să nu mai vorbești niciodată în felul acesta cu soția mea!

Kelly a clipit din ochi, a mormăit ceva și a plecat. Însă rezultatele aceluia discurs au fost imediate. Data

următoare când a început să facă remarci la adresa lui Dottie, a tresărit, s-a uitat la mine și a zis:

- Ah, nu pot să-i vorbesc astfel soției tale, nu-i așa?
- Nu, Kelly, nu poți, i-am răspuns eu făcându-i din ochi.

Bineînțeles, copiii învață respectul acasă și a le permite să vorbească nerespectuos cu mama lor i-ar învăța exact opusul a ceea ce doresc să învețe.

Respectul dintre frați

Frații și surorile pot fi cei mai buni prieteni, pot fi dușmani înverșunați sau chiar ambele, în funcție de circumstanțe, vârste, momentele zilei sau de dispoziția lor. Frații și surorile pot fi surprinzător de iubitori unii cu alții și pot fi de o cruzime șocantă unii cu alții.

Diferențele și neînțelegerile pot fi inevitabile între frați și surori, însă lipsa de respect nu trebuie tolerată niciodată. Un tată înțelept nu va permite injuriile, insultele și remarcile nemiloase, explicându-le că acestea contrazic standardelor biblice ale lui Dumnezeu. Dr. James Dobson menționează limitele de respect pe care le aplică în familia sa:

1. Niciun copil nu are voie să îl batjocorească pe altul într-un mod distructiv. Punct!
2. Camera fiecărui copil (sau parte din cameră dacă ei împart aceeași cameră) reprezintă teritoriul lui privat.
3. Copilul mai mare nu are voie să-l necăjească pe cel mai mic.
4. Copilul mai mic nu are voie să-l hărțuiască pe cel mai mare.
5. Copiii nu sunt obligați să se joace împreună dacă preferă să fie singuri sau să petreacă timp cu prietenii lor.
6. Vom media orice conflict real cât mai repede posibil, fiind atenți să dăm dovadă de imparțialitate și corectitudine extremă.⁴⁸

Folosirea momentelor cu potențial didactic

Tații eficienți caută orice ocazie pentru a comunica înțelepciune și înțelegere, folosesc acele momente potrivite pentru a-și învăța copiii și se folosesc de fiecare

amănunt cu valoare didactică oferit de acestea.

Conversațiile tematice de la cină pot stimula gândirea și pot planta sămânța adevărului în copiii noștri. Aceasta presupune, desigur, ca întreaga familie să ia cina împreună în mod regulat. Dacă aceasta nu se întâmplă, de ce nu ați începe s-o faceți? Aceste momente – cu televizorul și combina muzicală închise – asigură ocazii minunate de a discuta despre respect. Dacă familia ta nu ia cina împreună în mod regulat, gândește-te să instituiești aceasta tradiție din nou.

Profită de o călătorie la mall sau de timpul petrecut cu un copil muncind la un proiect de-al său, pentru a discuta despre importanța respectului. Să nu-ți fie teamă să-ți întrebî copilul cum ai putea să-i arăți mai mult respect. Ai putea sugera o modalitate sau două prin care copilul tău să fie mai respectuos.

Încearcă să ieși cu fiecare copil la o „întâlnire”, după cum am menționat mai înainte în această carte, pentru a-l învăța pe el sau pe ea cum trebuie să-l trateze în mod respectuos pe un membru de sex opus – și cum să accepte gesturile respectuoase. Dacă observi că un copil nu este respectuos cu mama sa când ești într-un magazin, folosește acea ocazie pentru a porni o conversația cu adolescentul tău pe drumul de întoarcere. În loc să eviți seriale de televiziune cu copii obraznici cu părinții lor, urmărește aceste seriale împreună cu copiii, cu scopul de a-i întreba în timpul reclamelor dacă comportamentul nerespectuos face ca personajul să fie nostim sau atrăgător (și fii pregătit pentru răspunsuri oneste!).

Vreau să fiu un tată care se aseamănă cu Tatăl meu ceresc, pentru că știu că un tată care arată respect, va fi respectat. Și mai știu că un astfel de tată este mai predispus să crească copii care respectă autoritatea, care se respectă pe ei înșiși, care își respectă frații, surorile și prietenii. Știu că un astfel de tată este mai predispus să crească fete care vor spune într-o zi: „Vreau să mă mărit cu cineva care se aseamănă cu tatăl meu, un om pe care să-l admir și să-l respect”. Știu că un astfel de tată este

mai predispus să crească fii care vor spune într-o zi: „Vreau să fiu ca tine, tată”. Știu că un astfel de tată este mai predispus să crească niște copii care să câștige respectul prietenilor, al familiei, al colegilor, al angajatorilor și – într-o zi – al propriilor lor copii. Un astfel de tată îmi doresc să fiu. Și, cu ajutorul lui Dumnezeu, voi fi un astfel de tată.

Pentru meditație, discuție și acțiune

1. Stabilește prioritățile cu privire la secțiunile acestui capitol, în funcție de strategia pe care o consideri a fi cea mai urgentă și mai importantă în familia ta în acest moment (marchează-le de la 1 la 6, 1 fiind domeniul care necesită cea mai mare atenție):

Manifestarea respectului

Definirea respectului

Dezvoltarea respectului de sine

Respectul pentru soția ta

Respectul între frați și surori

Folosirea momentelor cu valoare didactică

S

amuel, profetul lui Dumnezeu, a făcut ce I s-a spus să facă. A vizitat familia lui Isai, un păstor din Betleem și i-a studiat fiii, ca un general care-și trece trupele în revistă. L-a văzut mai întâi pe Eliab și s-a gândit: *Acesta trebuie să fie! Uite-te la el. E un bărbat adevărat. Are tot ce-i trebuie – e puternic, e mare, e inteligent și arată bine.*

Însă Dumnezeu a zis: „Nu. Nu la El m-am gândit”.

Privirea lui Samuel s-a oprit atunci asupra lui Abinadab, iar profetul a crezut că înțelege ce vrea Dumnezeu. *Nu-i la fel de mare ca Eliab, dar e un candidat pe cinste, asta-i sigur. Pot să mi-l imaginez conducând trupele în luptă fără nicio urmă de frică pe fața lui.*

Însă Dumnezeu a zis: „Treci mai departe, Samuel, n-avem toată ziua la dispoziție”.

Așa că Samuel s-a uitat la al treilea fiu al lui Isai, Șama. Însă Samuel a simțit răspunsul lui Dumnezeu înainte să-l audă: „Nu, nici acesta!”

Samuel i-a trecut în revistă pe toți cei șapte fii pe care Isai i-a prezentat cu mândrie în fața profetului Domnului, iar

Dumnezeu a spus nu la fiecare. Samuel a început să se întrebe: *Doamne, ne-am încurcat cumva noi firele de comunicare? Ai vrut să spui Isai din Betleem, nu-i așa?*

Într-un final, Samuel l-a întrebat pe Isai:

- Aceștia sunt toți fiii tăi?

Isai a răspuns printr-o ridicare din umeri și a făcut un semn cu mâna.

- Mai este cel mai mic, însă paște oile.

- Trimite după el, a spus Samuel cu o autoritate pe care numai un profet al lui Dumnezeu și-o putea asuma.

Așa că Isai a trimis după fiul lui cel mai mic, David.

Când Samuel l-a văzut pe băiat apropiindu-se a avut senzația că un curent electric îi trece prin tot corpul și L-a simțit mai degrabă decât L-a auzit pe Domnul spunând:

- Scoală-te și unge-l; el este alesul. În acea zi, Samuel l-a uns pe David ca succesor la tronul regal al Israelului.

Noul rege nu era a fost alegere evidentă. Frații lui mai mari erau războinici dovediți, conducători încercați. Fiecare dintre ei era mai mare, mai puternic și mai învățat decât cel pe care Dumnezeu l-a ales să fie rege. Însă calificarea lui David fusese anunțată mult mai devreme, înainte ca regele Saul să îi învingă pe filistenii și pe amaleciții, înainte ca acesta să-l fi mâniat pe profetul Domnului, înainte de neascultarea de Dumnezeu la Gilgal. Samuel i-a spus regelui că „Domnul și-a ales un om după inima Lui și Domnul l-a rânduit să fie căpetenia poporului Său” (1 Samuel 13: 14).

David nu a devenit rege pentru că a fost înalt, pentru știința lui militară sau pentru că a fost inteligent. El a devenit rege pentru că a fost un om după inima lui Dumnezeu. A fost calificat să conducă poporul Israel din cauza relației lui cu Dumnezeu, din cauză că era apropiat

de Dumnezeu.

Un om după inima lui Dumnezeu. Un astfel de om vreau să fiu și eu. Un astfel de *tată* vreau să fiu și eu. Vreau să fiu un tată după inima lui Dumnezeu. Vreau să am o inimă asemănătoare cu a Tatălui ceresc, să fiu un model pentru copiii mei. Să fiu un model în ce privește dragostea și acceptarea necondiționată a Tatălui. Vreau să-i reflectez sfințenia și puritatea. Vreau să fiu un tată cinstit și vrednic de încredere. Vreau să fiu un adăpost și un refugiu pentru copiii mei, la fel cum este Tatăl pentru copiii Săi. Vreau să fiu un prieten pentru copiii mei, așa cum este El. Vreau să-mi disciplinez copiii după voia lui Dumnezeu. Vreau să-mi iert copiii la fel ca El. Vreau să câștig respectul copiilor mei și vreau ca ei să-și câștige respectul celorlalți.

A fi tată este o slujbă dificilă și complexă pentru orice generație, însă Jerry Adler sugerează în *Newsweek* că „pe parcursul unei singure generații a fi tată (sau mamă) a devenit de două ori mai greu”. El citează pretențiile și așteptările tot mai mari pe care societatea (și tații înșiși) le pun pe umerii taților în zilele noastre.

Cu siguranță, a fi un tată în secolul al XXI-lea este o provocare care face apel la toate resursele unui bărbat și care îi întinde imaginația la limită. Însă dacă ai hotărât să fii un tată după inima lui Dumnezeu, nu ești limitat de propriile tale resurse sau de propria ta imaginație. De fapt, nu ești limitat deloc, pentru că Dumnezeu este resursa ta și El este gata oricând „să îngrijească de toate trebuințele voastre, după bogăția Sa, în slavă, în Iisus Cristos” 50. Iar El o face din ce în ce mai mult, pe măsură ce te confrunți cu slujba pe care o ai ca tată, cu un optimism cu adevărat biblic.

Atitudinea corectă

Cuvântul lui Dumnezeu ne învață că ceea ce gândește un om în inima lui, aceea și este. Atitudinea ta mentală te determină fie să mergi înainte cu optimism, ca un vapor puternic care despică valurile oceanului, fie să eziți, privind orice problemă ca pe un dușman care

încearcă să-ți torpileze vasul. O atitudine mentală pozitivă este crucială pentru a te putea descurca în circumstanțele unice și limitările personale care-ți stau în cale atunci când îți îndeplinești rolul de tată.

Dacă nu ai făcut aceasta încă, ia acum decizia de a înfrunta rolul de tată cu un optimism cu adevărat biblic. Apostolul Pavel a spus: „Pot totul în Cristos, care mă întărește” (Filipeni 4: 13). „Totul” include și a fi un tată eficient, după voia lui Dumnezeu, în situații solicitante.

Biblia spune că Tatăl nostru iubitor supraveghează fiecare aspect al vieții noastre. El ne cunoaște circumstanțele și vrea să folosească acele situații pentru a ne întări și a ne stimula, ca să ajungem la statura deplină de bărbați ai lui Dumnezeu. Așa că, indiferent de obstacole, limitări sau dificultăți, privește-le ca pe niște ocazii de a crește. Sunt convins că rolul de tată este unul din principalele moduri folosite de Domnul pentru a-i aduce pe bărbați la maturitate. Iată un motiv suficient pentru a fi optimist.

De multe ori, atitudinea noastră mentală nu este pe atât de pozitivă pe cât ar putea fi, pentru că ne gândim la rolul de părinte în termenii responsabilității *mele*, a priceperii *mele*, a cunoașterii *mele*. Noi pierdem din vedere angajamentul lui Dumnezeu de a participa în fiecare aspect al vieții noastre. Dar dacă ne gândim în termenii căutării înțelepciunii *Sale*, puterii *Sale*, iubirii *Sale*, răbdării *Sale*, compasiunii *Sale*, perspectiva noastră se schimbă. Doar Duhul Lui poate crea calitățile și priceperea de care avem nevoie pentru a deveni tați după inima Lui. Partea noastră este să umblăm cu El prin experiența de a fi tată, invitând și anticipând zilnic participarea Sa activă și plină de credincioșie.

Să rezumăm aceste gânduri în patru afirmații:

1. Atitudinea mea mentală pozitivă îmbunătățește mult eficiența mea ca și tată.
2. Calitatea de tată este o ocazie pentru o creștere semnificativă în propria mea viață.
3. Provocările rolului de tată mă fac să descopăr

vastitatea și realitatea naturii și a resurselor lui Dumnezeu pentru propria mea viață.

4. Este posibil să fii un tată după inima Tatălui!

Înfruntarea problemelor speciale

Rolul de tată poate fi o muncă incredibil de grea. Poate fi chiar dureroasă. Însă dificultatea și durerea chemării de a fi tată nu este ceva de temut. Indiferent de provocările specifice cu care s-ar putea să te confrunți, indiferent de modul în care ți-ai trăit copilăria, indiferent de slăbiciunile pe care le ai, poți trăi puterea lui Dumnezeu de a-l reflecta chipul – chipul Tatălui – în și prin tine.

Mulți tați se confruntă cu situații care sunt atât de intense și de solicitante, încât merită să le discutăm aici. S-ar putea să te afli într-o situație dificilă din cauza alegerilor pe care le-ai făcut; s-ar putea să te simți copleșit de circumstanțele aflate în afara controlului tău. În orice caz, pentru a fi un tată eficient, va trebui să abordezi problema cu onestitate și să faci schimbările necesare.

Tatăl epuizat în generația bunicilor noștri, bărbații munceau fizic. Astăzi, munca unui bărbat este mai probabil să fie solicitantă din punct de vedere mental și emoțional. El se confruntă cu termene limită, cu presiunea de a împlini norma săptămânală sau lunară și cu stresul asociat cu o lume electronică și care trăiește în pas alert. Dacă ești ca și alți tați, probabil vii acasă după o zi de muncă, epuizat din punct de vedere mental și emoțional, gândindu-te încă la ce s-a întâmplat în ziua respectivă și la ce se va întâmpla mâine. Iar mulți dintre noi lucrează peste patruzeci de ore pe săptămână. În multe cazuri, ne rămân puține rezerve pentru a mai fi și părinți.

Pe lângă slujbele noastre, majoritatea dintre noi avem și alte interese care intră în competiție cu familiile noastre pentru a ne ocupa timpul. Sportul, hobby-urile, întreținerea casei, activitățile bisericești, implicarea în comunitate și o mulțime de alte activități care se grăbesc să ne răpească atenția.

Dacă ești un tată supraaglomerat, ai o problemă de două ori mai mare. În primul rând, trebuie să-ți *reevaluezi*

personalitatea și prioritățile. Poate te simți mai semnificativ sau chiar mai în siguranță dacă ești ocupat. Ești supraaglomerat *pentru că vrei să fii așa?* Nu ai reușit să stabilești prioritățile pentru a determina (dintr-o perspectivă creștină) ce este cel mai important în viața ta? S-ar putea să nu-ți placă să abordezi aceste întrebări. Ele s-ar putea chiar să fie o amenințare pentru tine. Însă este important să înțelegi că ignorarea acestor întrebări s-ar putea să provoace daune ireparabile în relațiile pe care le ai cu copiii tăi.

Prioritățile unui bărbat sunt supuse unui test serios când i se oferă o avansare avantajoasă la slujba lui, avansare care intră în conflict cu nevoile membrilor familiei sale. Ray a fost un astfel de bărbat. La o întâlnire de bărbați, el a povestit următorul incident:

„Vicepreședintele companiei m-a chemat în biroul lui și mi-a spus că urmează să fiu promovat într-o funcție nouă. Aceasta însemna că familia noastră trebuie să se mute în alt oraș și că eu voi avea responsabilități suplimentare. Inițial m-am bucurat foarte mult pentru că nu puteam rezista tentației unei noi provocări.

La fel ca la fiecare decizie importantă din viața mea, am început să caut călăuzirea lui Dumnezeu. Când am adus înaintea Lui această ocazie, El m-a ajutat să-mi dau seama că ea nu ar fi fost sănătoasă pentru familia mea. Relația mea cu fiii mei este atât de împlinitoare, încât am știut că nu o pot pune pe locul doi.

A fost greu să refuz promovarea, știind că s-ar putea să nu mai existe o altă șansă. Însă în inima mea am știut că am luat decizia corectă”.

Iată un bărbat după inima lui Dumnezeu! Decizia lui Ray a reflectat priorități după voia lui Dumnezeu și el încă mai culege roadele.

A doua provocare pentru un tată ocupat este să *muncească inteligent*. De exemplu, Neil este un comis voiajor care călătorește în statul lui. De mult ori trebuie să lipsească de acasă de luni până vineri. Când Neil are o astfel de săptămână, el se asigură că sâmbăta este ziua

familiei. Copiii lui abia așteaptă acea zi pentru că știu că atunci vor avea parte de toată atenția tatălui lor.

Tatăl inteligent care este ocupat caută modalități prin care să folosească la maxim timpul limitat pe care-l are la dispoziție. O plimbare de douăzeci de minute cu fiica ta poate să conteze foarte mult dacă îi dai toată atenția în acele momente. Douăzeci de minute de baschet în curte, unu la unu cu fiul tău înainte de cină pot să fie la fel de bune pentru relația voastră, ca și pentru inima și talia ta. A lua cina în familie în mod regulat – cu televizorul și telefonul oprite – poate fi un refugiu de conversație caldă și plină de bucurie pentru fiecare membru al familiei.

S-ar putea să fie nevoie de un efort în plus, de schimbarea unor priorități, însă un tată ocupat poate să fie totuși un tată după inima lui Dumnezeu.

Tatăl divorțat

Poate că rolul tău de tată a fost afectat de un divorț. Divorțul slăbește – și câteodată chiar distruge – relația dintre tată și copil, în majoritatea cazurilor, copiii continuă să trăiască cu mama lor. Dacă o mamă divorțată este plină de amărăciune și de ostilitate față de tatăl copiilor, relația acelui tată cu copiii lui poate fi chiar și mai tensionată. Mulți tați găsesc că este greu să mențină o relație semnificativă cu copiii lor din cauza frecvenței scăzute a contactelor.

Un avertisment esențial pentru tații și mamele divorțate: să nu-i puneți niciodată pe copii în mijlocul problemelor voastre. Dacă un părinte își exprimă resentimente față de celălalt părinte, copilul va face probabil același lucru.

Prietenul meu Dick Day, un consilier în probleme de familie, căsătorie și copii, mi-a spus odată că o femeie divorțată a venit la el pentru a discuta despre fiica ei de treisprezece ani. Tatăl părăsise familia pe când mama era însărcinată cu această fetiță, iar acum adolescența era plină de amărăciune față de tatăl ei. Dick a întrebat-o pe mamă cât timp a petrecut fiica ei cu tatăl în cei treisprezece ani. Ea a estimat aproximativ două luni. Dick

a confruntat-o imediat pe mamă:

- Sentimentele pe care le are fiica dumneavoastră față de tatăl ei nu ar fi putut să apară în urma celor două luni petrecute împreună cu el. Bănuiesc că aceste sentimente față de tatăl ei au venit de la dumneavoastră, nu din experiența ei.

Femeia s-a dus acasă pentru a se gândi la acest lucru, întorcându-se apoi săptămâna următoare.

- Aveți dreptate, i-a spus ea lui Dick. Eu i-am băgat în cap fiicei mele propriile mele resentimente și asta i-a făcut rău. Trebuie să fiu mai pozitivă cu privire la tatăl ei.

Cunosc mulți tați divorțați care au acceptat provocarea, au trecut peste momentele dificile și au continuat să aibă o influență pozitivă asupra copiilor lor. Acești tați gândesc și acționează pe baza înțelepciunii și înțelegerii lui Dumnezeu.

Tații divorțați inteligenți planifică lucrurile în mod creativ și cu sensibilitate. Rex este un astfel de bărbat. El are două fice; una avea unsprezece și cealaltă treisprezece ani atunci când a avut loc divorțul. Deși Rex a trebuit să treacă prin propria sa durere emoțională, el și-a exprimat în mod consecvent dragostea și angajamentul față de fete - nimic spectaculos - doar iubire și grijă de tată. Atunci când fetele erau cu el sâmbăta, el petrecea timp cu ele, lucrând și făcând diferite activități plăcute împreună. În timp, fosta lui soție și-a dat seama că nu poate să se îngrijească de copii, așa că fetele s-au dus să locuiască cu Rex, care între timp se recăsătorise. Astăzi, cele două fete au o viață mai stabilă, din cauza unui tată care nu a vrut să renunțe atunci când drumul a fost mai dificil.

Tații divorțați pot să-și crească mai bine copiii dacă trăiesc la rândul lor vieți sănătoase și împlinitoare. Atunci când în viața unui bărbat există deșertăciune, plictiseală și resentimente, ele vor ieși cel mai probabil la suprafață și îi vor infecta pe cei din jur. Un bărbat care are provocări personale, care menține prietenii apropiate prin intermediul grupurilor de sprijin și care-și concentrează

energia asupra împlinirii nevoilor celor din jurul lui va fi un model mult mai pozitiv pentru copiii lui.

Tatăl vitreg în ultimii ani, numărul părinților recăsătoriți și a familiilor „amestecate” a crescut foarte mult. Peste 40 la sută din căsătoriile din Statele Unite implică recăsătorirea unuia sau a ambilor parteneri. Unul din trei americani – șaiszeci de milioane de adulți și douăzeci de milioane de copii⁵¹ – este părinte vitreg, copil vitreg, frate vitreg sau soră vitregă. Unul din cinci copii sub vârsta de optsprezece ani este un copil vitreg.⁵² Până în anul 2000, familiile vitrege (care au doar un singur partener cu copii) și familiile complexe (în care ambii parteneri au copii) vor deveni curând tipul de familie majoritar.⁵³

A fi tată este suficient de greu; a fi tată vitreg poate să fie și mai greu. Copilul tău vitreg ar putea avea resentimente pentru că simte că-i încâlci teritoriul personal – mama lui. El te percepe ca pe cineva care pretinde atenția și afecțiunea mamei sale. De asemenea, el îți va respinge eforturile de a-i oferi călăuzire în viață. S-ar putea să se întrebe cât de legitimă este autoritatea ta asupra lui, dat fiind faptul că nu ești tatăl lui adevărat. Și, chiar dacă te place, el trece printr-o criză de loialitate; să te accepte și să fie prietenos cu tine s-ar putea să-i pară o trădare a tatălui său natural.

Stabilirea unei relații bune și roditoare ca tată vitreg nu este un proces care se termină peste noapte. Am observat, însă, că tatăl vitreg care este dispus să facă încă un pas în plus, ar putea avea bucuria de a-l sluji pe copilul respectiv într-un mod semnificativ. Am văzut și relații tată – copil vitreg care au fost puternice, calde și durabile. Aș dori să îți dau câteva sfaturi generale pentru a te ajuta în rolul tău de tată vitreg.

Ține minte că formarea relației cere timp. Copiii au nevoie de timp pentru a-și pune în ordine sentimentele și pentru a se deschide pentru o relație cu tine. Dacă te miști prea repede într-o astfel de relație sau dacă încerci să impui o autoritate puternică asupra copilului, el probabil

se va retrage. Dă-i copilului timp ca să te cunoască, să stabilească o relație de încredere, să treacă peste sentimentele lui tulburi.

În multe familii amestecate se derulează următoarea secvență:

1. Acceptarea inițială a copilului: „Îmi place de el. Căsătorește-te cu el”. Copiii femeii ar putea să simtă că orice o face pe mama fericită este în regulă și pentru ei.
2. Sfârșitul lunii de miere pentru copil: „Nu-mi place de tine! Tu nu ești tatăl meu! *Nu voi face* ce-mi ceri să fac!” Este important să nu descurajezi sau să nu fii copleșit în acest stadiu. Ține minte că acel copil ar putea avea o mulțime de emoții care încă îl tulbură. S-ar putea să fi obiectul mâniei lui față de tatăl său natural. Sau s-ar putea să te testeze pentru a vedea dacă îți *pasă* cu adevărat de el. Compasiunea ta permanentă, răbdarea și deschiderea pot câștiga bătălia într-un final.
3. Acceptarea din partea copilului pe baza unei temelii testate și sigure. Copilul știe că îți *pasă* cu adevărat de el ca persoană, indiferent de cine este și de al cui copil este.

Al treilea și ultimul stadiu de mai sus ar putea să dureze săptămâni sau chiar luni de zile. În cazuri extreme, ar putea chiar să dureze ani de zile. Însă roadele slujbei unui tată îl așteaptă pe un tată *vitreg* după inima lui Dumnezeu, la fel de mult ca pe un tată natural.

Tatăl deficient

Cu toții facem parte din acest grup, deși nu ne este comod să recunoaștem aceasta. Fiecare din noi ne începem rolul de tată având deficiențe de un fel sau altul. Dumnezeu poate învinge – și chiar folosi – imperfecțiunile noastre, nepriceperea noastră și limitele noastre pentru a ne transforma în tați după inima Tatălui.

Unii bărbați au *limitări legate de personalitate* care le reduce gradul de eficiență în îndeplinirea rolului de tată. De exemplu Al a avut de când se știe o mânie adânc

înrădăcinată care-i afectează comunicarea verbală și non-verbală. Karl se simte învins pentru că nu poate să spună niciodată nu altora și îi pune pe aceștia înaintea familiei sale. El suferă din cauza vinovăției care-i apasă sufletul. Paul a crescut fiind blegul cartierului și întotdeauna s-a simțit rușinat că nu are mai mult curaj.

Alți bărbați au *limitări legate de abilitățile lor*. Ei pur și simplu nu știu cum să fie tați competenți. Mark este un contabil remarcabil care și-a câștigat respectul colegilor săi, dar dacă-i vorbești despre copiii săi, face o față lungă. „Cred că o dau în bară și nu știu ce să fac”, suspină el.

O plângere frecventă pe care am auzit-o pe parcursul mai multor seminarii pentru părinți pe care le-am condus în decursul anilor este: „Îmi doresc să fi învățat aceste lucruri când copiii noștri erau mai mici. Am greșit în atâtea privințe”.

Unul din motivele pentru care bărbaților le lipsesc abilitățile de tată este că aceștia nu au avut un model pozitiv pe care să-l urmeze. Mulți bărbați au crescut în familii fără tată. Alții au crescut în familii în care tatăl era în mare parte absent din cauza slujbei sale, a intereselor din afara familiei sau a neglijenței. Iar societatea noastră impersonală reduce mult ocaziile în care copiii ar putea să-și găsească modele în afara familiei. Multor tați nu li s-a arătat niciodată ce înseamnă să fii un tată bun. Rugăciunea mea este ca această carte să ajute la umplerea acestui gol.

Limitările sunt ocazii de creștere

Să fim cinstiți: Cu toții avem limitări personale. Viața creștină este o viață de creștere. Chemarea lui Dumnezeu pentru fiecare din noi este să fim eliberați de păcatele și obiceiurile care ne subjugă și ne răpesc bucuria și rodirea. Dacă suntem cinstiți cu noi înșine, trebuie să recunoaștem că slăbiciunile și eșecurile în îndeplinirea rolului de tată ne îndeamnă să ne rezolvăm problemele de maturizare personală. Noi putem să le negăm sau să le privim ca pe invitații de a deveni bărbați, soți și tați după voia lui Dumnezeu.

Cred că viața este un dar special de la Tatăl nostru

iubitor. Răscumpărarea lui Dumnezeu, oferită prin Iisus Cristos, este semnalul Său clar conform căruia El dorește să realizeze o transformare puternică în noi. Resursele Sale ne stau la dispoziție. El nu dorește altceva decât să-l răspundem pe măsură ce ne cheamă alături de El, acolo unde ne poate iubi, instrui, îmbogăți, elibera și binecuvânta. Chemarea de a fi părinți reprezintă un cadru practic în care El poate duce acestea la îndeplinire.

Cu toții ne aflăm în niște circumstanțe unice,acompaniate de puncte tari și slabe. Lasă ca rolul de tată să reprezinte acea situație de viață în care te angajezi să devii omul lui Dumnezeu, ceea ce te-a chemat Domnul să fii. Nu doar că viața ta va deveni

Pentru meditație, discuție și acțiune

1. Evaluează-ți atitudinea generală față de provocările de a fi un tată pentru copiii tăi. Este ea pozitivă, negativă sau undeva la mijloc? Explică-ți răspunsul.
2. Cum ți-ar evalua soția ta atitudinea față de calitatea de tată pentru copiii tăi? Explică-ți răspunsul.
3. Scrie și memorează continuarea acestei afirmații: „A fi un tată iubitor și implicat pentru copiii mei este o experiență pozitivă pentru mine deoarece...”

*4. Care două concepte au fost deosebite pentru tine în acest capitol? Explică de ce ți-au atras atenția și ce acțiuni poți întreprinde pentru a le integra în propria ta viață.

*5. Găsește un loc liniștit și investește zece până la douăzeci de minute pentru a completa următoarea afirmație: „Ca rezultat al citirii, meditării și discutării acestei cărți, intenționez să...” Fii cât mai specific și mai conștiincios. Apoi, discută despre ce ai scris cu întregul grup. După ce ai discutat, petreceți timp împreună în rugăciune, rugându-L pe Dumnezeu să vă ajute la implementarea acțiunilor pe care vi le-ați propus. Dacă nu faci parte dintr-un grup, împărtășește ceea ce ai scris cu soția ta sau cu un prieten de încredere.

6. Care dintre cele zece calități ale unui tată, discutate în această carte, este cea mai puternică în viața

ta? Care dintre acestea are nevoie de mai multă cultivare?
Roagă-te ca Dumnezeu să-ți dea putere pentru a crește în
fiecare dintre aceste calități.

Anexa A

Activități distractive

9

pe care tații le pot face împreună cu copiii lor

Planificați o „întâlnire cu tata” o dată la trei luni cu
fiecare dintre copii.

Organizați un maraton de jocuri în familie într-o
duminică după amiaza.

Faceți o plimbare prin cartier la Crăciun, pentru a
admira luminile.

Faceți împreună o reparație simplă în casă sau la
mașină.

Pregătiți o masă specială pentru mama.

Pune-i pe copii să facă meniuri și fiecare să servească
drept chelner și chelneriță. (Și faceți curat la sfârșit!)

Luați micul dejun împreună. Dă-i voie copilului să
comande pentru tine.

Construiți ceva împreună, însă lasă-l pe copilul tău să
realizeze mare parte din munca implicată.

Faceți o plimbare în natură.

Mergeți undeva cu corturile pentru o noapte sau
chiar pentru un weekend.

Coaceți o tavă serioasă de prăjituri cu ciocolată
pentru a le dăru prietenilor copiilor tăi.

Luați niște camere foto ieftine și mult film. Faceți
multe fotografii în plimbări, la grădina zoologică, în jurul
casei, etc. Selectați fotografiile și lucrați împreună la un
album.

Selectați versete biblice cheie și memorați-le
împreună, discutând ce înseamnă fiecare verset pentru voi.
Răsplătiți-vă unii pe alții cu iaurturi cu fructe de fiecare
dată când puteți cita zece versete noi fără nicio greșeală.

Organizați un campionat de ping-pong sau de
badminton în curtea voastră.

Jucați un joc video împreună.

Lucrați împreună la computer.

Participă la activitățile atletice și speciale ale copilului tău – încurajează-l și laudă-l (dar încearcă să nu fii prea stresant).

Spune-i „vreau să mă rog pentru tine în această săptămână. Ce te frământă – pentru ce ai vrea să mă rog pentru tine?”

Gândiți și plantați o grădină de flori împreună.

Pregătiți un coș de fructe proaspete, articole de patiserie, biscuiți de calitate și conserve și lăsați-l la ușa unei familii nevoiașe.

Pune-i întrebarea: care a fost cel mai bun lucru care ți s-a întâmplat astăzi?

Cere copiilor tăi să se roage pentru tine.

Faceți un CD surpriză cu momente speciale din viața mamei sau a bunicilor.

Spune-le copiilor tăi de ce le iubești mama. Cere-le să spună de ce o iubesc și ei. Apoi scrie-le pe o foaie mare de hârtie și cere-le copiilor s-o decoreze cu creioane colorate, transformând-o într-o felicitare pentru mama.

Alăturați-vă unei alte familii pentru a organiza o seară de teatru și talent la care să participe toți. Închiriază o cameră video pentru a înregistra acest eveniment pentru posteritate.

La cină, pune-l pe fiecare să spună care a fost cel mai jenant moment din viața lui.

Pe niște cartonase, lipește câte o colecție de cupoane făcute de tine pentru fiecare copil. Fiecare cupon le dă dreptul de a avea o întâlnire individuală cu tatăl lor pentru înghețată, un joc de fotbal, popice sau mers pe role, un joc la alegerea lor, pizza etc. Sugerez o regulă: limitează cupoanele la unul pe lună pentru fiecare copil.

Citiți o carte din Biblie împreună, discutând-o pe parcurs.

Vizitați împreună un muzeu.

Cumpărați-i mamei parfumul ei preferat.

Găsește o livadă de meri sau de cireși și organizează o zi de cules fructe cu copiii tăi.

Mergeți la cumpărături de haine pentru tine și pentru copii.

Informează-te cu privire la concerte sau piese în aer liber. Planifică-ți un picnic în seara respectivă.

Faceți o călătorie la bibliotecă. Ia-i fiecărui copil o legitimație de bibliotecă și ajută-l să descopere lumea cărților bune.

Închiriați sau cumpărați o casetă video cu exerciții de aerobice și antrenați-vă împreună.

Mergeți la piese de teatru și concerte organizate de colegiile și universitățile locale.

Mergeți cu bicicletele cu întreaga familie.

Înălțați un zmeu împreună.

Mergeți la un șantier și priviți cum se construiește o casă sau un drum.

Dacă copiii tăi au bunici în viață, organizează o zi de apreciere a bunicilor cu felicitări personalizate și bunătăți făcute de tine și de copiii tăi. Faceți același lucru pentru mama, apoi pentru un vecin sau un prieten, apoi pentru pastor sau pentru liderul de tineret.

Faceți un puzzle împreună.

După o cină în familie, ia scaunele din jurul mesei și jucați jocul concentrării – acel vechi joc de salon, în care fiecare jucător are un număr, apoi lovesc cu palmele pe genunchi de două ori, bat din palme de două ori și se strigă numărul propriu și numărul altcuiva în timp ce se pocnește din degete. Apoi fiecare se angajează să facă curățenie în bucătărie, iar câștigătorul își alege slujba.

Așază-te pe podea și uită-te împreună cu cel mai mic copil la programul lui preferat de televiziune.

Împreună cu copiii tăi, culege flori din grădină și fă un buchet pentru mama sau pentru altă persoană specială.

Culege flori și fă un buchet pentru fiica ta.

Construiește un raft sau o săpunieră împreună cu fiul tău.

Organizează o noapte la lumina lumânărilor. Stingeti toate luminile, aprindeți lumânări, faceți un foc, pregătiți pop-corn și stați în jurul focului, spunând poveștile

preferate.

Rugați-vă împreună pentru acele persoane speciale din viețile voastre.

Sună din timp și faceți un tur al stației locale de pompieri.

Faceți baloane de săpun în curte.

De Crăciun, de Paște, de Ziua Națională, etc., organizează o piesă de teatru pentru a dramatiza semnificația acelei sărbători.

Când copiii tăi ajung la vârsta de doisprezece ani, dăruiește-le un borcan în care puneți 52 de cupoane de „tratamente speciale”. Copilul tău poate să extragă câte un cupon pe săptămână. Include tratamente simple precum și elaborate (de exemplu, „Poți să te culci cu o oră mai târziu într-o seară din această săptămână”, „Invită un prieten să petreceți noaptea împreună”, „Ieșiți cu tata la o înghețată”).

Slujiți împreună într-un proiect comunitar sau bisericesc. Serviți mâncare la un adăpost pentru cei care nu au o locuință sau oferiți-vă voluntari pentru creșa bisericii.

Mergeți la cursuri comunitare împreună: fotografie, tâmplărie, mecanică auto de bază sau reparații casnice etc.

Scrieți scrisori celor mai retrași din biserica voastră sau vizitați un azil local împreună cu un pui de câine pentru a fi mângâiat de pacienți.

Începeți să citiți *The Chronicles of Narnia*, de C.S. Lewis împreună.

Surprinde-ți copilul, luându-l de la școală la terminare și ieșind cu el la un film, la un picnic sau la o pizza etc.

Aranjează să iei masa împreună cu copilul cel mai mic la școală.

Planifică o „Cină ascunsă”. Ascunde ingrediente pentru o mâncare semipreparată în mai multe locuri din casă, incluzând la fiecare indicații pentru următorul ingredient. Pregătiți acea mâncare împreună.

Organizează o „Noapte de onoare” pentru fiecare membru al familiei. Pregătiți în acea seară mâncarea preferată a persoanei respective, oferă-i un loc de onoare la masă, realizează o diplomă de onoare și spune-i fiecărui membru să menționeze lucrurile pe care le apreciază la persoana onorată.

O dată pe lună, organizează o cină formală. Toți trebuie să se îmbrace frumos și să se folosească cele mai frumoase tacâmuri și veselă. Folosește această ocazie distractivă pentru a-i învăța bunele maniere pe copii.

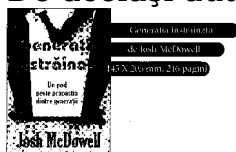
- 10 Marilyn Elias, „Parents’ Divorce Affects Sex Lives of Collegians”, *USA Today*, 8 noiembrie, 1989, pag. ID.
- 11 Christopher E Anderson, *Father: The Figure and the Force*, Warner Books, New York, 1983, pag. 86 – 87.
- 12 Frank Martin, *The Kid-Friendly Dad*, InterVarsity Press, Downers Grove, Illinois, 1994, p. 85.
- 13 Leslie Jane Nonkin, *I Wish My Parents Understood*, Penguin Books, New York, 1982, Anexa 2, pag. 58.
- 14 Reginald W Bibby și Donald C. Posterski, *The Emerging Generation – An Inside Look at Canada’s Teenagers*, Irwin Publishing, Toronto, 1985, pag. 39.
- 15 Stewart Powell, „What Entertainers Are Doing to Our Kids”, *U.S. News and World Report*, 28 octombrie, 1985, pag. 46.
- 16 Carol Towarnicky, „Positive Images Needed to Combat Teenage Pregnancy”, *Houston Chronicle*, 12 ianuarie, 1986, pag. 17 – 18.
- 17 Citat din *Why wait?* de Josh McDowell și Dick Day, Here’s Life Publishers, San Bernardino, California, 1987, pag. 45.
- 18 Thomas L. Trevethan, *The Beauty of God’s Holiness*, InterVarsity Press, Downers Grove, Illinois, 1995, pag. 13.
- 19 Josh McDowell și Dick Day, *How to Be a Hero to Your Kids*, Word Books, Dallas, 1991, pag. 132.
- 20 „Top High School Students Admit They Have Cheated”, un articol Associated Press în *Hamilton Journal-News*, 20 octombrie, 1993.

- 21 George Barna, *The Invisible Generation*, Barna Research Group, Glendale, California, 1992, pag. 81.
- 22 Vezi 1 Tesaloniceni 4: 11 - 12.
- 23 Dennis Rainey, *Pulling Weeds, Planting Seeds*, Here's Life Publishers, San Bernardino, California, 1989, pag. 29 - 30.
- 24 Psalmul 24: 3.
- 25 James L. Schaller, *The Search for Lost Fathering*, Fleming H. Revell, Grand Rapids, Michigan, 1995, pag. 142 - 143. (Notă: Gordon MacDonald, în cartea sa, *The Effective Father*, atribuie aceasta povestire vieții lui James Boswell, faimosul biograf al lui Samuel Johnson, al cărui tată a fost un distins judecător.) Două noi resurse îi pot fi de folos unui tată care dorește să își definească dar promisiunile făcute copiilor săi: *Tell Me the Promises*, de Joni Erickson Tada și Ron DiCianni, Crossway Books, Wheaton, Illinois, și *A Father's Covenant (173 Promises for Consideration and Reflection)*, de Stephen Gabriel, Harper San Francisco, San Francisco, 1996.
- 27 Dr. David Ferguson și dr. Don McMinn, *Top 10 Intimacy Needs*, Intimacy Press, Austin, Texas, 1994, pag. 52 - 53.
- 28 Vezi cartea clasică a lui Phillip Keller, *A Shepherd Looks at Psalm 23*, pentru o descriere mai amănunțită a imaginii toiagului și nuierei păstorului, Zondervan Publishing House, Grand Rapids, Michigan, 1970.
- 29 Dan Benson, *The Total Man*, Tyndale House Publishers, Wheaton, Illinois, 1977, pag. 183.
- 30 Citat din „The Facts About Teen Suicide”, de David Elkind, *Parents' Magazine* 65, nr. 1, ianuarie 1990, pag. 111.
- 31 *The 2A h Annual Survey of High Achievers*, de Who's Who Among American High School Students, citat în „Top High School Students Admit They Have Cheated”, *Hamilton Journal-News*, 20 octombrie, 1993.
- 32 Nadine Brozan, „New Look at Fears of Children”, *New*

- York Times*, 2 mai, 1983, pag. B5.
- 33Efeseni 4: 15.
- 34Jerry Adler, „Building a Better Dad”, *Newsweek*, 17 iunie, 1996, pag. 60.
- 35Geneza 17: 4 - 5; Romani 4: 17 - 18.
- 36Tații care găsesc dificilă sau chiar imposibilă inițierea acestor conversații cu copiii lor, ar putea să găsească un ajutor în seria care promovează tehnici de inițiere a conversațiilor „Quick Talks” - o serie de fișe care conțin întrebări pentru momentele când luați masa, când mergeți cu mașina sau când pregătiți copiii de culcare. „Quick Talks” face parte din *The Smart Dads Tool Kit*, un produs realizat de The Illustrated Word și Sunday International (sunați la numărul 1 - 800 - 201 - 5200 pentru informații).
- 37Geneza 2: 17.
- 38McDowell și Day, *How to Be a Hero to Your Kids*, pag. 29.
- 39John Redmond, „Successful Discipline”, *Better Homes and Gardens* 72, nr. 4, aprilie, 1994, pag. 32.
- 40Ibidem.
- 41McDowell și Day, *How to Be a Hero to Your Kids*, pag. 199 - 200.
- 42Ibidem, pag. 201.
- 43Proverbe 3: 12 a.
- 44Allen C. Guelzo, „Fear of Forgiving”, *Christianity Today* 37, nr. 2, 8 februarie, 1993, pag. 42.
- 45McDowell and Day, *How to be a Hero to Your Kids*, pag. 204.
- 46Efeseni 2: 10.
- 47Citat din *What They Did Right*, editat de Virginia Heam. Tyndale House Publishers, Wheaton, Illinois, 1974, pag. 166 - 167.
- 48Dr. James Dobson, *The Strong-Willed Child*, Tyndale House Publishers, Wheaton, Illinois, pag. 132.
- 49Jerry Adler, „Building a Better Dad”, *Newsweek*, 17 iunie, 1996, pag. 59.
- 50Filipeni 4: 19.

- 51 Myriam Weisang Misrach, „The Wicked Stepmother and Other Nasty Myths”, *Redbook* 181, nr. 3, iulie, 1993, pag. 88.
- 52 Connie Schultz, „Separating Fact, Fiction of Blended Family”, *Cleveland Plain Dealer*, 28 ianuarie, 1995, pag. 1E.
- 53 Virginia Rutter, „Lessons from Stepfamilies”, *Psychology Today* 27, nr. 3, mai iunie 1994, pag. 30.

De același autor

N

u trebuie să fii părinte pentru a observa că noua generație de tineri este diferită de cele anterioare, iar această diferență reiese cel mai bine din prăpastia care se cascadează tot mai mult între generații.

N-ar trebui să ne surprindă faptul că generația care suferă din cauza divorțului părinților, care se întoarce de la școală într-o casă goală, care petrece un timp nemăsurat în singurătate și stă pironită ore întregi în fața televizoarelor sau a computerelor este o generație care se simte înstrăinată de adulți, care are afectate relațiile cu orice formă de autoritate și care se dedă la comportamente mai mult decât riscante. Când sentimentul acut de singurătate nu este rezolvat așa cum trebuie, mânia și teama tinerilor degenerază în violență și tragedie.

Această carte este darul lui Josh McDowell pentru cei care caută, uneori cu disperare, modalități eficiente de contracarare a culturii de astăzi care amenință să submineze credința tinerilor și valorile lor morale, pentru cei care doresc să refacă podul dintre generații și să se apropie de tinerii lor până nu e prea târziu. Semnalul de alarmă tras de această carte este urmat de sfaturi practice pentru zidirea de relații semnificative cu tinerii noștri care să le redea sentimentul autenticității, al importanței, al

siguranței, al semnificației, al iubirii și al responsabilității.

Alte cărți publicate de Scriptum

I O I I U M N O R M î I

Toți sunt normali până ajungi să-i cunoști de John Ortberg

145 X 205 mm, 288 pagini

Dragostea nu este o întâmplare (carte și ghid de studiu) de Claudia & David Arp 145 X 205 mm, 188 pagini

Brusc au 13 ani de Claudia & David Arp 145 X 205 mm, 240 pagini

Câteva clipe sub steluța din fereastră editor Elizabeth Mittelstadt 145 X 205 mm, 184 pagini

Femeile îl întâlnesc pe Dumnezeu scrisă de femei pentru femei 155 X 220 mm, 680 pagini